barcud

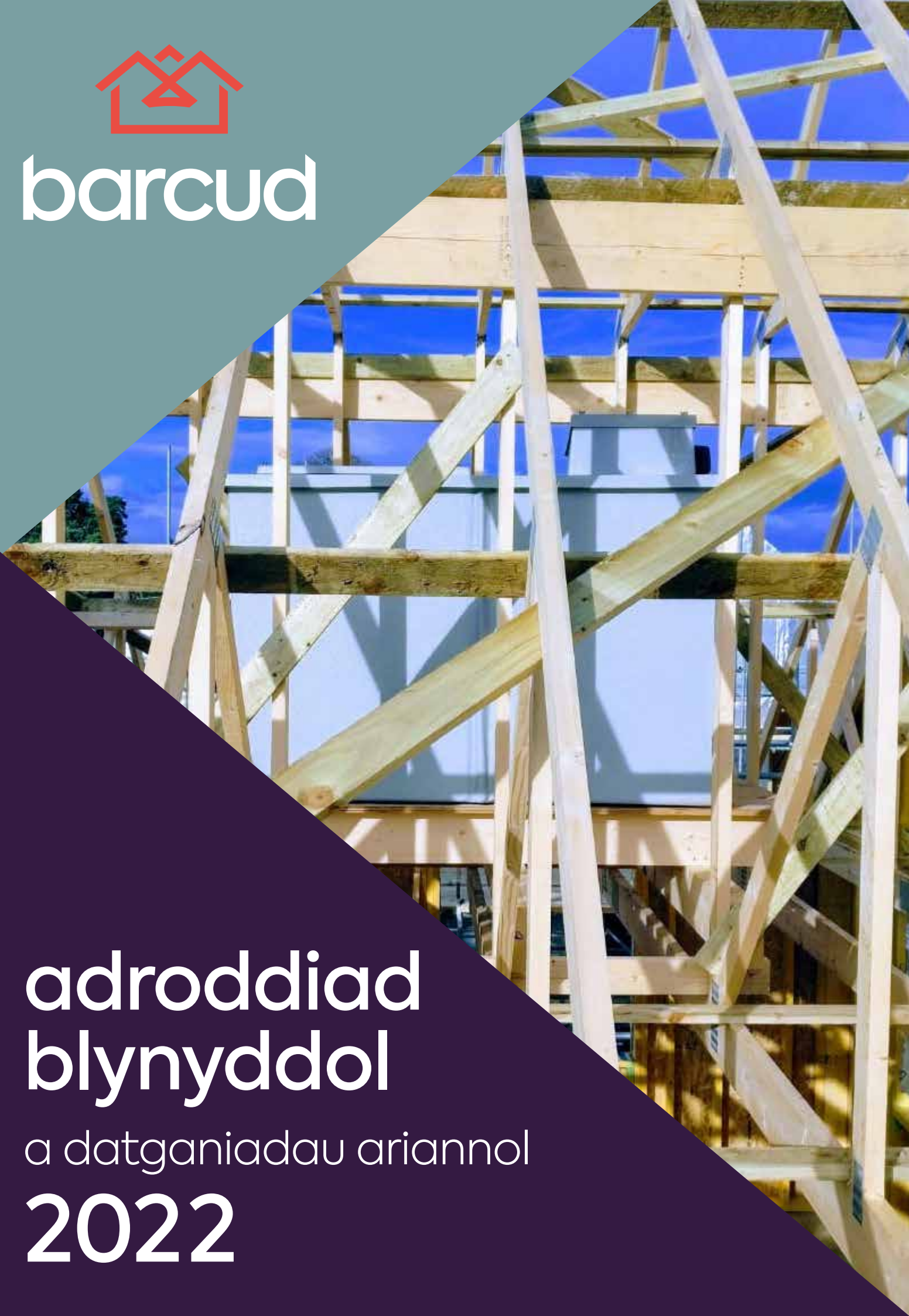

adroddiad blynyddol

a datganiadau ariannol

2022

barcud

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol

Y Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 o Fawrth 2022

Cynnwys

Barcud 3

Rhagair gan Brif Weithredwr y Grŵp a Chadeirydd y Bwrdd 4

Aelodau Bwrdd Barcud 6

Swyddogion Gweithredol, Cyllidwyr, Ac Ati 8

Grŵp Monitro Barcud 9

Amcanion Strategol 10

Y Gymdeithas Gofal 20

EOM 22

Gofal a Thrwsio ym Mhowys 24

Adroddiad y Bwrdd Rheoli 26

Llywodraethiant 30

Gwerth Am Arian 31

Arian i Mewn, Arian Allan 32

Adolygiad Ariannol a Risgiau 33

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Aelodau Barcud Cyf 34

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol 42

Barcud

Crëwyd drwy uniad â phrofiad sylweddol o ddarparu tai cymdeithasol ar draws Canolbarth a Gorllewin Cymru

- Ffurfiwyd Barcud ym mis Tachwedd 2020 ar ôl uno Tai Ceredigion a Chymdeithas Tai Canolbarth Cymru
- Mae Barcud yn cynrychioli'r uniad cyntaf rhwng Landlord Cymdeithasol Trosglwyddiad Gwirfoddol ar Raddfa Fawr a Landlord Cymdeithasol Cofrestredig Traddodiadol yng Nghymru, â chryfderau sy'n cyflawni ei gilydd a synergeddau
- Mae'r Grŵp yn cynnwys Gofal a Thrwsio ym Mhowys, EOM, Y Gymdeithas Gofal
- Â 300 o weithwyr cyflogedig rydym yn perchenogi ac yn rheoli mwy na 4,000 o gartrefi ar draws Ceredigion, Powys, Gogledd Sir Benfro a Sir Gaerfyrddin
- Mae Barcud yn anelu at ddarparu 5,000 o gartrefi cynaliadwy, fforddiadwy, deiliadaeth gymysg, o safon uchel yng Nghanolbarth Cymru erbyn 2025
- Rydym yn darparu ystod eang o wasanaethau i denantiaid gan gynnwys rhent, atgyweiriadau, a chyngor ynghylch budd-daliadau lles

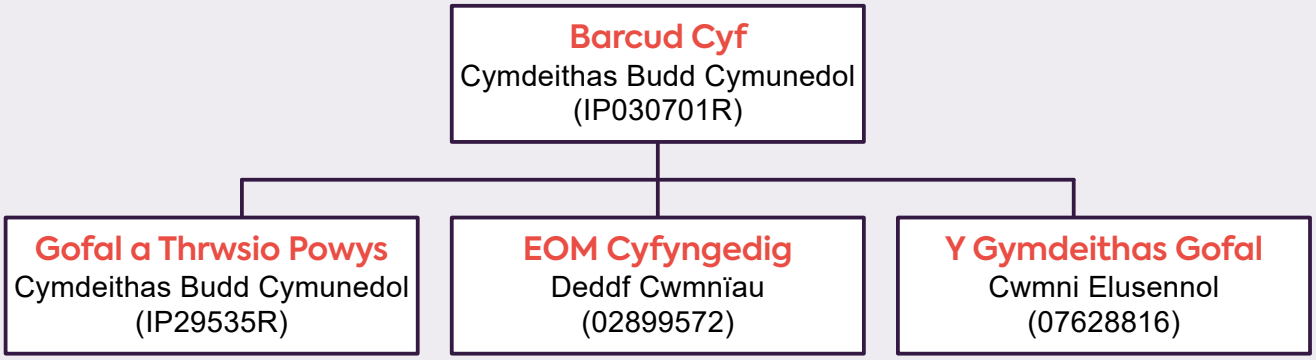

Mae set eglur o werthoedd yn helpu i yrru ein hamcanion strategol

- Rydym wedi ymrwymo i ddarparu sylfeini cadarn ar gyfer bywyd
- Rydym yn ymfalchïo yn ein gwaith ac yn ymfalchïo yn y ffaith ein bod yn ei wneud yn dda
- Rydym yn parchu'r bobl yr ydym yn gweithio gyda nhw ac iddyn nhw, ac rydym yn gwerthfawrogi'r cyfraniad y maent yn ei wneud
- Mae ein pobl, ein cymunedau, ein diwylliant, ein gwlad a'r blaned yn bwysig i ni
- Rydym yn gweithio gyda'n cydweithwyr, ein tenantiaid, ein cymunedau a'n partneriaid i'n helpu ein gilydd i lwyddo

Gan Brif Weithredwr y Grŵp a Chadeirydd y Bwrdd

Rydym yn falch o adrodd am flwyddyn ariannol bositif iawn i Barcud a'i is-gwmnïoedd, Y Gymdeithas Gofal, Gofal a Thrwsio ym Mhowys, ac EOM Cyf. Rydym wedi gwneud cynnydd mawr tuag at gyflawni ein gweledigaeth o adeiladu sylfeini cadarn, creu cartrefi gwell, a chreu cymunedau cryfach.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf gwnaethom barhau i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel a chefnogi ein tenantiaid mwyaf bregus a chwsmeriaid eraill, ar yr un pryd ag ymdopi o hyd â phwysau'r pandemig iechyd. Gwnaethom hefyd gwblhau'n llwyddiannus yr aildrefnu mawr ar ein portffolio o fenthyciadau, a hynny'n esgor ar ariannu mwy hirdymor ar gyfraddau llog is o lawer, sy'n benodedig ar gyfer cyfnod o 40 mlynedd. Fe rydd hyn y sylfeini cadarn i Barcud inni adeiladu ein cynlluniau uchelgeisiol arnynt ar gyfer twf i bob rhan o'r busnes.

Mae'r Bwrdd yn llwyr ymroddedig i lywodraethiant da, ac yn ein hasesiad rheoleiddiol cyntaf gan Lywodraeth Cymru yn Ebrill 2021 cafwyd dyfarniad pasio'n llawn/pasio. Dyfarniad pasio'n llawn tebyg a gawsom ar gyfer y flwyddyn ddiwethaf yma, ar ôl cwblhau ein hunanasesiad blynyddol cyntaf o dan y fframwaith rheoleiddiol newydd ar ddiwedd 2021/22. Yn ystod y flwyddyn nesaf byddwn yn parhau â hyfforddiant i aelodau'r Bwrdd ac yn recriwtio aelodau newydd i'r Bwrdd fel rhan o'n proses cynllunio olyniaeth.

Yn 2021/22 buddsoddodd Barcud gyfanswm o £6 miliwn i wella'n cartrefi presennol. Tynnwyd £6.6m o Grant Tai Cymdeithasol i lawr o Lywodraeth Cymru i roi ariannu cyfatebol i fenthyciadau Barcud i adeiladu a phrynu yn ôl 52 o gartrefi newydd ychwanegol.

Ein gweledigaeth ar gyfer Barcud, fel y grŵp tai cymunedol mwyaf blaenllaw yng nghanolbarth a gorllewin Cymru, yw un o uchelgais o hyd i gynyddu nifer y cartrefi fforddiadwy a chynaliadwy i'w rhentu a'u prynu, ar yr un pryd â chynyddu hefyd y gefnogaeth i aelodau bregus o'r gymuned, a chreu hyfforddiant a menter i gynyddu cyflogaeth o fewn rhanbarth Bargen Twf Canolbarth Cymru.

Cwblhawyd yn llwyddiannus ganolfan mentr wledig Barcud yng Nghreuddyn, Llanbedr Pont Steffan, a hithau wedi'i hadeiladu o'r newydd, ac mae'r holl leoedd ynddi wedi cael eu llenwi gan 22 o BBaChau a microfusnesau, fel rhan o adfywiad canol tref Llanbedr Pont Steffan. Mae Creuddyn wedi bod yn gartref i'r prosiect STEP gan is-gwmni'r Gymdeithas Gofal, a ariennir gan CGGC/yr UE, i bobl dros 25 oed, a hynny'n helpu 58 o gyfranogwyr i dderbyn hyfforddiant hanfodol a phrofiad gwaith i fynd yn ôl i mewn i gyflogaeth. Y tu allan i oriau swyddfa mae'n cael ei defnyddio gan y gymuned leol ar gyfer digwyddiadau cymdeithasol ac addysgol lleol.

Rydym yn gweithio gyda Phrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant a Wood Knowledge Wales fel rhan o brosiect mawr Tir Glas i ddod â rhagor o hyfforddiant a chyflogaeth i dref Llanbedr Pont Steffan. Rydym hefyd wedi bod yn cydweithio'n agos â Chyngor Sir Powys a thîm adfywio canol trefi Llywodraeth Cymru i ddod a phrosiectau canol tref eraill yn fyw.

Mae tîm ein his-gwmni Gofal a Thrwsio ym Mhowys wedi helpu 735 o bobl hŷn ac anabl i addasu ac atgyweirio eu cartrefi, a hynny'n caniatáu iddynt barhau i fyw'n annibynnol. Mae ein his-gwmni elusennol arall, Y Gymdeithas Gofal, wedi cefnogi 137 o bobl a theuluoedd

digartref bregus mewn llety dros dro yng Nghe-redigion a Phowys a ddarparwyd o stoc dai Barcud neu mewn stoc wedi'i phrydlesu/rheoli o'r sector rentu breifat.

Drwy gydol 2021/22 gwnaethom barhau i weithio mewn partneriaeth â'n cynrychiolwyr tenantiaid, â grwpiau gorchwyl a gorffen gwei-thredol a strategol fel ei gilydd yn cynnwys tenantiaid etholedig, a chyfranogiad llawn gan aelodau o Grŵp Monitro Barcud mewn datblygu ac adolygu polisïau, mewn cynllunio busnes blynyddol ac adolygiadau rheoli risgiau.

Hoffem hefyd gymryd y cyfle hwn i ddiolch i'n holl gydweithwyr ac aelodau Bwrdd gwirfoddol am eu hymroddiad a'u hegni wrth gyflawni'r uchod i gyd mewn amgylchedd cymdeithasol ac economaidd allanol sy'n gynyddol anodd. Mae ein cydweithwyr yn yr awdurdodau lleol sy'n bartneriaid inni ac aelodau etholedig ar draws ardaloedd y pedwar Cyngor Sir hefyd wedi bod yn bartneriaid hanfodol wrth ein helpu ni i gyflawni canlyniadau mor dda a'u cynorthwyo hwy i gyflawni eu dyletswyddau statudol. Mae gwaith partneriaeth a gwytnwch cymunedol wrth graidd popeth a wnawn.

Wrth inni droi i wynebu'r heriau newydd sydd wedi'u gosod gan ddigwyddiadau allanol diweddar a'r argyfwng costau byw, rydym yn addo parhau i wneud popeth posib i ddarparu'r cartrefi ychwanegol angenrheidiol, ac i leihau ôl troed carbon Barcud, wrth inni gychwyn ar y flwyddyn gyntaf hon yn y cyfnod o ymadfer o'r pandemig iechyd byd-eang.

Steve Jones
BA Hons FCIH Cert Mangt
Prif Weithredwr y Grŵp

John Jenkins
MA FCA
Cadeirydd Bwrdd Barcud

Aelodau Bwrdd Barcud

John Jenkins
Cadeirydd

Cyfrifydd Siartredig â phrofiad yn Ninas Llundain a mewn diwydiant. Ar hyn o bryd yn ymgynghorydd busnes hunangyflogedig sy'n gweithio ar brosiectau ynni adnewyddol a biotechnoleg, ac yn Gyfarwyddwr ar gwmni buddiannau cymunedol gwobrwyol. Yn aelod o'r Bwrdd ers Chwefror 2015.

John Wilkinson
Is-Gadeirydd

Aelod o Fwrdd Gofal a Thrwsio ym Mhowys. Ymgynghorydd Cysylltiadau Cyhoeddus Siartredig â 30 mlynedd o brofiad. Mwy na 15 mlynedd o brofiad yn gweithio gyda chymdeithasau tai mewn cynllunio cyfathrebiadau mewn perthynas ag ymgyngoriadau, cysylltiadau gwleidyddol a chymunedol, strategaeth, newid ac argyfyngau. Aelod o Fwrdd a Chyngor y Sefydliad Siartredig Cysylltiadau Cyhoeddus. Aelod o grŵp cyflawni strategol cadeiryddion ac is-gadeiryddion Cartrefi Cymunedol Cymru.

Catherine Shaw

Aelod o Fwrdd Gofal a Thrwsio ym Mhowys. Aelod o Fwrdd y Gymdeithas Gofal. Tenant. Cyn-fyfyriwr mewn ieithoedd modern ym Mhrifysgol Aberystwyth. Aelod o Grŵp Llywio'r Tenantiaid tra oedd Tai Ceredigion yn cael ei ffurfio. Cyn-aelod hirsefydlog ac ysgrifennydd cofnodion i Grŵp Monitro Tai Ceredigion. Yn aelod o'r Bwrdd ers Rhagfyr 2015.

Enid Roberts

Cadeirydd y Pwyllgor Prosiectau Arbennig. Ymgynghorydd rheolaeth hunangyflogedig. Bu'n gweithio gynt mewn llywodraeth leol â phrofiad ar lefel strategol mewn TGCh, a rheoli Prosiectau a Rhaglenni. Mwy na 10 mlynedd o brofiad o arweinyddiaeth yn y sector tai cymdeithasol. Cymrawd Siartredig o'r Sefydliad Rheolaeth Siartredig. Cymrawd Siartredig o Gymdeithas Gyfrifiadurol Prydain. Yn rhugl yn y Gymraeg.

Cadwgan Thomas

Syrfëwr Meintiau Siartredig a 'Rheolwr Gweithredol - Prosiectau Mawr' yng Nghyngor Caerdydd. Profiad yn y sector tai cymdeithasol ers 1996. Profiad o oruchwylio datblygiad sawl adnewyddiad, nifer o gynlluniau tai adeiladu o'r newydd a phrosiectau cartref gofal. Aelod o'r Bwrdd ers mis Medi 2014. Yn rhugl yn y Gymraeg.

Carina Roberts

Yn arwain ym maes tai ers mwy na 30 mlynedd. Profiad o weithio mewn partneriaeth â chyrff eraill yn y sector gyhoeddus a'r sector breifat. Wedi bod yn aelod bwrdd o sawl bwrdd gwirfoddol yn cynnwys TPAS Cymru. Yn rhugl yn y Gymraeg.

Stephen Cripps

Wedi ymddeol fel Prif Swyddog (Cyfarwyddwr Strategol) llywodraeth leol â 30 mlynedd o brofiad. Yn brofiadol o ran gweithio mewn partneriaeth gyda chyrff eraill yn y sectorau cyhoeddus a phreifat. Yn Gyn-Lywodraethwr Ysgol, ac yn meddu ar brofiad ar Fyrddau Rheoli yn y Sector Wirfoddol. Yn brofiadol fel Aelod, Cadeirydd ac Is-Gadeirydd Bwrdd Cymdeithas Dai. Cyn-aelod Annibynnol o Bwyllgor Moeseg a Safonau Cyngor Sir Ceredigion.

Siobhan Johnson

Cadeirydd y Pwyllgor Datblygu Sefydliadol. Uwch-ymarferydd proffesiynol mewn Adnoddau Dynol a datblygu sefydliadau. Profiad yn y sectorau tai cymdeithasol, gofal cymdeithasol, nwyddau traul gwerthiant cyflym a phreifat. Sgiliau mewn Ymgynghori AD, Hyfforddi, Newid Diwylliant, Meddwl Beirniadol, Arweinyddiaeth a Rheolaeth. Yn sefyll o blaid cydraddoldeb ac amrywiaeth ac yn eiddgar i bobl wireddu eu llawn botensial. Aelod Siartredig o'r Sefydliad Siartredig Personél a Datblygu ag MA Anrh. â ffocws ar Wleidyddiaeth o Brifysgol Glasgow.

Mererid Boswell

Cyfrifydd siartredig â phrofiad o gyllid yn y sectorau elusennol a chyhoeddus. Yn byw yng Ngheredigion ers 12 mlynedd a bu'n aelod o Gyngor Tref Aberystwyth. Trysorydd Arad Goch (cwmni theatr) a Chadeirydd Camau Cyntaf i Ddysgu (elusen darpariaeth feithrin). Pennaeth Busnes a Chyllid i Gyngor Llyfrau Cymru. Yn rhugl yn y Gymraeg ac yn dysgu Sbaeneg.

John Rees

Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Pherfformiad ac Is-Gadeirydd Bwrdd Y Gymdeithas Gofal. Cyfrifydd Ardystiedig Siartredig, â mwy na 14 blynedd o brofiad o amrywiaeth o swyddi yn cynnwys 7 o fewn y Sector Tai Cymdeithasol. Ar hyn o bryd yn Bennaeth Cyllid yn Plymouth Community Homes, cysylltiadau â chymuned leol Ceredigion ac yn dysgu siarad Cymraeg.

David Hall

Aelod o Fwrdd EOM. Pennaeth Eiddo'r Grŵp i Wrekin Housing Group. Yn aelod o Sefydliad Siartredig yr Adeiladwyr a'r Sefydliad Rheolaeth Siartredig ill dau. Mwy na 25 mlynedd o brofiad mewn tai cymdeithasol, mewn darparu Rheolaeth Asedau, Iechyd a Diogelwch Eiddo, Caffael, a Datblygu Tai. Yn aelod o'r Bwrdd ers 2020.

Wyn Jones

Aelod o Fwrdd EOM. Cymrawd o Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (FRICS). Aelod o Sefydliad Siartredig y Cymrodeddwyr (MCIArb). Aelod o Sefydliad y Tystion Arbenigol (MEWI). Arbenigwr mewn eiddo a phrisio yn ymarfer mewn cwmni o Syrfewyr Siartredig. Aelod o'r Bwrdd ers Awst 2020.

Swyddogion Gweithredol, Cyllidwyr, Ac Ati

Swyddogion Gweithredol y Grŵp

Steve Jones
Prif Weithredwr y Grŵp

Kate Curran
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol y Grŵp

Llŷr Edwards
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Masnachol y Grŵp

Sian Howells
Cyfarwyddwr Datblygu a Rheoli Asedau'r Grŵp

Eleri Jenkins
Cyfarwyddwr Tai a Chefnogaeth y Grŵp

Wedi'i gofrestru o dan Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 â rheolau elusennol. Wedi'i gofrestru gan Lywodraeth Cymru Rhif L151

Cyllidwyr

Barclays
Windsor Court
3 Plas Windsor
Caerdydd CF10 3BX

Orchard Brooke
Crown House
Crown Street
Ipswich IP1 3HS

THFC
17 St Swithin's Lane
Llundain EC4 8AL

Nationwide
Kings Park Road
Moulton Park
Northampton NN3 6NW

GB Social Housing
The Future Business Centre
Kings Hedges Road
Caergrawnt CB4 2HY

BAE Systems
14/16 Caxton Street
Llundain SW1 0QT

abrdn
1 George Street
Caeredin

Archwilydd Allanol

Beever and Struthers
St George's House
215-219 Chester Road
Manceinion M15 4JE

Archwilwyr Mewnol

Astari
Tai Cymoedd i'r Arfordir
Parc Busnes Tremains,
Heol Tremains
Pen-y-bont ar Ogwr CF31 1TZ

Bancwyr

Barclays Bank ccc
Sgwâr Harford
Llanbedr Pont Steffan
Ceredigion

Adroddiad y Cadeirydd

Yn dilyn o'n hadroddiad ni y llynedd mae'r Grŵp wedi parhau'n brysur tu hwnt ac rwyf am ddechrau drwy ddiolch i'r aelodau am eu hymroddiad a'u hagwedd anhunanol barhaus. Rwyf hefyd am ddiolch i Dîm Barcud am roi llu o gyfleoedd inni gyflwyno safbwyntiau ac argymhellion y tenantiaid ar faterion sydd o bwys inni.

Ym mis Hydref y llynedd, cynhaliodd y Grŵp Gynhadledd Tenantiaid gyntaf Barcud lle gwnaethom gyflwyno ein Hadroddiad Blynyddol a cheisio cydsyniad gan ein cyd-denantiaid i gynrychioli eu buddiannau am y flwyddyn i ddod. Rydym yn ei gweld yn anrhydedd ein bod wedi cael eu cydsyniad ac rydym yn gweithio'n barhaus gyda Thîm Barcud er budd tenantiaid a'r gymdeithas fel ei gilydd. Mae Adroddiad Blynyddol y Grŵp i'w weld ar wefan Barcud ynghyd â gwybodaeth arall amdanom.

Yn dilyn o Gynhadledd y Tenantiaid cynhaliodd y Grŵp ei gyfarfod cyffredinol blynyddol lle yr etholwyd swyddogion y Grŵp a lle y mabwysiadwyd gwelliannau i Gylch Gorchwyl y Grŵp i gynyddu cynhwysiant. Ailetholwyd Vic Brown yn Is-Gadeirydd, ailetholwyd Peter Deakin yn Drysorydd, etholwyd Kelli Di Capri yn Ysfgrifennydd, a chefais innau f'ailethol yn Gadeirydd. Rydym yn dymuno diolch i'r aelodau am eu hymddiriedaeth a'u hyder ynom.

Ym mis Tachwedd, enwebodd y Grŵp Barcud am wobr 'Arfer Dda' gan TPAS Cymru am y ffordd yr ydym yn cael ein cynnwys yn Nhîm Barcud. Yn y digwyddiad cyflwyno fe gawsom siom nad oedd Barcud ar y rhestr fer ond siom ar yr ochr orau pan gafodd Barcud a'r Grŵp ill dau wobr Cydnabyddiaeth Arbennig am weithio fel un. Mae'r wobr wedi'i derbyn â diolchgarwch ac y mae wedi tanlinellu ymagweddiad rhagweithiol Barcud at gyfranogiad tenantiaid a'r gwerth y mae'n ei osod ar lais ei denantiaid.

Felly, beth arall y buom yn ei wneud? Unwaith eto, mae gennyf y dasg drom o orfod rhoi crynodeb byr o weithgareddau'r Grŵp ers ein hadroddiad diwethaf, rhywbeth nad yw byth yn hawdd. Dau o'r gweithgareddau allweddol y mae'r aelodau wedi gallu eu dechrau eto yw ein Harolygiadau Ailosod Lleoedd Gwag a'n Harolygiadau Rheolaeth Ystadau. Yr oedd mawr angen y cyfle i gwrdd â staff wyneb yn wyneb unwaith eto, ac fe'i gwerthfawrogwyd yn daer. Ym mis Mawrth gwnaethom gynnal y cyntaf o Fforymau Cyswllt Tenantiaid y flwyddyn hon ar lein ac adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn (Gorffennaf) rydym yn edrych ymlaen yn arw at gynnal ein Fforwm Cyswllt Tenantiaid wyneb-yn-wyneb cyntaf yng Nghlwb Pêl-droed Aberystwyth yn yr wythnos sy'n dod. Credu ai peidio dyma fydd y tro cyntaf i aelodau'r Grŵp gwrdd wyneb yn wyneb, a ninnau wedi cynnal ein cyfarfodydd i gyd ar lein ers inni gael ein ffurfio.

Bu aelodau o'r Grŵp yn bresennol mewn nifer helaeth o ddigwyddiadau TPAS Cymru gyda thenantiaid o bob cwr o Gymru. Cyfuniad yw'r digwyddiadau hyn o rwydweithio, hyfforddiant, a digwyddiadau ymgynghori ar gynigion gan Lywodraeth Cymru. Mae'r Grŵp hefyd wedi gwneud ei gyflwyniadau ei hun ar Ddeddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016 a Safonau Rheoleiddiol ar gyfer LCCiaid ac rydym ar hyn o bryd yn cyfansoddi ein cyflwyniad ar SATC 2023.

Mae swyddogion y Grŵp wedi parhau i gwrdd yn fisol â'r Tîm Arweinyddol a'r Tîm Rheolaeth Weithredol, mynychu digwyddiadau Cynllunio Busnes Barcud, ymbresenoli yn yr adolygiad hunanarfarnu Rheoleiddiol diweddar, mynd i sesiwn hyfforddiant gyda'r Bwrdd gyda HQN a chynnal ein cyfarfodydd Grŵp misol. Mae aelodau wedi adolygu gwahanol Bolisïau gan Barcud, cymryd rhan yn adolygiad a chynllun gweithredu'r arolwg STAR, cymryd rhan yn yr adolygiad o'r gwasanaeth 'Tu Allan i Oriau', y fforwm IaD a Lles, yr adolygiad o osod rhenti, y Strategaeth Ddatgarboneiddio Ddraft a llawer o bethau eraill. Mae ein hymwneud ni â Barcud yn eang ei gwmpas ac mae Barcud a'r Grŵp ill dau o hyd yn ehangu ein lefel o gyfranogiad.

Yn olaf, rydym o hyd yn gweld mwy o ddiddordeb yn y Grŵp gan ein cyd-denantiaid ac rydym yn dymuno diolch i staff Barcud am hyrwyddo'r Grŵp mewn ffordd bositif ac rydym yn edrych ymlaen at weithio gyda Barcud wrth iddo fynd i mewn i'w drydedd flwyddyn o weithgareddau.

Paul Clasby,

Cadeirydd, Grŵp Monitro Barcud.

Grŵp Monitro barcud Monitoring Group

Amcan Strategol 1

Darparu 5,000 o gartrefi deiliadaeth gymysg, sy'n gartrefi fforddiadwy a chynaliadwy o safon, yn y canolbarth erbyn 2025.

Cwrt Y Maen, Machynlleth

Mae'r datblygiad hwn yn darparu un ar ddeg o fflatiau 1 a 2 ystafell wely yng nghanol Machynlleth. Achoswyd peth oedi i'r cynllun am fod y pandemig wedi cael effaith drom ar y contractiwr lleol. Cwblhawyd yn ymarferol ym Medi 2021 ac mae'r datblygiad a gafwyd o ganlyniad o ansawdd uchel, ac yntau'n gwella'n fawr yr hyn a oedd yn safle tir llwyd o fewn canol y dref.

Maes Corton, Llanandras

Mae'r cynllun deiliadaeth gymysg hwn yn cynnwys un ar bymtheg ar hugain o gartrefi - 14 i'w rhentu'n gymdeithasol, 10 o rai Rhentu i Berchnogi a 12 o rai marchnad agored. Fe'i cwblhawyd drwy drosglwyddiad fesul cam rhwng Medi 2021 ac Ionawr 2022 ac roedd yn boblogaidd iawn â'r holl feddiannau marchnad agored yn gwerthu'n gyflym. Rhoddwyd y datblygiad ar y rhestr fer ar gyfer datblygiad preswyl gorau'r flwyddyn yn Insider Wales Property Awards 2022.

Yn ystod 2021/22 gwnaeth y gymdeithas adnewyddu a/neu osod:

Ynysiad Waliau Allanol	20
Gosodiadau Ffotofoltäig	22
Pympiau Gwres Ffynhonnell Aer	20
Gwresogi arall	70
Drysau a Ffenestri	65
Toeau	53
Ceginau	132
Ystafelloedd Ymolchi	97

Ridgeway View, Yr Ystog

Mae'r cynllun hwn yn cynnwys deg o dai a byngalos un talcen, a gwblhawyd o dan gynllun Rhentu i Berchnogi Llywodraeth Cymru. Mae'r datblygiad yn ychwanegu at gynllun cyfagos y Gymdeithas o 28 o feddiannau rhent gymdeithasol yn Orchard Close. Cwblhawyd y cartrefi hyn yn Nhachwedd 2021 ac mae gan denantiaid sy'n preswylio ynddynt yr opsiwn o gwblhau eu pryniad 2023-2026.

Cam 2 Dôl Dalis (Brongest), Llanbedr Pont Steffan

Roedd y datblygiad hwn o wyth o feddiannau Rhentu i Berchnogi a gwblhawyd ym Mawrth 2022 yn ail gam i'r pedwar ar ddeg o gartrefi rhent gymdeithasol a gwblhawyd yn 2020. Profodd y datblygiad o bedwar tŷ 3 ystafell wely a phedwar o rai 2 ystafell wely'n boblogaidd, a phreswylwyr yn y cartrefi i gyd ychydig o amser ar ôl marchnata.

Anheddau a oedd eisoes yn bod

Prynwyd dwy annedd a oedd eisoes yn bod yn y flwyddyn ariannol ddiwethaf - 18 ac 20 Penmorfa, Ffordd y Gogledd, Aberystwyth.

Cydymffurfiaeth

Ymgymerir â rhaglen lawn o arolygu a phrofi systemau gwresogi, gwifrau trydanol, asbestos, rheoli legionela ac asesiadau risgiau tân, a'r gymdeithas yn cyrraedd cydymffurfiaeth 99.9% ar arolygiadau nwy, olew a ffliwiau drwy gydol y flwyddyn. Mae'n bwysig cael mynd i mewn i gartrefi tenantiaid i wneud yr arolygiadau hyn a bydd y tîm tai yn cefnogi tenantiaid drwy'r broses hon os oes angen.

Yn ogystal â hynny, mae'r Gymdeithas yn agosáu at gwrdd â'r Rheoliadau newydd o ran Ffitrwydd i Fod yn Gartref sy'n deillio o'r Ddeddf newydd ar Rentu Cartrefi, yn benodol mewn perthynas â gosod synwyryddion CO ym mhob eiddo a wresogir â chyfarpar tanwydd ffosil. Hefyd, bydd ein meddiannau i gyd ar raglen arolygu trydanol pum mlynedd erbyn Gorffennaf 2023. Caiff y meysydd cydymffurfiaeth allweddol hyn eu harchwilio'n annibynnol o leiaf unwaith ym mhob tair blynedd a chyflwynir adroddiadau Iechyd a Diogelwch chwarterol i bob Pwyllgor Archwilio a Pherfformiad ac i'r Bwrdd ar gylchdro chwe-misol.

Cydymffurfiaeth â Safon Ansawdd Tai Cymru Mawrth 2022

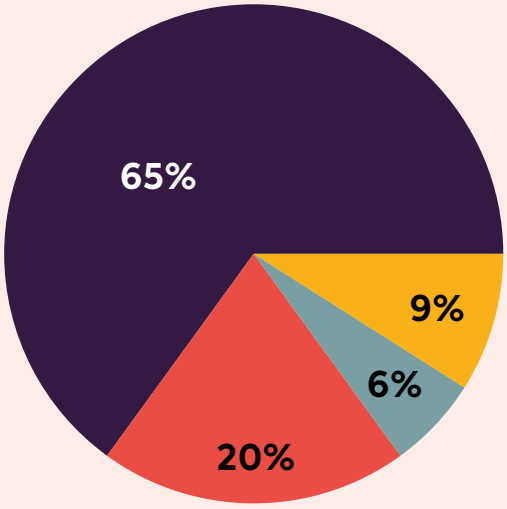

Yn Cydymffurfio'n Llawn

Dewis y Preswylwyr
Mae'r tenant wedi gofyn yn benodol i'r Gymdeithas beidio â newid, gwella neu adnewyddu elfen sy'n methu SATC. Dim ond lle bo perygl iechyd a diogelwch y byddem yn mynnu i'r gydran gael ei newid.

Cyfyngiad Ffisegol
Mae cydran yn methu oherwydd maint yr annedd neu dirwedd y tir cyfagos, e.e. cegin fach nad yw'n cydymffurfio â'r gofynion o ran gofod neu storfeydd.

Amseriad y Cywiriad
Mae cydran yn methu â chwrdd â'r safon ond y mae wedi'i rhaglennu i'w hadnewyddu o fewn y pum mlynedd nesaf.

Amcan Strategol 2

Bod yn landlord cymunedol ardderchog sydd hefyd yn cynnig gwasanaethau cymorth a gofal.

Gosod

Mae gosod eiddo i denant newydd yn swyddogaeth sylfaenol o ran rheoli tai ac yn achos Barcud fe gyflawnir hyn drwy Gofrestr Dai Ceredigion a Chofrestr Dai Gyffredin Powys. Bydd y ddwy gofrestr yn defnyddio eu Polisïau Dosrannu Cyffredin eu hunain. Barcud yw prif bartner y ddwy gofrestr.

Roedd gosodiadau ar gyfer 2021/22 yn cynnwys:

Categori'r Ymgeiswyr a Ailgartrefwyd	Anghen-ion Cyf-fredinol	Tai Gwar-chod	Cyfan-swm
Cofrestrau Tai Cyffredin Ceredigion a Phowys	221	40	261
Lefel rhent canolradd	7	0	7
Rhentu i Berchnogi	28	0	28
Digartrefedd	132	10	142
Tai â Chymorth	22	0	22
Trosglwyddiadau Mewnol o fewn Barcud	69	9	78
Cydgyfnewid Tenantiaethau	21	0	21
Cyfanswm	**500**	**59**	**559**

O'r 559 o feddiannau a osodwyd, roedd 63 yn rhai wedi'u hadeiladu o'r newydd.

Ôl-ddyledion Rhent

Drwy gadw ein rhenti'n fforddiadwy a helpu tenantiaid i gynnal eu tenantiaethau, arhosodd ôl-ddyledion rhent Barcud yn isel drwy gydol y flwyddyn ac roeddent ar 2% ym Mawrth 2022.

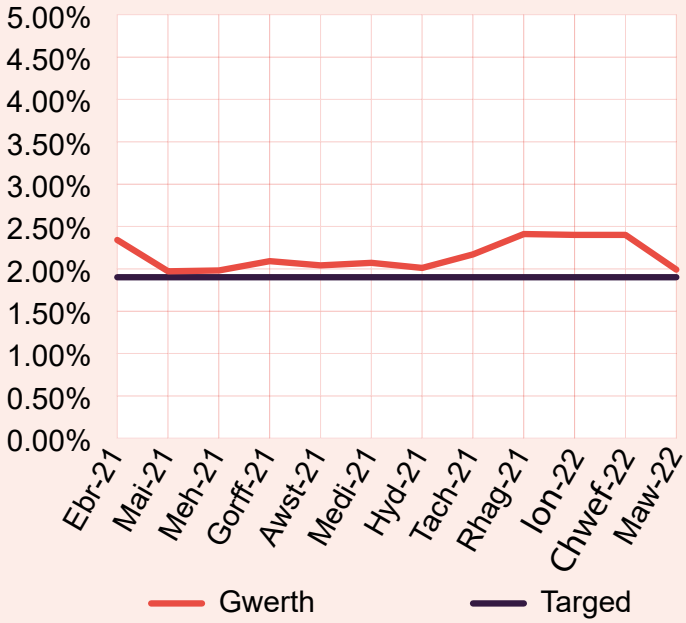

Cymorth cynhwysiant ariannol

Mae ein tîm cynnal tenantiaethau (cynhwysiant ariannol), Cynnal, yn parhau i fwyafu incwm tenantiaid. Cyrchwyd £630k o 'incwm' ychwanegol i denantiaid a mwy na 700 o denantiaid yn cael cymorth gan y tîm drwy ebost, ar y ffôn neu drwy ymweliad.

Amcan Strategol 2

parhad

Gwrth-hiliaeth a Throseddau Casineb

Mae Barcud yn cymryd ymddygiad gwrthgymdeithasol, hiliaeth a throseddau casineb yn y cymunedau y mae'n eu gwasanaethau yn hollol o ddifrif ac mae'n gweithio mewn partneriaeth â'r heddlu a phartïon eraill yn y 3edd sector i sicrhau nad oes neb yn dioddef camwahaniaethu o'r fath. Yn ystod 2021/22 triniwyd a datryswyd llawer o achosion, yn cynnwys aflonyddu ar denant anabl a throseddau casineb hiliol.

Cynlluniau Gwarchod

Fel y saif yn Ebrill 2022, mae Barcud yn cefnogi 343 o denantiaid drwy Gydlynwyr Cynllun mewn Cynlluniau Gwarchod. Bydd Cydlynwyr Cynllun yn gweithio gyda thenantiaid ac yn datrys problemau mewn ffyrdd creadigol yn erbyn cefndir o gefnogaeth sy'n crebachu. Byddant yn gofalu am Iechyd a Lles tenantiaid ac yn hyrwyddo annibyniaeth drwy wasanaeth cymorth tai dwyieithog o ansawdd uchel sy'n gosod pobl yn ganolog.

Atborth gan denantiaid:

'Mae hi yna i roi cyngor, adrodd diffygion a sicrhau bod y cynllun yn cael ei gynnal yn dda.'

'Heb y Cydlynwyr Cynllun efallai na fyddai rhai ohonon ni wedi dod drwy'r pandemig.'

'Rwy'n teimlo'n saff ac yn ddiogel; mae gwybod bod cyswllt wyneb-yn-wyneb i'w gael yn rhoi'r ewyllys ichi barhau â bywyd pob dydd.'

'Mae hi'n siriol ac yn gymwynasgar a bydd hi'n ei rhoi ei hun ar gael at ein problemau a'n hanghenion a phob amser yn dod yn ôl â chanlyniad positif.'

Medra

Ein cydweithwyr cynnal a chadw a gosod mewnol sy'n uchel eu sgiliau a'u parch ac yn ymgymryd ag amrywiaeth o atgyweiriadau. Mae'r cydweithwyr ym Medra wedi'u hyfforddi mewn gosod drysau tân, gwresogi ffynhonnell aer, gosod paneli ffotofoltäig, trin cyfarpar nwy ac olew, profion trydanol, ffensys a llwybrau, glanhau a gwaith gofalwr; byddant yn ymgymryd ag amrywiaeth o atgyweiriadau ac yn ymlafnio i ddarparu gwasanaeth ymatebol rhagorol ar gyfer tenantiaid Barcud.

Amcan Strategol 3

Bod yn fusnes cymdeithasol sy'n canolbwyntio ar ei denantiaid, sy'n cynnwys ei gwsmeriaid ar bob lefel ac sy'n gweithredu yn ddwyieithog.

Grŵp Monitro Barcud

Mae tenantiaid wrth graidd popeth a wna Barcud ac mae cyfranogiad tenantiaid yn allweddol wrth gyflawni ein holl amcanion Strategol. Mae Grŵp Monitro Barcud yn grŵp sefydledig annibynnol er cyfranogiad tenantiaid, y mae Barcud yn ei ariannu'n flynyddol. Mae eu cylch gorchwyl yn nodi mai amcanion y grŵp yw:

- Darparu strwythur atebol a chynrychioladol.
- Dylanwadu ar ddyfodol Barcud drwy fynd ati'n weithredol i geisio ymwneud ac ymgynghori â thenantiaid a'r gymuned leol ehangach.
- Galluogi tenantiaid i adolygu rheolaeth a chynnal a chadw meddiannau Barcud.
- Hybu gwaith y Grŵp Monitro'n bositif o fewn yr ardal ehangach yn enwedig gyda grwpiau cymunedol a chefnogaeth eraill.

Bydd aelodau o Grŵp Monitro Barcud yn adolygu ac yn monitro perfformiad yn erbyn dangosyddion perfformiad allweddol ac yn dal staff yn atebol am unrhyw dangyflawni a welant. Mae grŵp adolygu polisi hefyd sy'n gweithio gyda staff i sicrhau bod polisïau tai a pholisïau sydd â chyswllt uniongyrchol â thenantiaid yn addas at eu diben. Gwelwyd gwerth hyn yn ddiweddar pan adolygwyd y polisi ar ddiogelwch tân mewn cynlluniau gwarchod, a mewnbwn gan y tenantiaid yn amhrisiadwy o safbwynt y bobl sy'n byw yn y cynlluniau.

Ymgysylltiad â Thenantiaid

Drwy gydol 2021/22, bu mwy na 146 o weithgareddau y bu tenantiaid yn cymryd rhan ynddynt, a'r rheini'n amrywio o gyfarfodydd â'r Tîm Arweinyddol a'r Tîm Rheolaeth Weithredol i ymweliadau â chartrefi gwag a fforymau cynlluniau gwarchod.

Bydd Barcud yn cynnal cynhadledd tenantiaid flynyddol a chyfarfodydd chwarterol o Fforwm Cyswllt y Tenantiaid, lle y trafodir llawer o bynciau a lle y cynhelir sesiynau holi ac ateb gyda staff. Ymhlith y pynciau a drafodir mae rhent a thaliadau gwasanaeth a Safonau Ansawdd Tai Cymru.

Bodlonrwydd Tenantiaid

Yn ystod 2021/22, anfonodd y gymdeithas Arolwg STAR at ei holl denantiaid mewn cydymffurfiaeth â mentr setliad rhent ehangach Llywodraeth Cymru i ymgymryd ag arolwg wedi'i safoni o fodlonrwydd tenantiaid. Cwblhaodd 42% o denantiaid Barcud yr arolwg, sy'n uwch na'r gyfradd ddychwelyd arferol o 30%. Mae'r canlyniadau wedi cael eu meincnodi yn erbyn cronfa ddata ARP Research ei hun o landlordiaid yng Nghymru a gwblhaodd arolwg STAR ers dechrau'r pandemig COVID ym Mawrth 2020. Gwelir isod benawdau'r canlyniadau:

	Meincnod	Canlyniad 2021
Bodlonrwydd yn gyffredinol	**81%**	**80%**
Ansawdd y cartref	**81%**	**76%**
Saffrwydd a diogelwch y cartref	**85%**	**85%**
Atgyweirio a chynnal a chadw'n gyffredinol	**74%**	**72%**
Y gymdogaeth fel lle i fyw	**82%**	**80%**
Gwerth am arian rhent	**80%**	**78%**
Gwerth am arian y tâl gwasanaeth	**65%**	**64%**
Hawdd ymwneud â ni	**82%**	**78%**
Yn gwrando ar safbwyntiau ac yn gweithredu arnynt	**69%**	**58%**
Delio ag ymddygiad gwrthgymdeithasol	**63%**	**53%**
Cymryd rhan mewn gwneud penderfyniadau	**58%**	**65%**
Cael mynegi barn am reoli gwasanaethau	**55%**	**55%**
Yn ymddiried yn Barcud	**78%**	**68%**

Ar sail y canlyniadau, mae gweithgor mewnol o staff a thenantiaid wedi cael ei sefydlu a nodi 6 maes allweddol i fynd i'r afael â hwy yn sgil canlyniadau'r arolwg STAR.

Bydd y gwaith hwn yn parhau i mewn i 2022/23:

Taliadau Gwasanaeth - Ymddygiad Gwrthgymdeithasol - Gwasanaethau Digidol
Atgyweirio a Chynnal a Chadw - Cyfranogiad Tenantiaid - Cyfathrebiadau a Chyswllt

Amcan Strategol 4

Cefnogi gwaith awdurdodau lleol a Llywodraeth Cymru i atal pob math o ddigartrefedd a mynd i'r afael ag ef.

Gosododd Deddf Tai (Cymru) 2014 ofynion cryfach ar Gymdeithasau Tai i gefnogi Awdurdodau Lleol mewn cyflawni eu dyletswyddau o ran digartrefedd. Fodd bynnag, mae gan Barcud gydberthnasau gwaith agos â Chyngor Sir Powys a Chyngor Sir Ceredigion.

Mae ymateb iechyd cyhoeddus Llywodraeth Cymru i'r Coronafeirws a diddymu yn sgil hwnnw 'angen blaenoriaethol' ar gyfer ymgeiswyr digartref wedi rhoi heriadau i ddarparwyr tai cymdeithasol. Bu Barcud yn bresennol ym mhob 'Cyfarfod Digartrefedd Cell Arian' gan Gynghorau Sir Ceredigion a Phowys ill dau ac y mae wedi darparu niferoedd sylweddol o gartrefi 1 ystafell wely i gynorthwyo'r ddau Gyngor yng nghyfarwyddeb 'Pawb i Mewn' Llywodraeth Cymru. Mae Swyddogion Tai Barcud wedi arwain ar reoli tai yn y gefnogaeth a ddarparwyd i'r rhai sydd wedi cael eu helpu dros dro gan y gymdeithas.

Yn ystod 2021/22, cynigiwyd 30% o gartrefi gwag i Awdurdodau Lleol at ddigartrefedd.

Yn ystod y flwyddyn ariannol:

- gosodwyd 42 o gartrefi'n barhaol i ymgeiswyr digartref – a hynny'n galluogi'r Awdurdodau Lleol i gyflawni eu dyletswydd
- gosodwyd 21 o gartrefi i ymgeiswyr digartref wrth ddisgwyl
- ailgartrefwyd 47 o ymgeiswyr digartref mewn llety dros dro – gan gynnwys rhai a oedd yn ddigartref ar y stryd
- pennwyd 32 o feddiannau fel Llety Brys ac fe'u rheolwyd dros Barcud gan y Gymdeithas Gofal.

Barcud yw'r prif ddarparwr llety i ymgeiswyr digartref yng Ngheredigion a Phowys - 23% o osodiadau. Mae un o'n his-gwmnïau, Y Gymdeithas Gofal, yn rheoli'r unig loches nos yng Ngheredigion.

Bod yn gyflogwr delfrydol sy'n cefnogi'r economi leol a chymunedau lleol.

Cyflogwr Delfrydol

Rydym am sicrhau bod Barcud yn cael ei gydnabod fel lle gwych i weithio ledled canolbarth Cymru. Mae'n bwysig bod ein staff i gyd yn gallu taro cydbwysedd da rhwng bywyd a gwaith ac yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi am eu hymdrechion i ddarparu gwasanaethau o'r ansawdd gorau un.

Mae buddsoddi yn ein tîm a'u gwneud mor dda ag y gallant fod yn ein helpu i wella ein gwasanaethau i denantiaid. Rydym wedi bod yn adolygu ein telerau ac amodau ac rydym yn ymfalchïo yn y ffaith nad oes neb sy'n gweithio i ni yn ennill llai na'r cyflog byw gwirioneddol. Rydym hefyd wedi adolygu ein darpariaethau pensiwn eleni i sicrhau eu bod yn fforddiadwy yn y tymor hir a'u bod mor dda ag y gallant fod i'n staff. Y flwyddyn nesaf byddwn yn meincnodi'r buddion a'r tâl i gyd i wneud yn siŵr ein bod yn gallu denu, recriwtio a chadw staff i gyflawni er mwyn ein tenantiaid.

Nododd arolwg staff a wnaed yn Ionawr 2022 fod 98% o'r staff yn teimlo eu bod yn gwneud cyfraniad gwerthfawr at lwyddiant Barcud.

Cymuned

Yn ystod 2021/22 roedd gan Barcud £17k yn y gronfa buddion cymunedol, ac fe ddefnyddiodd yr arian hyn i wneud y canlynol:

- Rhoi wyneb newydd ar gwrtiau tennis cymunedol
- Prynu peiriant rhedeg i gynllun gwarchod
- Prynu diffibrilwyr cymunedol
- Rhoddion i fanciau bwyd
- Rhodd i gynllun gardd gymunedol

Hyfforddiant Staff

Eleni fe gafodd nifer o gyrsiau hyfforddiant eu trefnu a'u darparu ar gyfer staff gan gynnwys:

- Cymorth Cyntaf
- Ymwybyddiaeth o Awtistiaeth
- Ymwybyddiaeth o Droseddau Casineb
- Diogelu
- Gosod drysau tân
- Delio â chyffuriau mewn tai
- Cronni pethau yn y cartref
- Ymdrin â chwsmeriaid anodd
- Cymorth cyntaf iechyd meddwl ieuenctid
- Asbestos
- Diogelwch wrth reoli safleoedd
- Cam-drin pobl hŷn yn y cartref
- Diogelwch tân yn y cartref
- Budd-daliadau lles
- Arolygu a phrofi gosodiadau trydanol

Mae'r hyfforddiant uchod yn pwysleisio pwysigrwydd diogelwch a chefnogi ein tenantiaid ag iechyd meddwl ac anabledd, a dyna pam rydym wedi buddsoddi mewn hyfforddiant yn y meysydd hyn. Bu cydweithwyr ar draws y gymdeithas hefyd yn gweithio tuag at gymwysterau proffesiynol gan gynnwys cyfrifyddiaeth a thystysgrifau CIH mewn Tai.

Creuddyn

Adeilad o'r math diweddaraf un yn Llanbedr Pont Steffan yw Creuddyn sy'n cynnig unedau busnes a chyfleusterau cynadledda i fusnesau lleol, y sector gofal cymdeithasol a chyrff elusennol ac sy'n berffaith i fusnesau newydd gychwyn sy'n chwilio am le yn y dref. Mae'n gyfleuster cymunedol cyffrous sy'n dod â phobl at ei gilydd, yn helpu i fynd i'r afael ag unigedd cymdeithasol, yn cynnal swyddi, yn darparu cyfleoedd am hyfforddiant, ac yn rhoi lle ar gyfer mentrau cymdeithasol. Agorodd y ganolfan yn Nhachwedd 2021 ac mae'r unedau i gyd yn llawn, mae'r lle yn cael ei ddefnyddio gan drawstoriad o sectorau o elusennau a banciau bwyd i gwmnïau cysylltiadau cyhoeddus a cheiropractyddion. Mae gardd gymunedol yn nhiroedd y ganolfan ac mae hyn yn rhoi cyfle i bobl leol ddod at ei gilydd, tyfu llysiau a chael cwpanaid a bisged yn y man cymunedol yn y ganolfan wedyn.

Amcan Strategol 6

Bod yn sefydliad cynaliadwy, carbon isel.

Cartrefi Gwyrddach

- Gosodiadau ffotofoltäig - 22
- Ynysiad Waliau Allanol - 20
- Pympiau Gwres Ffynhonnell Aer - 20

Mae Strategaeth Ddatgarboneiddio'r Gymdeithas, a gymeradwywyd yn ddiweddar, yn ffafrio ymagweddiad 'Adeiladwaith yn Gyntaf' sydd yn unol â chynigion cyfredol Safonau Ansawdd Tai Cymru (SATC) 2023. Mae ein rhaglen arfaethedig i adnewyddu cydrannau wedi cael ei haildrefnu ac mae hi bellach yn blaenoriaethu cydrannau newydd o ran drysau a ffenestri, ynysiad waliau allanol a gwresogi ac mae'r ffordd hon o fynd ati wedi cael ei chefnogi a'i chymeradwyo gan ein Panel Tenantiaid. Mae'r Gymdeithas yn ffafrio gosod Pympiau Gwres Ffynhonnell Aer (PGFfA), ynghyd â phaneli haul ffotofoltäig neu wresogi stôr trydanol o fath sy'n effeithlon wrth gadw gwres, i helpu wrth fynd i'r afael â'r gwresogi effeithlonrwydd isel o ran carbon. Mae ymgynghoriad wedi cael ei gynnal â'n tenantiaid ynghylch pryderon am 'wres fforddiadwy' ac rydym wrthi'n llunio Polisi Gwres Fforddiadwy i ategu ein Strategaeth Ddatgarboneiddio a ninnau'n cydnabod pwysigrwydd lleihau costau ynni i'n preswylwyr ar yr un pryd â cheisio lleihau ein hôl troed carbon at ei gilydd.

Sgorau SAP

Y Weithdrefn Asesu Safonol (SAP) yw'r fethodoleg a ddefnyddir gan y Llywodraeth i asesu a chymharu perfformiad cartrefi mewn perthynas ag ynni a'r amgylchedd. Er mwyn cwrdd â'r SATC cyfredol mae rhaid cael sgôr o 65 neu fwy. Bydd cartrefi â sgôr SAP uchel yn helpu i leihau tlodi tanwydd. Fel y safai ym mis Mawrth 2022, mae gan gartrefi Barcud sgôr SAP gyfartalog o 70.6.

Datblygiadau

Mae holl feddiannau Barcud sydd wedi'u hadeiladu o'r newydd yn cydymffurfio â Gofynion Ansawdd Dylunio Cymru (GADC) o leiaf, ac mae ein datblygiadau diweddaraf yn cael eu hadeiladu naill ai'n unol â TPY A neu'n agos at safonau Passivhaus. Arfernir perfformiad adeiladau pob datblygiad i sicrhau bod yr adeiladwaith 'fel y mae wedi'i adeiladu' yn cydymffurfio â'r safonau perfformiad yn ôl y dyluniad. Mae cartrefi gydol oes yn ffurfio rhan o'r meini prawf newydd ar gyfer datblygiadau sydd â 5 egwyddor gyffredinol yn perthyn iddynt, gan gynnwys cynaliadwyedd. Dylunnir adeiladwaith pob datblygiad newydd gan ddefnyddio fframiau pren o bren lleol pan fo ar gael. Mae rhan o'n proses dichonoldeb cynlluniau hefyd yn asesu apêl yr amgylchedd a lefel gyffredinol yr amwynder a'r gwasanaethau sydd i'w cael i sicrhau cynaliadwyedd a gosodadwyedd y cynllun arfaethedig yn y dyfodol. Mae system ddraenio drefol gynaliadwy (SDdG) a gyflwynwyd yn ddiweddar ar gyfer datblygiadau newydd yng Nghymru. Y syniad y tu ôl i SDdG yw ceisio atgynhyrchu systemau naturiol sy'n defnyddio datrysiadau cost-effeithiol ag effaith amgylcheddol isel i ddraenio dŵr ffo ar yr arwyneb drwy ei gasglu, ei storio a'i lanhau cyn adael iddo gael ei ollwng yn araf yn ôl i'r amgylchedd. Mae gan ddatblygiadau newydd dechnoleg adnewyddol hefyd a byddant yn cynnwys mannau gwefru ceir yn y dyfodol.

Cerbydau trydanol

Mae gan Barcud gar trydanol i'w gydrannu a all gael ei ddefnyddio gan holl aelodau'r staff i deithio rhwng swyddfeydd, ymweld â thenantiaid neu ar gyfer unrhyw fusnes arall cysylltiedig â'r gwaith. Mae gan y gymdeithas hefyd fan drydanol i'n Gofalwr ei defnyddio yn ardal Aberystwyth. Mae mannau gwefru yn yr holl swyddfeydd ac yn ein canolfan fentr newydd, Creuddyn, yn Llanbedr Pont Steffan.

Amcan Strategol 7

Bod yn sefydliad y mae ei drefniadau llywodraethu a'i sefyllfa ariannol yn gadarn.

Paratoir cyllideb 5 mlynedd fanwl bob blwyddyn mewn ymgynghoriad â staff er mwyn galluogi'r gymdeithas i gyflawni ei nodau a'i hamcanion. Caiff hon graffu a chymeradwyaeth gan y Bwrdd a'i bwydo wedyn i mewn i'r cynllun busnes ariannol 30 mlynedd gan ddefnyddio rhagdybiaethau perthnasol. Caiff y Bwrdd a'r Pwyllgor Archwilio a Pherfformiad gyfrifon rheolaeth sy'n adrodd perfformiad ariannol yn erbyn y gyllideb flynyddol, llif arian rhagamcanol 2 flynedd, cofrestrau gwariant cyfalaf a datblygiadau ac adroddiad adnoddau ariannol sy'n monitro cydymffurfiaeth â'r holl gyfamodau a ofynnir gan gyllidwyr. Bydd hyn a'r cynllun busnes ariannol 30 mlynedd yn rhoi sicrwydd i aelodau'r bwrdd bod cyllid digonol yn ei le a bod y gymdeithas yn ariannol hyfyw.

Bu 2021/22 yn flwyddyn lwyddiannus yn ariannol â gwarged o £4,413m (ar ôl tynnu i ffwrdd y costau ailgyllido) a chronfeydd wrth gefn o £26m. Fel y safai ar 31ain o Fawrth 2022, roedd is-gwmnïau grŵp Barcud i gyd yn adrodd gwarged.

Cydymffurfiaeth â chyfamodau	Banc	Rheol Euraid	Canlyniad 2021/22
ECLITDA BAM*	110%	120%	145%
Gerio**	65%	55%	35%

*ECLITDA BAM - Enillion cyn llog, treth, dibrisiant ac amorteiddiad ynghyd â buddsoddiad atgyweiriadau mawr

**Gerio - cymhareb dyled Barcud i ecwiti

Ailgyllido

Ailgyllidodd Barcud rai o'i gyfleusterau benthyciad yn Awst 2021 a rhoi gosodiad preifat yn ei le gydag ASI a chyfleuster credyd cylchdroi (CCC) newydd gyda Barclays.

Cychwynnodd Barcud ar ei brosiect ailgyllido â nifer o amcanion:

- Symleiddio trefniadau adnoddau ariannol
- Cadw gwerth lle nad oes cyfyngu
- Creu mwy o hyblygrwydd corfforaethol
- Manteisio ar y cyfraddau llog isel presennol
- Gwella amddiffyniad a hirhoedledd cyfraddau llog
- Cynyddu capasiti o ran dyled – lled dros ben o ran cyfamodau ariannol
- Gwella gwytnwch / hyfywedd ariannol

Cwblhaodd Barcud y prosiect yn llwyddiannus, gan gyrraedd neu ragori ar yr holl amcanion. Roedd hyn yn ganlyniad ardderchog, mae'n creu platfform adnoddau ariannol mwy cadarn, gan liniaru ar risgiau allweddol o ran adnoddau ariannol:

» Risg Cyfradd Llog
» Risg Ailgyllido
» Risg Hylifedd
» Risg Cyfamodau

Archwiliadau Mewnol

Ymgymerwyd â phedwar ar ddeg o adolygiadau archwiliad mewnol yn Barcud yn ystod 2021/22. Y dyfarniadau sicrwydd a ddarparwyd oedd:

Teitl yr Archwiliad	*Lefel sicrwydd*
Cydymffurfiaeth eiddo – profion trydanol	Rhywfaint
Cleient/contractiwr	Rhywfaint
Rheoli prosiectau	Rhesymol
Gwasanaethau i gwsmeriaid	Rhesymol
Lleoedd gwag ac atgyweirio	Rhesymol
Cynllun integreiddio	Rhesymol
Llywodraethiant Is-gwmnïau	Rhesymol
Integreiddio TGCh	Rhesymol
Rheoli risgiau a sicrwydd	Rhesymol
Cydymffurfiaeth eiddo - nwy	Sylweddo
Datblygu	Sylweddo
Cyfranogiad tenantiaid	Sylweddo
Mesurau Rheolaeth Ariannol Allweddol	Sylweddo
Dilyniant blynyddol	Sylweddo

Llywodraethiant

Bob blwyddyn bydd y Gymdeithas yn adolygu ei chydymffurfiaeth â'r Cod Llywodraethiant. Rhoddir tystiolaeth o'r gydymffurfiaeth, gyda nodiadau am weithredoedd y mae eu hangen ac fe adroddir hyn i'r Bwrdd yn flynyddol. Mae Barcud yn cydymffurfio â'r Cod Llywodraethiant.

Hyfforddiant a phresenoldeb y Bwrdd

Yn 2021/22 presenoldeb y Bwrdd ar gyfartaledd oedd 91%. Bu pedwar ar ddeg o gyfarfodydd gan gynnwys dyddiau cynllunio busnes a'r cyfarfod cyffredinol blynyddol.

Bu aelodau'r Bwrdd yn bresennol mewn hyfforddiant a chynadleddau drwy gydol y flwyddyn:

- Profion straen
- Adolygu Risgiau
- Cyflwyniad i Gymdeithasau Tai
- Cadeirio cyfarfodydd rhithwir
- Gwrandawiadau tenantiaethau cychwynnol
- Cynhadledd llywodraethiant CCC
- Cynhadledd cyllid CCC
- Cynhadledd iechyd meddwl a lles CCC
- Cynhadledd datgarboneiddio CCC
- Uwchgynhadledd diogelwch
- Caffi aelodau bwrdd

Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethiant

Drwy ein hadroddiad ACLI blynyddol, byddwn yn dangos ein cyfrifoldeb amgylcheddol, sut y mae ein gweithgareddau'n cael effaith bositif ar bobl yn ein cymunedau, a fframwaith llywodraethiant cadarn. Yn 2021/22 ailgyllidodd Barcud ran o'i gyfleuster benthyciad a chytuno gosodiad preifat newydd o £50m gydag ASI, ynghyd â chyfleuster arian cylchdroi o £20m gyda Banc Barclays. Roedd gan y ddau gyfleuster dargedau ACLI yn gysylltiedig â lefel y lled dros ben ar y benthyciadau.

Amgylcheddol

Mae gan Barcud amcan strategol i fod yn sefydliad cynaliadwy, carbon isel.

Fel darparwr tai cymdeithasol, rydym yn wynebu her amlochrog: lliniaru ar effeithiau newid yn yr hinsawdd ar yr un pryd â pharhau i ddarparu cartrefi fforddiadwy, saff, effeithiol o ran ynni ar gyfer ein tenantiaid a'n preswylwyr. Rydym yn cydnabod, er mwyn cyflawni hyn, fod angen inni fod yn barod i ymateb i'r trosglwyddiad i ddyfodol cynaliadwy, carbon isel.

I ymateb i'r her hon, mae Barcud wedi gosod amcan strategol i fod yn sefydliad cynaliadwy, carbon isel.

Mae Adroddiad Arbennig y PRhNH (SR15) ar newid yn yr hinsawdd yn tanlinellu'r effeithiau dinistriol posib petai cynhesu byd-eang yn cyrraedd 1.5°C. Ar y gyfradd bresennol, mae cynhesu byd-eang yn debygol o gyrraedd 1.5°C rhwng 2030 a 2052. Mae'r adroddiad yn rhoi darlun enbyd o sut y bydd ecosystemau'n ymateb: mwy o dymereddau eithafol, cynnydd ym mynychder a dwysedd dyddodiad.

I gyfrannu at gyfyngu cynhesu byd-eang i 1.5°C, mae angen i Barcud leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr ar draws y sefydliad o 38% erbyn 2030 a chyrraedd Sero Net erbyn 2050 o waelodlin 2020.

I ddeall sut y gellid cyflawni hyn, cyfrifodd yr Ymddiriedolaeth Garbon ein hôl troed cwmpas 1 a 2 ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/21 a defnyddio mewnwelediadau o'n hôl troed carbon ac atborth a gafwyd gan randdeiliaid, i gynhyrchu strategaeth ddatgarboneiddio, sy'n amlinellu ein cynllun i fynd i'r afael â'r her o ddatgarboneiddio a chwrdd â'n hamcanion strategol.

Ein strategaeth ddatgarboneiddio'n gryno

MEYSYDD GWEITHREDU

Swyddfeydd

- Lleihau'r galw am ynni
- Gwella effeithlonrwydd o ran ynni
- Symud at ynni carbon isel

Mannau Cymunedol

- Lleihau'r galw am ynni
- Gwella effeithlonrwydd o ran ynni
- Symud at ynni carbon isel

Fflyd

- Asesu dichonoldeb cerbydau trydanol
- Archwilio opsiynau i gymryd cerbydau ar brydles
- Cyfunioni strategaethau rhedeg fflydoedd

Cartrefi

- Casglu, monitro a dadansoddi data
- Mecanweithiau darpariaeth
- Costau a chyllido
- Ymgysylltiad a mabwysiadu
- Datblygiadau newydd

CYFLAWNI

Llywodraethiant a risg

- Cyflawni blaenoriaethau drwy'r mecanweithiau llywodraethiant presennol
- Pennu cyfrifoldebau i sicrhau cyflawni'r strategaeth
- Cynnwys asesiad o risgiau'n ymwneud â'r hinsawdd yn y map risgiau corfforaethol presennol

Cynllunio ariannol a strategol

- Ystyried materion hinsoddol mewn penderfyniadau cynllunio ariannol
- Cymryd ymagweddiad â llygad tua'r dyfodol o ran asesu goblygiadau strategol risgiau a chyfleoedd yn ymwneud â'r hinsawdd

Monitro ac adrodd

- Monitro ac asesu cynnydd yn erbyn yr amcanion strategol perthnasol a'r targed ar gyfer lleihau allyriadau
- Sefydlu fframwaith adrodd ar gyfer gwybodaeth hinsoddol

Ymgysylltu â'r gymuned

- Annog staff, tenantiaid, cyflenwyr a llywodraeth leol i gefnogi ein gweledigaeth
- Ystyried cyd-ddibyniaethau rhwng yr ymagweddiad strategol a materion cymdeithasol, economaidd a gwleidyddol ehangach

Cymdeithasol

Mae gan Barcud dri amcan strategol sy'n uniongyrchol berthnasol i'w bwrpas cymdeithasol fel darparwr tai cymdeithasol:

- Bod yn landlord cymunedol rhagorol, sydd hefyd yn cynnig gwasanaethau cefnogaeth a gofal.
- Bod yn fusnes cymdeithasol â'i fryd ar denantiaid a phreswylwyr, sy'n cynnwys cwsmeriaid ar bob lefel ac yn gweithio'n ddwyieithog.
- Gweithio mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol a Llywodraeth Cymru i atal a mynd i'r afael â digartrefedd ar ei holl ffurfiau.

Mae gan y gymdeithas stoc deiliadaeth gymysg ar draws canolbarth Cymru er mwyn darparu cartrefi addas, fforddiadwy ar gyfer pobl i'r cymunedau y mae'n eu gwasanaethu. Ar dai fforddiadwy y bydd y pwyslais bob amser, yn unol â'n hamcanion strategol. Y cymysgedd o eiddo yw:

Anghenion cyffredinol	3,671
Llety gwarchod	358
Rhent Ganolradd	79
Rhent y Farchnad	20
Rhentu i Berchnogi	44
Lesddeiliaid	186
Rhanberchnogaeth	3
Cymorth Prynu	3
Garejys	656

Mae Barcud wedi ymrwymo i'r egwyddorion fforddiadwyedd i'r sector gyfan gan Gartrefi Cymunedol Cymru:

- Fforddiadwy: Fe ystyriwn ni gyfanswm costau rhentu cartrefi ac incymau i ddeall beth sy'n fforddiadwy i'n tenantiaid, a sicrhau bod ein tenantiaid yn cael y cyfle gorau i gynnal eu tenantiaethau a ffynnu.
- Cynaliadwy: Fe osodwn ni renti sy'n caniatáu inni barhau i ddarparu cartrefi cynnes, saff, o ansawdd uchel ar gyfer y rhai y mae arnynt eu hangen yn y cymunedau yr ydym yn eu gwasanaethu.
- Ymgysylltu: Fe gynhwyswn ni denantiaid yn y broses i ddatblygu ac adolygu ein hymagweddiad at osod rhenti, ac i ddylanwadu ar ein penderfyniadau ar renti.
- Teg: Fe weithiwn ni i sicrhau bod rhenti a thaliadau eraill yn cael eu gosod yn deg a bod ein cartrefi a'n gwasanaethau'n cynrychioli gwerth am arian.
- Atebol: Byddwn ni'n agored, yn dryloyw ac yn atebol wrth wneud penderfyniadau ar renti.

Llywodraethiant

Bod yn sefydliad y mae ei drefniadau llywodraethu a'i sefyllfa ariannol yn gadarn.

Mae'r Rheoleiddiwr yn disgwyl i gymdeithasau:

- fod yn agored ac yn onest am risgiau, problemau a heriadau a nodant a sut y maent yn cynllunio mynd i'r afael â'r rhain
- codi materion perthasol gyda'r Rheoleiddiwr yn brydlon
- gweithio gyda'r Rheoleiddiwr yn adeiladol i ddatrys heriadau
- gweithredu'n wirfoddol i ymdrin ag unrhyw bryderon o bwys a nodir drwy reoleiddio.

Yng Ngorffennaf 2022, cafodd Barcud ei ddyfarniad rheoleiddiol gan Lywodraeth Cymru.

Llywodraethiant a Gwasanaethau i Denantiaid – Yn cydymffurfio

Mae'r Gymdeithas yn cwrdd â'r safonau rheoleiddiol ac fe gaiff oruchwyliaeth reoleiddiol yn ôl y drefn gyffredin.

Hyfywedd Ariannol – Yn cydymffurfio

Mae'r Gymdeithas yn cwrdd â'r safonau rheoleiddiol ac fe gaiff oruchwyliaeth reoleiddiol yn ôl y drefn gyffredin.

Targedau ACLI 2021/22

Barclays

DPA Cymdeithasol 1 - y rhif canran o feddiannau gwag y benthyciwr a gynigir ar renti tai cymdeithasol i rai sy'n cysgu allan, pobl ddigartref a/neu bobl sydd mewn perygl o ddigartrefedd yn ystod y Flwyddyn Ariannol uniongyrchol flaenorol.

Targed - 15%

Cyflawnwyd - 30%

DPA Amgylcheddol 2 - sgôr Gweithdrefn Asesu Safonol gyfartalog meddiannau tai'r benthyciwr (y gronfa wedi'i phennu fel unrhyw unedau a oedd yn eu lle erbyn Mai 2021) ar gyfer y Flwyddyn Ariannol uniongyrchol flaenorol.

Targed - 70.7

Cyflawnwyd - 70.3

DPA Llywodraethiant 1 - yn golygu sgôr Lywodraethiant yr endid gyda Llywodraeth Cymru.

Target - Cydymffurfio

Cyflawnwyd - Cydymffurfio

DPA Cymdeithasol 2 - nifer y bobl a gynorthwyir gan ein hacademi hyfforddiant yn ystod y Flwyddyn Ariannol uniongyrchol flaenorol.

Targed - 25 o bobl

Cyflawnwyd - 56 o bobl

DPA Amgylcheddol 1 - isafswm sgôr y Weithdrefn Asesu Safonol am feddiannau tai wedi'u hadeiladu o'r newydd yn perthyn i'r benthyciwr yn ystod y Flwyddyn Ariannol uniongyrchol flaenorol.

Targed - 83

Cyflawnwyd - 85

ASI

DPA - bydd 82% o gronfa benodedig o feddiannau sydd eisoes yn bod yn ennill sgôr TPY-C (SAP 69 ac uwch) erbyn diwedd blwyddyn ariannol 2028.

CYMDEITHAS GOFAL
THE CARE SOCIETY

Adroddiad y Cyfarwyddwr Gweithredol

Er nad yw COVID eto wedi diflannu o'n bywydau a'n harferion gwaith, mae'r effaith a gafodd mewn blynyddoedd blaenorol wedi lleihau. Eto, tua diwedd 2021-2022 daeth yn amlwg bod rhagor o heriadau ar ein gwarthaf, yn enwedig yr argyfwng costau byw.

Er bod y rhan fwyaf o ddefnyddwyr ein gwasanaethau wedi gallu aros yn saff i osgoi heintiadau COVID, nid oedd dim ffordd iddynt ddianc rhag effeithiau enbyd, bythol-gynyddol prisiau mwyfwy tanwydd a bwyd ar eu hincymau cyfyngedig. Maent bellach yn cael eu taro'n drwm yn eu pocedi ac, o ganlyniad, ni fu'r galw am ein gwasanaethau erioed yn fwy.

Mae'n amlwg bod y Gymdeithas Gofal, yn y fath amseroedd o angen na welwyd ei debyg o'r blaen, yn darparu. Tystiolaethir i hyn gan Adroddiad Asesiad Effaith Y Gymdeithas Gofal a fydd ar gael i'w lawrlwytho o Wefan Y Gymdeithas Gofal – caresociety.org.uk

Drwy gydol 2021-2022, gwelwyd y niferoedd uchaf erioed o bobl yn dioddef o ran iechyd meddwl a heb ddim cymorth ariannol hirdymor digonol o fewn golwg, gweithiodd ein staff yn ddygn i baratoi'r ffordd i'n defnyddwyr gwasanaeth pryderus, gan geisio ysgafnhau'r baich sy'n dod ar eu gwarthaf ac yn cynyddu.

Mae ein staff ymroddedig o weithwyr allweddol yn parhau i gwrdd â phob her newydd, ddihafal sy'n ymddangos. Nid ydynt yn haeddu ond y ganmoliaeth uchaf bosib a diolchgarwch am wneud ymdrech ychwanegol bob amser a'r gwaith anhunanol ac yn aml emosiynol lafurus a wnânt, ddydd ar ôl dydd.

Yn erbyn y cefndir hwn, rhywbeth i dawelu'r meddwl yw bod sefydlogrwydd ariannol ac enw da'r Gymdeithas Gofal wedi cryfhau yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn, a hynny'n cynnig cyfle i estyn ein cyrraedd ni i gynorthwyo mwy o bobl.

Mae'r Gymdeithas Gofal yn parhau i ddangos gwytnwch ac ymroddiad yn wyneb ansicrwydd, a hoffwn fynegi fy niolchgarwch i Barcud, ein rhiant-gwmni, am eu cefnogaeth barhaus ynghyd â Chyngor Sir Ceredigion, Llywodraeth Cymru, Heddlu Dyfed Powys ac asiantaethau partner.

Diolch

G Evans

Cyfarwyddwr Gweithredol

Adroddiad y Cadeirydd

Yn y ystod y flwyddyn ddiwethaf wrth i Gymru ddechrau dod allan o'r cyfyngiadau angen-rheidiol ar fywyd beunyddiol o ganlyniad i'r pandemig, mae'r Gymdeithas Gofal wedi parhau i ymestyn allan a darparu ein gwasan-aethau hanfodol sy'n cael effaith mor fawr ar fywydau llawer o bobl yr ydym yn gweithio gyda hwy.

Ni fu'r gwaith hwn yn bosib ond oherwydd ein cydweithwyr selog ac ymroddedig sy'n rhoi cymaint ohonynt eu hunain i helpu i wneud bywydau pobl eraill gymaint yn well. Mae'r Bwrdd yn ymfalchïo'n aruthrol ac wedi'u hysbry-doli gan bopeth a wnânt ac yn estyn ein diolch diffuant iddynt i gyd. Maent yn wir yn ymgorff-ori'r 'gofal' yn y Gymdeithas Gofal.

Wrth i'r galw am ein gwasanaethau gynyddu, bu cyfleoedd i dyfu rhai o'n gwasanaethau presennol ac i archwilio rhai newydd. Mae hyn wedi arwain at flwyddyn arall o berffor-miad gwell a mwy o sefydlogrwydd ariannol, a hynny'n helpu i sicrhau dyfodol mwy hirdymor Y Gymdeithas Gofal.

Er ein bod, efallai, yn dod allan o'r pandemig, mae gennym her newydd i'w hwynebu ar ffurf yr argyfwng costau byw. Unwaith eto, nid ar y bobl yr ydym yn gweithio gyda hwy yn unig y bydd yr argyfwng hwn yn cael effaith andwyol, ond hefyd ar ein cydweithwyr. Fe wnawn ni'r hyn a allwn i gefnogi pobl drwy'r amser anodd hwn.

Hoffwn ddiolch i Fwrdd a chydweithwyr grŵp ehangach Barcud am eu cefnogaeth a'u hymroddiad parhaus i lwyddiant Y Gymdeithas Gofal a mynegi fy niolch i'r Tîm Arweinyddol am y gefnogaeth a roddant i'r Bwrdd wrth gyflawni eu swyddogaethau â thrugaredd a phen-derfyniad.

Anthony Hearn

Cadeirydd

Cyflawniadau a Pherfformiad

Blwyddyn lwyddiannus eto i'r Gymdeithas Gofal, a hynny'n esgor ar warged o £236k a ychwanegir at y cronfeydd wrth gefn i sicrhau bod yr Elusen yn ariannol hyfyw ac yn gadarn. Cyfanswm y cronfeydd wrth gefn bellach yw £964k a chymysgedd ydynt o rai cyfyngedig a rhai anghyfyngedig. Roedd £534k o arian parod yn y banc fel y safai ar 31ain o Fawrth 2022. Bu 2021/22 yn flwyddyn brysur dros ben i'r Gymdeithas Gofal ac mae gweithgarwch elusennol wedi parhau i ganolbwyntio ar gwrdd â heriadau.

Yn ystod y cyfnod hwn mae'r canlynol yn dystiolaeth o hyn:

Gosodiadau Cymdeithasol

Bondiau byw	115
Atgyfeiriadau	133
Unedau o lety ar gael	111
Landlordiaid ar y cynllun	70
Tenantiaethau byw	107

Cefnogaeth Gymunedol a Chyfeillio

Oriau o gefnogaeth	488
Defnyddwyr Gwasanaeth Unigol	60

Wedi Cael Mynd i Lety Brys

Oedolion	119
Plant	18
Cyfanswm	137

Gweithgareddau Eraill

Siopa	625
Parseli Bwyd	253
Casglu a danfon presgripsiynau	193
Gweithgareddau Cefnogaeth Gymunedol Ychwanegol	902
Gwiriadau Lles	778
Ail-leoli Defnyddwyr Gwasanaeth	45

Cymeradwyaeth

Lloches Nos a Llety Dros Dro

"Pan ddes i yma, 'doeddwn i ddim am fod yma. Fe wnes i bethau'n wirioneddol anodd ichi, wel, i bawb. Rwy'n awtistig ac roedd yn gas gen i fod yma. Ond nawr, rwy wrth fy modd yma a 'dydw i ddim esiau mynd o 'ma. Rydych chi i gyd wedi bod mor wych ac wedi fy helpu i gymaint."

Aelodau'r Bwrdd

Anthony Hearn (Cadeirydd)
John Rees (Is-Gadeirydd)
Catherine Shaw
Margaret Gallagher
Peter Saunders
Stephen Cripps
Ceri Williams

Wrth inni fuddsoddi mwy yn ein hasedau a'n staff, a pharhau i ddarparu gwasanaeth da i'n cleientiaid rydym bellach yn dechrau gweld gwarged fwy ar ddiwedd y flwyddyn. Yn ddi-os mae hon wedi bod yn flwyddyn heriol eto, â phrisiau'n codi ar draws llawer o feysydd, o danwydd i ddeunyddiau a ddefnyddir yn gyffredin, gya phryderon ar adegau ynghylch cael hyd i danwydd a deunyddiau hefyd. Bu recriwtio a chadw cydweithwyr yn heriol, er bod llawer o gydweithwyr yn gwerthfawrogi'r parch a'r amodau gwaith presennol, ac yn deall y caiff rhagor o waith ei wneud gan y Bwrdd i adolygu Telerau ac Amodau unwaith eto ym mis Hydref.

Diolch i wytnwch ac ymroddiad ein cydweithwyr, a llif gwaith cyfalaf sefydlog yn cael ei ragweld gan Barcud a chleientiaid allweddol eraill, bu modd inni adeiladu ar ein sylfaen sgiliau, a buddsoddi ymhellach mewn hyfforddiant ar LoRaWAN a thechnoleg werdd, hyfforddiant iechyd a diogelwch a hyfforddiant arweinwyr tîm a datblygu arweinyddiaeth. Byddwn yn monitro ein sefyllfa ariannol yn rheolaidd ac rydym yn ddiolchgar i'n Haelodau Bwrdd am eu hymroddiad a'u doethineb i lywio EOM i sefyllfa ariannol fwy positif byth.

Cynhaliodd cydweithwyr ychydig o ddigwyddiadau i godi arian i elusennau lleol; a buom yn cydweithio'n agos ag ysgolion yn Llanidloes a'r Drenewydd i ddatblygu'r dechnoleg LoRaWAN ar yr un pryd â noddi prentisiaid o'n cymuned i gael eu cymwysterau eu hunain. Bydd y flwyddyn ariannol nesaf yn brysur hefyd, a ninnau'n gosod rhagor o systemau gwresogi Pwmp Gwres Ffynhonnell Aer a rhagor o Baneli Haul Ffotofoltäig, yn ogystal â gosod drysau tân a gobeithio y cynhyrchir rhagor o warged er mwyn buddsoddi ymhellach yn y busnes.

Richard Adrian Knight
Cadeirydd

Cyflawniadau

Bu 2021/22 yn flwyddyn lwyddiannus i EOM, gydag elw masnachu cyn treth o £320,549. Pan brynodd Barcud (Tai Canolbarth Cymru gynt) EOM cytunwyd y câi rhywfaint o elw ei sianelu drwy rodd cymorth yn ôl i'r Gymdeithas Dai. Eleni bydd EOM yn cadw £136,536 i'w ailfuddsoddi yn y busnes â £184,013 yn cael ei anfon drwy rodd cymorth yn ôl i'r gymdeithas dai.

Yn gynnar ym mis Chwefror cafodd EOM ei asesiad blynyddol gan NICEIC, ymwelodd yr asesydd â'r swyddfa ac arolygu tri gosodiad trydanol diweddar. Y casgliad oedd bod safon ein gwaith, cadw cofnodion a threfniadaeth yn 'rhagorol'.

"Roedd yr GC wedi paratoi ar gyfer yr asesiad ac roedd systemau'r swyddfa wedi'u trefnu'n dda. Mae'r cwmni'n cymryd ymagweddiad rhagweithiol at ddatblygiad staff, gyda chofnodion manwl o hyfforddiant"

"Cwblhawyd yr ardystiad i safon dda ac roedd y canlyniadau prawf wedi'u cofnodi'n fanwl gywir ac o fewn y paramedrau disgwyliedig. Asesiad rhagorol – Da iawn"

Prentisiaid

Mae Oscar Glynn yn ymuno â ni fel ein prentis trydanol diweddaraf ar sail diwrnod astudio o Goleg NPTC, y mae ar hyn o bryd yn gweithio drwy ei gymhwyster trydanol lefel 3

Oscar "Roeddwn i am gwblhau fy mhrentisiaeth gyda chwmni adnabyddus, fel EOM, gan fy mod i'n gwybod y byddai'r tîm yn fy helpu i drwy gydol f'amser i yma. Fy mhrif ddiddordebau mewn gwaith trydanol yw gwneud gosodiadau cyntaf ac ail osodiadau mewn adeiladau newydd ac adnewyddiadau"

Aeth Oscar ymlaen i ddweud ei fod wedi dewis gyrfa fel peiriannydd trydanol am fod amrywi-aeth eang o gyfleoedd am waith, o adeiladau domestig i rai masnachol a'i fod yn edrych ymlaen at gyflawni ei brentisiaeth gydag EOM, ac o bosib gyrfa

EOM yn uwchraddio goleuadau â thechnoleg LoRaWAN

Mae EOM yn cydweithio'n agos â Safecility, cwmni deinamig sy'n manteisio ar dechnoleg LoRaWAN ac yn ceisio bod yn ddarparwr ac yn osodwr synwyryddion goleuadau argyfwng, larymau tân a synwyryddion CO2, mae'r synhwyrydd arloesol hwn yn caniatáu cwrdd â dyletswyddau statudol drwy brofi goleuadau argyfwng ag awtomeiddio.

Aelodau'r Bwrdd

Richard Knight (Cadeirydd)
Wyn Jones
Anthony Lowri
Cadwgan Thomas
Fleur Whittingham
David Hall

Adroddiad y Cadeirydd ar y Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 o Fawrth 2022

Mae'n debyg mai dweud gorgynnil fyddai galw'r ddwy flynedd diwethaf yn rhywfaint o her. Cafodd y pandemig effaith arnom i gyd ryw ffordd neu'i gilydd ac nid bob amser er gwell. Ond, wrth fod pethau wedi dechrau symud tuag at ryw fath o normalrwydd unwaith eto yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, mae'n gyfle da i edrych yn ôl ar sut mae Gofal a Thrwsio Powys wedi parhau i ddarparu gwasanaethau, sydd o ansawdd da ac yn cael eu gwerthfawrogi, i oedolion hŷn a bregus ar draws y sir.

Fel y nodais yn adroddiad y llynedd, bu rhaid i Gofal a Thrwsio ym Mhowys, fel llawer o gyrff, addasu ei ffyrdd o weithio ac roedd hyn yn golygu'n bennaf fod staff yn gweithio naill ai o gartref gan mwyaf, neu o'r swyddfa, neu gyfuniad o'r ddau. Mae'r ffordd hybrid hon o weithio wedi parhau drwy gydol y flwyddyn ariannol a chael ei monitro'n ofalus iawn. Mae'r hyblygrwydd a gynigir gan y ffordd hon o weithio wedi profi'n fuddiol i staff ac mae'n creu arbedion busnes sydd yn eu tro o fudd i gleientiaid a rhanddeiliaid. Rwyf yn falch o allu adrodd bod y ffordd hon o weithio, ar ôl ymgynghoriad llawn â staff, bellach wedi cael ei mabwysiadu'n barhaol.

Yn ystod y flwyddyn ariannol, darparwyd cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru a Chyngor Sir Powys ill dau i gwrdd â'r galw cynyddol am gymorth a ddaeth yn sgil 'agor' y gymdeithas ar ôl y cyfyngiadau a osodwyd yn ystod cyfnod cyntaf y pandemig. Mae hyn wedi golygu bod nifer fwy nag erioed o gleientiaid, 1,385, wedi cael eu helpu â mân addasiadau yn costio llai na £1,000 yn ystod y flwyddyn. Cwblhawyd 224 o gynlluniau addasu canolig neu fawr, a hynny 29% yn uwch na'r flwyddyn flaenorol. Cyfanswm cost y gwaith addasu a ddarparwyd oedd £1,277,548, a hynny unwaith eto'n cynrychioli cynnydd ar gyfanswm cost y gwaith a wnaed yn 2020/21.

Yn ogystal â gwaith addasu, helpodd staff y gwasanaethau Gwaith Achos 67 o bobl i gael budd-daliadau lles gwerth £327,797 a chafodd prosiect ffermio Mamwlad a phrosiect 70+ Cymru, sy'n cynnig cymorth ynghylch ynni yn y cartref, estyniad i'w cymorth cyllid ill dau. Yn achos Mamwlad mae hyn wedi cael ei estyn hyd Fawrth 2025 ac yn achos y prosiect 70+ hyd ddiwedd y flwyddyn galendr hon.

Mae'r ffaith bod gwasanaethau wedi parhau i wella yn ystod y cwpl o flynyddoedd anodd diwethaf yma yn tystiolaethu'n wych i waith caled ac ymroddiad holl staff, rheolwyr, gweithwyr rheng flaen a staff swyddfa gefn Gofal a Thrwsio ym Mhowys. Ar ran y Bwrdd, hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi chwarae rhan nid yn unig mewn cadw gwasanaethau i fynd ond mewn sicrhau gwelliant yn y gwasanaethau hynny a ddarperir.

Gallech chi ddisgwyl i Gadeirydd y Bwrdd ganmol rhinweddau'r gwasanaethau a ddarperir gan Gofal a Thrwsio ym Mhowys ond mae dilysiad allanol o'i berfformiad hefyd. Mae gwasanaeth Gwaith Achos Gofal a Thrwsio ym Mhowys wedi cael ei asesu yn erbyn y Safon Ansawdd Cyngor (SAC). Safon ansawdd genedlaethol yw hon i wasanaethau cyngor sydd wedi'i chynllunio i wneud yn siŵr bod gwasanaeth yn cael ei reoli'n dda ac yn sicrhau ansawdd y gwasanaethau gwybodaeth a chyngor a ddarpara. Newyddion gwych yw bod Gofal a Thrwsio ym Mhowys wedi llwyddo i ennill achrediad SAC yn ffurfiol. Soniodd yr asesydd yn yr adroddiad a argymhellai'r achrediad fod "y brwdfrydedd a'r ymroddiad i wasanaethau Gofal a Thrwsio ym Mhowys yn amlwg yn ystod y cyfweliadau â staff ar gyfer yr asesiad hwn".

Fel petai i gystadlu â hyn, cafodd staff sy'n gwneud addasiadau fel rhan o'r gwasanaeth ymateb cyflym eu canmol yn ysgrifenedig yn ddiweddar gan gydweithwyr o Dîm ThG Cyngor Sir Powys (Gogledd) am eu "gwaith caled a'u heffeithlonrwydd" a'r ffaith bod "y gwaith bob amser yn cael ei wneud yn brydlon".

Er bod y ddysgl ar hyn o bryd yn cael ei chadw ychydig yn fwy gwastad, mae heriadau o'n blaen o hyd. Bydd cyllid bob amser yn gwestiwn i gyrff fel Gofal a Thrwsio ym Mhowys er y bydd y penderfyniad diweddar gan Lywodraeth Cymru i roi cyllid ar sail tair blynedd yn hytrach nag un yn caniatáu sefydlogrwydd wrth gynllunio gwasanaethau yn y dyfodol. Mae cost defnyddiau a thanwydd wedi cynyddu'n sylweddol yn y flwyddyn ddiwethaf a bydd

problemau o ran argaeledd contractwyr allanol yn anorfod yn cael effaith ar beth o waith Gofal a Thrwsio ym Mhowys ac yn gofyn rheolaeth ofalus i osgoi effeithiau andwyol ar ddarpariaeth gwasanaethau.

Roedd creu Barcud ar ddiwedd 2020 yn newid mawr ac rydym o hyd yn gweithio drwy'r heriadau a'r ansicrwydd a ddeilliodd o hyn. Mae penderfyniad diweddar Cyfarwyddwr Gofal a Thrwsio ym Mhowys, Anna Orton, i adael y sefydliad yn anorfod wedi arwain at ragor o deimladau o ansicrwydd a phryder ynghylch cyfeiriad yr asiantaeth yn y dyfodol. Bydd angen mynd i'r afael â recriwtio yn ystod y flwyddyn sydd i ddod.

Mae Anna wedi bod yn gaffaeliad mawr i Gofal a Thrwsio ym Mhowys yn ei chwe blynedd fel Cyfarwyddwr. Mae hi wedi bod yn gyfrifol am sicrhau bod yr asiantaeth mewn sefyllfa ariannol lawer mwy sefydlog, goruchwylio datblygu darpariaeth ystod ehangach o wasanaethau a meithrin tîm cryf, uchel ei barch sy'n darparu gwasanaethau sydd o ansawdd uchel ac yn cael eu gwerthfawrogi. Mae hyn yn cael ei ategu yn yr atborth hwn gan gleient:- "bob tro roedd arnaf i angen siarad â rhywun yn Gofal a Thrwsio byddent yn gwneud ifi deimlo fy mod i'n cael fy ngwerthfawrogi am eu bod yn deall y gall fod yn anodd gofyn am help yn ogystal ag esbonio f'anghenion"……gwnaeth (y gwasanaeth) "wella'r ffordd roeddwn i'n teimlo amdanaf i fy hun felly fe ymdopiais i'n well". Mae holl aelodau Bwrdd Gofal a Thrwsio ym Mhowys yn dymuno iechyd a hapusrwydd iddi yn y dyfodol a hefyd yn diolch i grŵp staff Gofal a Thrwsio ym Mhowys i gyd am eu gwaith rhagorol eleni.

Julie Metcalf

Cadeirydd Bwrdd Gofal a Thrwsio ym Mhowys

Cyflawniadau a Pherfformiad

Helpwyd nifer fwy nag erioed, 1,385, o gleientiaid â mân addasiadau yn costio llai na £1,000.

Cefnogwyd hyn â chyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru a Chyngor Sir Powys i gwrdd â galw cynyddol a chodiadau sylweddol yng nghostau defnyddiau.

Cyfanswm gwerth y gwaith oedd £385,329, cynnydd o ryw £120,000.

Mae 88% o'r gwaith hwn yn lleihau neu'n atal bod pobl yn cwympo, 91% yn atal bod pobl yn cael eu derbyn i'r ysbyty a 9% yn helpu i gyflymu rhyddhau pobl o'r ysbyty.

Roedd 99% o gleientiaid yn fodlon ar y gwaith a byddai 94% yn argymell y gwasanaeth i eraill.

Cafodd 735 o gleientiaid Gwasanaethau Craidd gymysgedd o Waith Achos a chymorth Technegol.

Helpodd gweithwyr achos, gan gynnwys y rhai a oedd yn cael eu hariannu drwy brosiectau, 67 o bobl i gael budd-daliadau lles gwerth £327,797, sef cynnydd o 89%. Mae hyn yn ogystal â'u swyddogaeth mewn cael hyd i gyllid elusennol a grantiau cyfleusterau i'r anabl.

Cwblhawyd 224 o gynlluniau addasu canolig neu fawr, sef cynnydd o 29% ar y flwyddyn flaenorol. Cyfanswm gwerth y gwaith hwn oedd £892,219, sef cynnydd o 12% ar y llynedd.

Cafodd 20 o gynlluniau gyllid elusennol gwerth £34,847, sef cynnydd o 57% ar y flwyddyn flaenorol.

Aelodau'r Bwrdd

Julie Metcalf (Cadeirydd)
Paul Jays
Crispin Jones
Jeff Morris
Kath Roberts-Jones
Catherine Shaw
John Wilkinson

Cyfarwyddwr

Anna Orton

Y mae'r Bwrdd Rheoli'n cyflwyno eu hadroddiad a'r datganiadau ariannol am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 o Fawrth 2022.

PRIF WEITHGAREDDAU

Cymdeithas dai ddielw yw Barcud. Fel pob Landlord Cymdeithasol Cofrestredig (LCC) yng Nghymru, y mae wedi'i gofrestru gyda Llywodraeth Cymru ac yn cael ei reoleiddio ganddi.

Ffurfiwyd y Gymdeithas er lles cymunedau mewn ardaloedd lle mae'r Gymdeithas yn perchenogi neu'n rheoli stoc dai.

Y mae Barcud wedi'i gofrestru o dan Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 â rheolau elusennol. Y swyddfa gofrestredig yw Uned 4, Parc Busnes Pont Steffan, Llanbedr Pont Steffan, Ceredigion, SA48 7HH.

Y mae'n gorff sydd â'r prif nod o ddarparu tai rhent fforddiadwy i bobl sydd mewn angen o ran tai. Sefydlwyd Tai Ceredigion, sef Barcud wedyn, â help Cyngor Sir Ceredigion yn benodol i gyflenwi tai fforddiadwy o ansawdd uchel a gwasanaethau tai a chymunedol rhagorol i'r bobl yng Ngheredigion a sicrhau bod pob eiddo'n cael ei wella i gwrdd â Safon Ansawdd Tai Cymru.

Mae gan Barcud dri is-gwmni; Gofal a Thrwsio ym Mhowys, sy'n darparu cefnogaeth a chymorth i berchen-feddianwyr oedrannus neu anabl, gan eu galluogi i barhau i fyw yn eu cartrefi eu hunain. Ym mis Rhagfyr 2018, daeth Cymdeithas Tai Canolbarth Cymru, sef Barcud bellach, i feddiant ei phrif gontractwr cynnal a chadw, EOM (Contractwyr Trydanol) Cyf, a thrwy hynny diogelu darpariaeth y gwasanaeth atgyweirio a chynnal a chadw. Y mae hefyd wedi'i leoli yn y Drenewydd. Daeth Tai Ceredigion, sef Barcud bellach, yn rhiant-gwmni i'r Gymdeithas Gofal ar y 1af o Ebrill 2018, prif weithgareddau'r Gymdeithas Gofal yw hyrwyddo Cynhwysiant Cymdeithasol er budd y cyhoedd drwy gadw pobl rhag cael eu hallgáu'n gymdeithasol oherwydd digartrefedd, neu am eu bod mewn perygl o golli eu cartref, yn byw mewn llety annigonol neu amgylchiadau ansefydlog yng Ngheredigion a'r siroedd cyfagos.

ASEDAU SEFYDLOG AC ANNIRIAETHOL

Dangosir manylion newidiadau i asedau sefydlog Barcud yn nodiadau 9 a 10 i'r datganiadau ariannol.

TALU CREDYDWYR

Bydd Barcud yn cytuno telerau ac amodau ei drafodion busnes â chyflenwyr adeg cyflenwi. Telir wedyn yn unol â'r telerau hyn, yn amodol ar fod y cyflenwr yn cwrdd â'r telerau ac amodau.

BUDDSODDI MEWN GWEITHWYR

Y mae gweithwyr brwdfrydig ac ymroddedig yn hanfodol i gyrraedd ein nod o ddarparu gwasanaethau o safon uchel i'n preswylwyr ac y mae'r Bwrdd yn cofleidio'r angen i weithwyr gael eu grymuso a chael cyfranogi ar bob lefel o'r sefydliad.

Y mae Barcud wedi ymrwymo i sicrhau a hyrwyddo cyfle cyfartal i bawb yn y gwasanaethau a ddarpara ac yn y modd y darperir y gwasanaethau hynny, gan sicrhau bod gwahaniaethau'n cael eu cydnabod. Y mae Barcud hefyd wedi ymrwymo i sicrhau cydraddoldeb i'w holl weithwyr ac ymgeiswyr am gyflogaeth.

Fel darparwr tai cymdeithasol y mae Barcud yn ymwybodol bod ansawdd bywyd llawer wedi cael ei danseilio gan gamwahaniaethu ac anfantais. Y mae Barcud wedi ymrwymo i ymateb i amrywiaeth gymdeithasol yn y gymdeithas sydd ohoni ac yn ymlafnio i adlewyrchu hyn yn ei ddiwylliant ei hun fel sefydliad.

Y mae datblygu gweithwyr yn hanfodol i dyfu'r gymdeithas. Cymerir ymagweddiad trefnus at hyfforddiant a datblygiad i alluogi gweithwyr i gyflawni a datblygu eu swyddogaeth o fewn Barcud. Y mae hyn yn cynnwys cyrsiau hyfforddiant mewnol a ddarperir yn lleol, cyrsiau untro o natur arbenigol a hyfforddiant sy'n ymwneud â rhoi systemau busnes ar waith. Bydd Barcud hefyd yn cefnogi pobl sy'n ymgymryd â chyrsiau a chymwysterau allanol sy'n briodol i anghenion y busnes.

IECHYD A DIOGELWCH

Y mae'r Bwrdd yn ymwybodol o'i gyfrifoldebau dros bob mater sy'n ymwneud ag iechyd a diogelwch. Y mae Barcud yn meddu ar bolisïau iechyd a diogelwch manwl, yn cydymffurfio â'i ddyletswyddau statudol ac yn darparu hyfforddiant ac addysg i staff ar faterion iechyd a diogelwch. Byddir yn monitro cynnydd rheolaidd drwy gyfarfodydd o'r Fforwm Iechyd a Diogelwch, drwy'r Pwyllgor Archwilio a Pherfformiad a chan y Bwrdd.

AELODAU'R BWRDD A CHYFARWYDDWYR

Y mae'r aelodau Bwrdd a'r Tîm Arweinyddol a fu'n gwasanaethu yn ystod y flwyddyn a hyd at y dyddiad presennol i'w gweld ar dudalennau 6 hyd 8. Y mae'r Bwrdd wedi'i gyfansoddi o 12 aelod ac mae darpariaeth i lenwi unrhyw fylchau mewn sgiliau neu gymwysterau â hyd at 5 aelod cyfetholedig.

Y mae asesiad wedi cael ei wneud o sgiliau a phrofiad aelodau i sicrhau bod y Bwrdd yn parhau i gyflawni ei swyddogaeth yn effeithiol.

Y cyfarwyddwyr yw'r Prif Weithredwr ac unrhyw un arall sy'n aelod o Dîm Arweinyddol Barcud. Nid yw'r cyfarwyddwyr yn aelodau o'r Bwrdd, nid oes ganddynt ddim buddiant yng nghyfranddaliadau Barcud ac y maent yn gweithio fel swyddogion gweithredol o fewn yr awdurdod a ddirprwyir gan y Bwrdd.

Y mae gan Barcud bolisïau yswiriant sy'n indemnio ei aelodau Bwrdd a'i gyfarwyddwyr rhag atebolrwydd wrth iddynt weithredu ar ran Barcud.

TÂL

Polisi

Y Bwrdd sy'n gyfrifol am gytuno lefel tâl ei gyfarwyddwyr. Bydd yn cytuno penodiad cyfarwyddwyr a'u tâl, yn ogystal â'r brîff y gall y Prif Weithredwr ddod i delerau ar gyflogau staff oddi mewn iddo.

Bydd y Bwrdd yn rhoi sylw astud i lefelau tâl yn y sector wrth bennu pecynnau tâl y cyfarwyddwyr. Gosodir cyflogau gan gymryd i ystyriaeth gyfrifoldebau pob cyfarwyddwr a lefelau tâl am swyddi cyffelyb.

Pensiynau

Y mae'r cyfarwyddwyr yn aelodau o Gronfa Bensiwn Dyfed, cynllun pensiwn cyflog terfynol ac iddo fuddion wedi'u diffinio, neu Gynllun Pensiwn Royal London. Byddant yn cyfranogi o'r cynllun ar yr un telerau â phob aelod cymwys arall o'r staff a bydd Barcud yn cyfrannu at y cynllun ar ran ei weithwyr.

Contractau gwasanaeth

Cyflogir y cyfarwyddwyr ar yr un telerau â gweddill y staff, er bod eu cyfnod rhybudd rhwng 3 a 6 mis.

CYFRANOGIAD TENANTIAID

Cydnabyddwn mai gweithio mewn partneriaeth â thenantiaid yw'r ffordd orau o sicrhau bod Barcud yn darparu gwasanaethau y mae tenantiaid yn eu dymuno ac yn eu gwerthfawrogi. Y mae Barcud hefyd yn credu mai cyfranogiad effeithiol ac ystyrlon gan denantiaid yw'r ffordd orau o wybod a yw gwasanaethau'n cael eu darparu i'r safon y mae gan gwsmeriaid yr hawl i'w disgwyl.

Byddwn yn mynd ati'n weithredol i annog cyfranogiad gan denantiaid wrth i benderfyniadau gael eu gwneud drwy ddatblygu a hybu mecanweithiau amrywiol a dyfeisgar ar gyfer ymgysylltiad; bydd tenantiaid yn cymryd rhan weithredol mewn penderfyniadau sy'n effeithio arnynt.

GWARANTU MESURAU RHEOLAETH MEWNOL

Y Bwrdd sydd â'r cyfrifoldeb cyffredinol dros sefydlu a chynnal yr holl drefn reolaeth fewnol a thros adolygu ei heffeithiolrwydd. Y mae'r drefn reolaeth fewnol wedi'i chynllunio i reoli'r risg o fethu â chyflawni amcanion y busnes, yn hytrach na'i diddymu, ac i roi sicrwydd rhesymol, ac nid llwyr, rhag camfynegiad neu golled o bwys. Bydd y Bwrdd yn derbyn ac yn ystyried adroddiadau gan gyfarwyddwyr a rheolwyr ar reoli risgiau a threfniadau rheolaeth yn ystod y flwyddyn.

Y mae'r trefniadau a fabwysiedir gan y Bwrdd wrth adolygu effeithiolrwydd y drefn reolaeth fewnol, ynghyd â rhai o elfennau allweddol y fframwaith rheoli, yn cynnwys:

Nodi a chloriannu risgiau allweddol

Y mae gan Barcud strategaeth rheoli risgiau, sy'n nodi agwedd a chyfrifoldeb y Bwrdd o ran risgiau wrth gyflawni ei amcanion.

Amgylchedd rheolaeth a mesurau rheolaeth mewnol

Y mae'r prosesau i nodi a rheoli'r risgiau allweddol y mae Barcud yn agored iddynt yn rhan annatod o'r amgylchedd rheolaeth mewnol. Y mae prosesau o'r fath yn cynnwys cynllunio strategol, recriwtio cyfarwyddwyr a staff uwch, monitro perfformiad yn rheolaidd a gosod safonau a thargedau ar gyfer meysydd gweithredol allweddol.

Systemau gwybodaeth ac adrodd

Y mae'r gweithdrefnau adrodd ariannol yn cynnwys cyllidebau manwl ar gyfer y flwyddyn i ddod a rhagolygon ar gyfer blynyddoedd dilynol. Caiff y rhain eu hadolygu, eu cymeradwyo a'u monitro drwy gydol y flwyddyn gan y Bwrdd. Bydd y Bwrdd yn derbyn adroddiadau'n rheolaidd ar ddangosyddion perfformiad allweddol i asesu cynnydd tuag at gyflawni amcanion, targedau a chanlyniadau busnes allweddol.

Trefniadau monitro

Bydd adroddiadau rheolaidd gan reolwyr ar faterion mesurau rheolaeth yn rhoi sicrwydd i reolwyr ac i'r Bwrdd. Ategir hyn drwy adolygiadau rheolaidd gan yr Archwilwyr Mewnol sy'n rhoi sicrwydd annibynnol i'r Bwrdd drwy ei Bwyllgor Archwilio a Pherfformiad. Y mae'r trefniadau'n cynnwys gweithdrefn drwyadl, a gaiff ei monitro gan y pwyllgor hwnnw, i sicrhau bod camau cywiro'n cael eu cymryd mewn perthynas ag unrhyw broblemau rheoli o bwys.

MESURAU RHEOLAETH ARIANNOL MEWNOL

Y Bwrdd sy'n dwyn y cyfrifoldeb dros sicrhau bod y corff yn rhedeg amgylchedd rheolaeth diogel. Pwrpas y mesurau rheolaeth yw rhoi sicrwydd rhesymol o ran:

- dibynadwyedd gwybodaeth ariannol a ddefnyddir o fewn y Grŵp ac i'w chyhoeddi
- cynnal cofnodion cyfrifyddu priodol
- diogelu asedau rhag defnydd heb awdurdod.

Y Bwrdd sy'n gyfrifol am sefydlu a chynnal trefnau rheolaeth ariannol fewnol. Ni all trefnau o'r fath roi sicrwydd llwyr rhag camfynegiadau neu golled ariannol o bwys, ond fe ellir disgwyl iddynt roi sicrwydd rhesymol.

Y mae'r elfennau allweddol mewn sicrhau amgylchedd diogel yn cynnwys:

- presenoldeb polisïau a gweithdrefnau ffurfiol
- dirprwyo awdurdod yn glir
- lefel briodol o staff profiadol a chanddynt gymwysterau addas
- arfarnu perfformiad mewn modd priodol
- paratoi a monitro rhagolygon a chyllidebau
- awdurdodi mewn modd priodol ymrwymiadau mawr a allai beri risg i'r Grŵp
- gwasanaeth archwilio mewnol cryf ac annibynnol, sy'n adrodd yn briodol i aelodau, a mecanweithiau dilyniant addas yn eu lle.

Y mae'r Pwyllgor Archwilio a Pherfformiad wedi adolygu effeithiolrwydd y drefn reolaeth fewnol yn y Grŵp mewn perthynas â'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 o Fawrth 2022. Ni chafwyd dim gwendidau mewn mesurau rheolaeth ariannol mewnol a esgorodd ar golledion, treuliau annisgwyl neu achosion o ansicrwydd pwysig y mae angen eu datgelu yn y datganiadau ariannol neu yn adroddiad yr archwilwyr ar y datganiadau ariannol, ac ni ŵyr y Bwrdd am unrhyw wendidau o'r fath o 1 o Ebrill 2021 hyd heddiw.

CWMNI GWEITHREDOL

Ar ôl gwneud ymholiadau, y mae gan y Bwrdd le rhesymol i ddisgwyl bod Barcud yn meddu ar adnoddau digonol i barhau mewn bodolaeth weithredol am y dyfodol rhagweladwy, sef cyfnod o ddeuddeng mis ar ôl y dyddiad y mae'r adroddiad a'r datganiadau ariannol wedi'u llofnodi arno. Am y rheswm hwn, y mae'n parhau i fabwysiadu'r sail o gwmni gweithredol yn y datganiadau ariannol.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R BWRDD RHEOLI

Y Bwrdd Rheoli sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol ac Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol yn y Deyrnas Unedig.

Y mae Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Budd Cymunedol 2014 a deddfwriaeth ynghylch

Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r Bwrdd Rheoli baratoi, ar gyfer pob blwyddyn ariannol, ddatganiadau ariannol sy'n rhoi arolwg gwir a theg o sefyllfa Barcud ac o incwm a gwariant Barcud am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae hi'n ofynnol i'r Bwrdd:

- ddethol polisïau cyfrifyddu addas a'u defnyddio mewn modd cyson;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn bwyllog;
- datgan a ddilynwyd y safonau cyfrifyddu perthnasol a'r Datganiad o Arfer a Argymhellir ar gyfer Darparwyr Tai Cymdeithasol Cofrestredig 2018 (DAA), yn amodol ar unrhyw wyriadau o bwys a ddatgelir ac a eglurir yn y datganiadau ariannol;
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail cwmni gweithredol oni bydd yn amhriodol cymryd yn ganiataol y bydd Barcud yn parhau mewn busnes.

Y Bwrdd Rheoli sy'n gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu cywir sy'n datgelu mewn modd rhesymol o gywir ar unrhyw adeg sefyllfa ariannol Barcud ac yn ei alluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth berthnasol. Y Bwrdd hefyd sy'n gyfrifol am gynnal drefn reolaeth fewnol ddigonol a diogelu asedau Barcud ac felly am gymryd camau rhesymol i atal a darganfod twyll a mathau eraill o afreoleidd-dra.

DATGELU GWYBODAETH I'R ARCHWILYDD

Ar ddyddiad gwneud yr adroddiad hwn y mae pob un o aelodau Bwrdd Barcud, fel y'u nodir ar dudalen 4, yn cadarnhau'r canlynol:

- hyd y gŵyr pob aelod o'r Bwrdd, nid oes dim gwybodaeth berthnasol y mae ei hangen ar archwilydd Barcud mewn perthynas â pharatoi eu hadroddiad nad yw'r archwilydd yn ymwybodol ohoni, ac
- y mae pob aelod o'r Bwrdd wedi cymryd yr holl gamau y dylai fod wedi'u cymryd fel aelod o'r Bwrdd er mwyn ei (g)wneud ei hun yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth berthnasol y mae ei hangen ar archwilydd Barcud mewn perthynas â pharatoi eu hadroddiad ac i sefydlu bod archwilydd Barcud yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Cymeradwywyd ar y 28ain o Orffennaf 2022 a llofnodwyd ar ei ran gan:

John Jenkins,
Cadeirydd y Bwrdd Rheoli

Llywodraethiant

Bydd Barcud yn defnyddio Cod Llywodraethiant y sector yn ganllaw, a hwnnw'n canolbwyntio ar saith egwyddor;

Pwrpas y Sefydliad

Gwneud Penderfyniadau, Risg a Rheolaeth

Arweinyddiaeth

Effeithiolrwydd Byrddau

Uniondeb

Amrywiaeth

Agoredrwydd ac Atebolrwydd

Bydd llywodraethiant da'n galluogi ac yn hyrwyddo cydymffurfiaeth corff â deddfwriaeth a rheoleiddio perthnasol. Bydd hefyd yn hyrwyddo agweddau a diwylliant lle mae popeth yn gweithio tuag at wireddu gweledigaeth y corff. Y bwrdd sy'n arwain ar lywodraethiant, ond bydd llywodraethiant da'n cynnwys yr holl gorff o'r brig i'r bôn. Y mae Barcud wedi'i asesu ei hun yn erbyn y Cod ac y mae'n gyfforddus ei fod yn rhoi'r saith egwyddor ar waith drwy'r holl sefydliad.

Cafodd Barcud ei ddyfarniad rheoleiddio blynyddol gan Lywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2022.

Nododd y dyfarniad:

Llywodraethiant a Gwasanaethau i Denantiaid

- Yn cydymffurfio

Mae'r Gymdeithas yn cwrdd â'r safonau rheoleiddiol ac fe gaiff oruchwyliaeth reoleiddiol yn ôl y drefn gyffredin.

Hyfywedd Ariannol

- Yn cyfymffurfio

Mae'r Gymdeithas yn cwrdd â'r safonau rheoleiddiol ac fe gaiff oruchwyliaeth reoleiddiol yn ôl y drefn gyffredin.

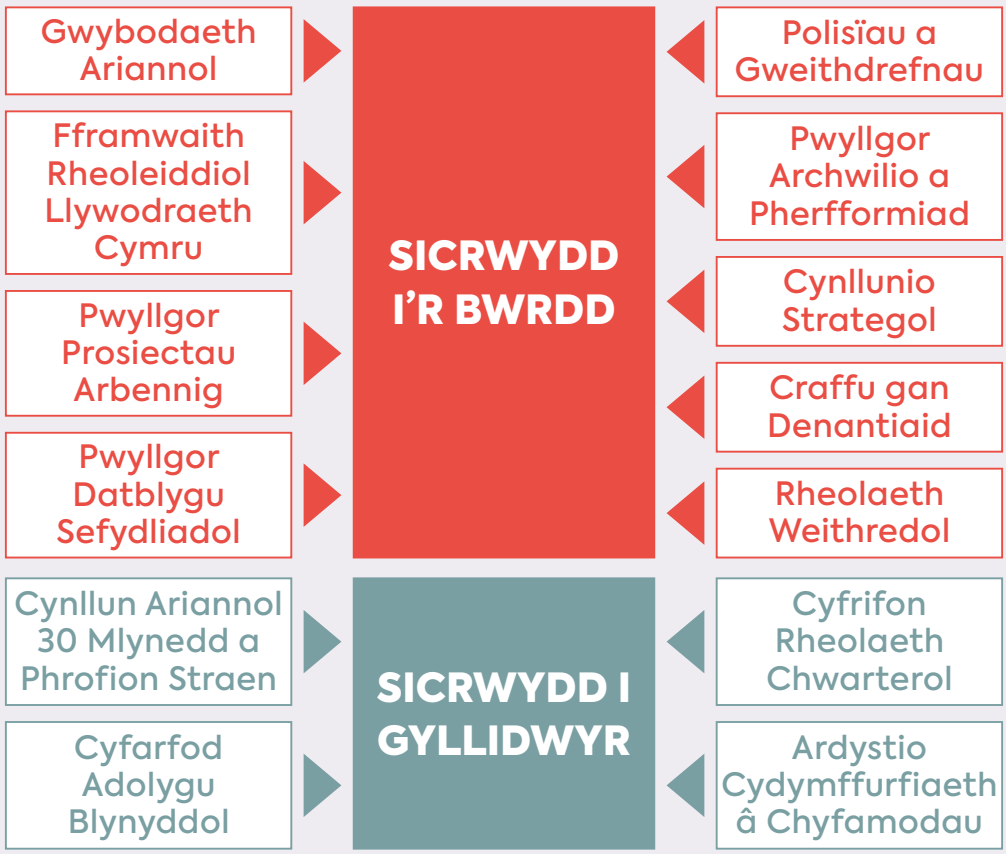

Gwerth Am Arian

Ystyrir yn gyffredinol fod Gwerth am Arian yn cwmpasu tair elfen; darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd, a gellir ei grynhoi fel a ganlyn:

1. Darbodaeth

gwneud pethau am y 'pris gorau'

2. Effeithlonrwydd

lleihau gwastraff a gwneud pethau'r 'ffordd orau'

3. Effeithiolrwydd

gwneud y 'pethau iawn' drwy fwyafu'r canlyniadau positif a gynhyrchir

Y mae Cymru wedi ychwanegu pedwaredd elfen i'w hystyried:

Tegwch

cydnabod amrywiaeth a gwario'n deg i sicrhau bod y rhai sydd â'r angen mwyaf yn cael eu hystyried

Y mae gan Barcud bolisi helaeth ynghylch Gwerth am Arian sy'n disgrifio fel y bydd Barcud yn ymdrechu i gyrraedd safonau uchel o werth am arian ar draws y Gymdeithas drwy fod yn ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol wrth geisio cyflawni amcanion cymdeithasol sydd o fudd i ystod o randdeiliaid. Fel cyrff â phwrpas cymdeithasol, y mae cymdeithasau tai wedi ymrwymo i gael y gwerth gorau y gellir i'w tenantiaid, tenantiaid a fydd a'r gymuned ehangach. Y mae cyfrifon cyffredinol y sector wedi nodi cyfres o ddangosyddion a ddefnyddir i asesu gwerth am arian a meincnodi ar draws y sector.

Mae rhan o'r gwaith Gwerth am Arian yn Barcud yn digwydd drwy gaffael, gan godi arian at fuddion cymunedol. Gall hyn amrywio o ofyn bod canran o swm tendr yn cael ei rhoi i'r gronfa buddion cymunedol i bennu nifer y prentisiaid lleol y mae rhaid i'r contractiwr eu cyflogi yn ystod tymor y gwaith.

Yn ystod 2021/22 roedd gan Barcud £17k yn y gronfa buddion cymunedol, ac fe ddefnyddiodd yr arian hyn i wneud y canlynol:

- rhoi wyneb newydd ar gwrtiau tennis cymunedol
- prynu peiriant rhedeg i gynllun gwarchod
- diffibrilwyr cymunedol
- £1.5k a roddwyd i fanciau bwyd
- £1k ar gyfer cynllun gardd gymunedol

Bydd Barcud yn ei fesur ei hun ar berfformiad gwerth am arian gan ddefnyddio dangosyddion cyfrifon cyffredinol CCC ac yn adrodd y perfformiad hwn i'r Bwrdd, tenantiaid a rhanddeiliaid eraill.

Gwelir isod ganlyniadau o 2021/22:

	Barcud 21/22	Cyfartaledd 20/21
Costau gweithredu fesul uned tai cymdeithasol	£2,472	£3,418
Costau rheoli fesul uned tai cymdeithasol	£1,164	£1,308
Costau Atgyweiriadau Ymatebol fesul uned tai cymdeithasol	£1,262	£1,138
Atgyweiriadau mawr (atg. cydran) fesul uned tai cymdeithasol	£1,448	£961
Drwgddyled fesul uned tai cymdeithasol	£30	£28
Cyfartaledd pwysoledig cost cyfalaf	3.2%	4.7%
Ôl-ddyledion gros	2.7%	4.9%
Cyfanswm trosiant fesul uned tai cymdeithasol	£6,182	£5,737
Colled rhent lleoedd gwag fesul uned tai cymdeithasol	£63	£96

ARIAN I MEWN 2021/22	£'000
Rhent a Thaliadau Gwasanaeth	21,872
Grant Cefnogi Pobl	233
Gwasanaethau Medra	8
Gwaddol Llywodraeth Cymru	1,600
Grant Tai Cymdeithasol	6,406
Grantiau eraill	557
Gwerthu meddiannau tai	2,075
Tariff Cyflenwi	72
Incwm Arall	653
Cyfanswm	**33,476**

ARIAN ALLAN 2021/22	£'000
Costau rheolaeth a gwasanaeth	5,731
Atgyweiriadau o ddydd i ddydd	5,240
Gwella cartrefi	6,009
Prynu meddiannau sydd eisoes yn bod	953
Cartrefi newydd	11,687
Llog i'w dalu ar fenthyciadau	3,482
Dibrisiant	4,839
Costau eraill	2,389
Cyfanswm	**40,330**

Adolygiad Ariannol

Adroddodd Barcud ddiffyg o £3.6m ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 o Fawrth 2022 ar gyfanswm trosiant o £27.8m ar ôl mynd i £7.5m o gostau ailgyllido. Cyflawnwyd lled gweithredu o 26.6%.

Y mae'r canlyniadau ar gyfer y cyfnod ac ar gyfer 2021/22 wedi'u crynhoi yn y tabl isod:

Prif Bwyntiau Ariannol - Crynodeb Dwy Flynedd	Canlyniadau Barcud	
Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 o Fawrth	2022	2021
Datganiad o Incwm Cynhwysfawr	**£'000**	**£'000**
Cyfanswm trosiant	27,831	25,184
Incwm o osod Tai Cymdeithasol	24,771	24,357
Dibrisiant	4,839	4,709
Amorteiddiad	1,066	1,128
Llog i'w dalu	3,482	4,150
Gwarged Weithredol	7,416	8,035
Datganiad Sefyllfa Ariannol	**£'000**	**£'000**
Asedau sefydlog, ar gostau dibrisiedig	220,913	207,855
Grant Tai Cymdeithasol a grantiau eraill	99,150	93,822
Asedau cyfredol net	8,631	15,922
Darpariaeth ar gyfer rhwymedigaeth bensiynau	4,451	5,301
Benthyciadau hirdymor	94,380	81,489
Cyfanswm cronfeydd wrth gefn	23,799	25,766

Risgiau Ariannol

Y mae gweithgareddau Barcud yn ei adael yn agored i nifer o risgiau ariannol.

Risg llif arian

Un o'r prif risgiau yw'r posibilrwydd o newidiadau mewn cyfraddau llog. Fel y safai pethau ar 31ain o Fawrth 2022, yr oedd gan Barcud 88% o'i rwymedigaethau benthyciad ar gyfradd llog sefydlog. Risg arall yw colli incwm oherwydd yr argyfwng costau byw, chwyddiant gwahaniaethol a newid yn y polisi gosod rhenti. Y mae colli'r £1.6m o gyllid llenwi bwlch gan Lywodraeth Cymru hefyd yn risg, er ei fod wedi'i warantu ar sail dreigl o ddwy flynedd. Y mae mesurau rheolaeth mewnol yn eu lle megis profion straen rheolaidd a gwaith lliniaru ar y cynllun busnes a darbodaeth wrth osod cyllidebau.

Risg gredyd

Prif asedau Barcud yw daliannau yn y banc ac arian parod, ôl-ddyledion rhent a derbyniadwyon eraill. Y mae'r swm a gyflwynir yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol yn net o lwfansau ar gyfer drwgddyledion. Bydd y gymdeithas yn darparu'n llwyr ar gyfer ôl-ddyledion cyn-denantiaid heblaw lle asesir bod adennill yn debygol. Y mae'r ddarpariaeth rhag ôl-ddyledion tenantiaid presennol wedi'i seilio ar broffeil oed y symiau dyledus. Nid yw'r risg gredyd wedi'i chrynhoi'n sylweddol yn unlle, a'r hyn yr ydym yn agored iddi wedi'i gwasgaru ar draws nifer fawr o wrthbartïon a thenantiaid.

Risg hylifedd

Er mwyn cynnal hylifedd i sicrhau bod cronfeydd digonol ar gael ar gyfer gweithrediadau parhaus a datblygiadau yn y dyfodol, y mae Barcud yn defnyddio cymysgedd o gyllid hirdymor a byrdymor. Y mae ymarfer ailgyllido mawr yn 2021/22 o £50 miliwn a chyfleuster cylchdroi o £20m yn golygu bod gan Barcud ddigon o hylifedd ar gyfer y 5 mlynedd nesaf o leiaf.

Barn

Yr ydym wedi archwilio datganiadau ariannol Barcud Cyf (y rhiant-gymdeithas) a'i is-gwmnïau (y grŵp) ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 o Fawrth 2022 sydd wedi'u cyfansoddi o Ddatganiad Incwm Cynhwysfawr y grŵp a'r rhiant-gymdeithas, Datganiad Sefyllfa Ariannol y grŵp a'r rhiant-gymdeithas, Datganiad Newidiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn i'r grŵp a'r rhiant-gymdeithas, Datganiad Llifau Arian y grŵp a nodiadau i'r datganiadau ariannol, gan gynnwys crynodeb o bolisïau cyfrifyddu o bwys. Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig, gan gynnwys FRS 102 "Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon" (Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol yn y Deyrnas Unedig).

Yn ein barn ni, y mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi golwg wir a theg ar gyflwr busnes y grŵp a'r rhiant-gymdeithas fel y safai ar 31 o Fawrth 2022 ac ar warged y grŵp a'r rhiant-gymdeithas ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben y pryd hynny;
- wedi cael eu paratoi'n gywir yn unol â'r Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol yn y Deyrnas Unedig;
- wedi cael eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014, Deddf Tai ac Adfywio 2008 a'r Penderfyniad Cyffredinol ynghylch Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (Cymru) 2015.

Sail y farn

Gwnaethom ein harchwiliad yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU) (ISAs (UK)) a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau ni o dan y safonau hynny ymhellach yn y rhan o'n hadroddiad ar gyfrifoldebau'r Archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol. Yr ydym yn annibynnol ar y gymdeithas yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol yr FRC ac yr ydym wedi cyflawni'n cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credwn fod y dystiolaeth archwilio a gawsom yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'n barn.

Casgliadau mewn perthynas â chwmni gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rydym wedi dod i'r casgliad bod defnydd y Bwrdd o'r sail cwmni gweithredol i gyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Ar sail y gwaith a wnaethom, nid ydym wedi nodi dim achosion o ansicrwydd o bwys yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a all, yn unigol neu'n dorfol, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r grŵp a'r rhiant-gymdeithas i barhau'n gwmni gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf i'r dyddiad pryd y mae'r datganiadau ariannol wedi'u hawdurdodi i'w rhyddhau.

Disgrifir ein cyfrifoldebau ni a chyfrifoldebau'r Bwrdd mewn perthynas â chwmni gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Y Bwrdd sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall. Y mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a geir yn yr adroddiad blynyddol heblaw'r datganiadau ariannol a'n hadroddiad ni fel archwilwyr ar y rheini. Nid yw'n barn ni ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall a, heblaw i'r graddau a nodir yn echblyg fel arall yn ein hadroddiad, nid ydym yn mynegi unrhyw fath o gasgliad gwarant mewn perthynas â hi.

Yr ydym wedi adolygu datganiad y Bwrdd ar gydymffurfiaeth y gymdeithas â chylchlythyr Llywodraeth Cymru RSL 02/10 'Rheolyddion ac adroddiadau mewnol'. Nid oes gofyn inni fynegi barn ar effeithiolrwydd trefn reolaeth fewnol y gymdeithas.

Mewn perthynas â'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson mewn ffordd berthnasol â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth ni a gafwyd yn yr archwiliad neu'n ymddangos rywsut arall fel petai wedi'i chamfynegi mewn rhyw ffordd berthnasol. Os nodwn anghysonderau perthnasol neu gamfynegiadau perthnasol ymddangosiadol o'r fath, y mae gofyn inni benderfynu a oes camfynegiad perthnasol yn y datganiadau ariannol ynteu camfynegiad perthnasol o'r wybodaeth arall. Os down i'r casgliad, ar sail y gwaith a wnaethom, fod camfynegiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, y mae gofyn inni adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennym ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill a ragnodir gan gylchlythyr Llywodraeth Cymru RSL 02/10 'Rheolyddion ac adroddiadau mewnol'

Yn ein barn ni, ar sail y gwaith a wnaed yn ystod yr archwiliad mewn perthynas â datganiad y Bwrdd ar reolaeth fewnol:

- y mae'r Bwrdd wedi darparu'r datgeliadau a ofynnir gan gylchlythyr Llywodraeth Cymru RSL 02/10 'Rheolyddion ac adroddiadau mewnol'; ac
- nid yw'r datganiad yn anghyson â'r wybodaeth yr ydym yn ymwybodol ohoni o'n gwaith archwilio ar y datganiadau ariannol.

Materion y mae gofyn inni adrodd arnynt drwy eithriad

Nid oes gennym ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol y mae'n ofynnol inni adrodd arnynt i chi o dan Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 os yw'r canlynol, yn ein barn ni, yn wir:

- nad yw'r rhiant-gymdeithas wedi cadw llyfrau cyfrifon iawn; neu
- nad oes trefn foddhaol o reolaeth dros drafodion wedi cael ei chynnal; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r llyfrau cyfrifon; neu
- nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae arnom eu hangen ar gyfer ein harchwiliad.

Cyfrifoldebau'r Bwrdd

Fel a esbonnir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Bwrdd a gyflwynir ar dudalen 9, y Bwrdd sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fod wedi'i sicrhau eu bod yn rhoi golwg wir a theg, ac am y fath reolaeth fewnol ag a benderfyno'r Bwrdd y mae ei hangen i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamfynegiad o bwys, boed hynny oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, y mae'r Bwrdd yn gyfrifol am asesu gallu'r gymdeithas i barhau'n gwmni gweithredol, gan ddatgelu, fel a fo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â chwmni gweithredol a chan ddefnyddio'r sail cwmni gweithredol i gyfrifyddu oni bai bod y Bwrdd yn bwriadu naill ai diddymu'r grŵp neu'r rhiant-gymdeithas neu ddod â gweithrediadau i ben, neu oni bai nad oes ganddynt ddim dewis realistig ond gwneud felly.

Cyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Ein hamcanion yw cael sicrhad rhesymol a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamfynegiad o bwys, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a rhoi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys ein barn. Y mae sicrhad rhesymol yn lefel uchel o sicrhad, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a wneir yn unol ag ISAs (UK) bob amser yn canfod camfynegiad o bwys pan fo i'w gael. Gall camfynegiadau godi o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn rhai o bwys os gellid disgwyl yn rhesymol y byddent, yn unigol neu gyda'i gilydd, yn dylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a gymerid ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Ein cyfrifoldeb yw archwilio'r datganiadau ariannol a mynegi barn arnynt yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Rhyngwladol ar Gyfrifyddu (DU). Y mae'r safonau hynny'n mynnu ein bod yn cydymffurfio â Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol.

Ceir disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau ni dros yr archwiliad o'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol o dan

www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities.

Y graddau yr ystyriwyd y gallai'r archwiliad ganfod achosion o afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll

Byddwn yn nodi ac yn cloriannu'r risgiau o gamfynegiad o bwys o'r datganiadau ariannol, boed oherwydd twyll neu wall, ac wedyn yn llunio ac yn cyflawni gweithdrefnau archwilio sy'n ymatebol i'r risgiau hynny, gan gynnwys mynnu tystiolaeth archwiliad sy'n ddigonol ac yn briodol i roi sail i'n barn.

Wrth nodi ac ymdrin â risgiau o gamfynegiad o bwys o ran achosion o afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll a diffyg cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau, roedd ein gweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Fe gawsom ddealltwriaeth o gyfreithiau a rheoliadau sy'n effeithio ar y grŵp a'r rhiant-gymdeithas, gan ganolbwyntio ar y rhai a gâi effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gâi effaith sylfaenol ar ei weithrediadau. Roedd y cyfreithiau a'r rheoliadau allweddol y gwnaethom eu

nodi yn cynnwys y Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Budd Cymunedol, y Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer darparwyr tai cofrestredig: DAA Tai 2018, Deddf Tai ac Adfywio 2008, y Penderfyniad Cyffredinol ynghylch Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (Cymru) 2015, deddfwriaeth dreth, deddfwriaeth iechyd a diogelwch, a deddfwriaeth gyflogaeth.

- Fe wnaethom holi'r Bwrdd ac adolygu gohebiaeth a chofnodion cyfarfodydd Bwrdd am dystiolaeth o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau perthnasol. Fe wnaethom hefyd adolygu mesurau rheolaeth sydd gan y Bwrdd yn eu lle, lle mae angen, i sicrhau cydymffurfiaeth.
- Cawsom ddealltwriaeth o'r mesurau rheolaeth sydd gan y Bwrdd yn eu lle i atal a chanfod twyll.
- Fe wnaethom holi'r Bwrdd am unrhyw achosion o dwyll a oedd wedi digwydd yn ystod y cyfnod cyfrifyddu.
- Cafodd y risg o dwyll a diffyg cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau ei thrafod o fewn y tîm archwilio a chynlluniwyd a gwnaed profion i ymdrin â'r risgiau hyn. Fe wnaethom nodi'r potensial o dwyll yn y meysydd canlynol: cyfreithiau'n ymwneud ag adeiladu a darparu tai cymdeithasol, cydnabod natur gweithgareddau'r grŵp a natur reoleiddiedig gweithgareddau'r grŵp.
- Fe wnaethom adolygu datgeliadau mewn perthynas â'r datganiadau ariannol a phrofi'r ddogfennaeth ategol i asesu cydymffurfiaeth â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodwyd uchod.
- Fe wnaethom holi'r Bwrdd am ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a photensial.
- Fe wnaethom gyflawni gweithdrefnau dadansoddiadol i nodi unrhyw berthnasau anarferol neu annisgwyl a allai fod yn arwydd o risgiau o gamfynegiadau o bwys oherwydd twyll.
- Wrth ymdrin â'r risg o dwyll drwy fod rheolwyr yn sarnu mesurau rheolaeth mewnol fe wnaethom brofi priodolrwydd nodiadau yn y llyfrau cofnodion ac asesu a oedd y dyfarniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn dangos gogwyddiad posib.

Oherwydd cyfyngiadau hanfodol archwiliad, mae risg anorfod y gall fod rhai camfynegiadau o bwys nad ydym wedi'u canfod yn y datganiadau ariannol, er ein bod wedi cynllunio a chyflawni ein harchwiliad yn iawn yn unol â safonau archwilio. Er enghraifft, fel gydag unrhyw archwiliad, arhosai risg uwch o beidio â chanfod achosion o afreoleidd-dra, gan y gall y rhain fod yn ymwneud â chydgynllwynio, ffugio, hepgor pethau'n fwriadol, camgynrychioliadau, neu sarnu mesurau rheolaeth mewnol. Nid ydym yn gyfrifol am atal twyll neu ddiffyg cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau ac ni ellir disgwyl inni ganfod pob twyll a diffyg cydymffurffiaeth â chyfreithiau a rheoliadau.

Defnydd o'r adroddiad archwilio

I aelodau'r gymdeithas fel corff yn unig y gwneir yr adroddiad hwn yn unol â Rhan 7 o Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 a Phennod 4 o Ran 2 o Ddeddf Tai ac Adfywio 2008. Ymgymerwyd â'n gwaith archwilio er mwyn inni allu datgan i aelodau'r gymdeithas y materion hynny y mae gofyn inni eu datgan iddynt mewn adroddiad archwilydd ac nid i unrhyw ddiben arall. I'r graddau eithaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn ymgymryd â chyfrifoldeb i neb ond y gymdeithas ac aelodau'r gymdeithas fel corff dros ein gwaith archwilio, dros yr adroddiad hwn, na thros y dyfarniadau yr ydym wedi'u gwneud.

Beever and Struthers

Beever and Struthers,
Archwilydd Statudol
The Colmore Building
20 Colmore Circus Queensway
Birmingham
B4 6AT
Dyddiad: 12 Medi 2022

Datganiad Incwm Cynhwysfawr y Grŵp a'r Gymdeithas

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 o Fawrth 2022

		Y Grŵp		Y Gymdeithas	
		2022	2021	2022	2021
		£'000	£'000	£'000	£'000
	Nodyn				
TROSIANT	2a	30,650	28,366	27,831	25,184
Llai: Costau gweithredu	2a	(21,001)	(19,950)	(18,669)	(17,233)
: Cost Gwerthiannau		(1,746)		(1,746)	
Gwarged ar waredu meddiannau tai	3	-	84	-	84
GWARGED WEITHREDOL	2a	7,893	8,500	7,416	8,035
Llog derbyniadwy		2	47	2	47
Costau llog a chyllido	7	(3,482)	(4,161)	(3,482)	(4,150)
Ailgyllido	24	(7,529)	-	(7,529)	-
GWARGED/(DIFFYG) AR GYFER Y FLWYDDYN	4	(3,116)	4,386	(3,593)	3,932
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar y cynllun pensiwn	21	1,196	(251)	1,196	(251)
Ailbrisio eiddo	9	550		429	
CYFANSWM INCWM CYNHWYSFAWR AR GYFER Y FLWYDDYN		(1,370)	4,135	(1,968)	3,681

Datganiad Sefyllfa Ariannol y Grŵp a'r Gymdeithas

Fel y safai ar 31 o Fawrth 2022

	Nodyn	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
ASEDAU SEFYDLOG					
Asedau Anniriaethol	8	670	554	581	435
Meddiannau tai - Cost gros llai dibrisiant	9	212,594	198,198	212,594	198,198
Eiddo, peiriannau ac offer eraill	10	6,898	8,231	5,956	7,440
Eiddo buddsoddi		240	225	-	-
Buddsoddiadau	11	771	771	1,782	1,782
		221,173	207,979	220,913	207,855
ASEDAU CYFREDOL					
Stocrestrau	12	556	168	428	59
Dyledwyr	13	17,118	19,860	16,528	19,304
Arian parod a chyfatebol i arian parod		8,010	6,934	6,800	5,752
		25,684	26,962	23,156	25,115
CREDYDWYR: SYMIAU SY'N DOD YN DDYLEDUS O FEWN UN FLWYDDYN	14	(15,045)	(9,455)	(15,125)	(9,193)
ASEDAU CYFREDOL NET		10,639	17,507	8,631	15,922
CYFANSWM ASEDAU LLAI RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL		231,812	225,486	229,544	223,777
Rhwymedigaeth bensiwn	21	(4,451)	(5,301)	(4,451)	(5,301)
CREDYDWYR: SYMIAU SY'N DOD YN DDYLEDUS AR ÔL MWY NAG UN FLWYDDYN	15	(201,603)	(193,057)	(201,294)	(192,710)
ASEDAU NET		25,758	27,128	23,799	25,766
CYFALAF A CHRONFEYDD WRTH GEFN					
Cyfalaf cyfranddaliadau di-ecwiti	16	-	-	-	-
Cronfeydd Refeniw wrth Gefn		25,758	27,128	23,799	25,766
		25,758	27,128	23,799	25,766

Cafodd y datganiadau ariannol ar dudalennau 37 i 66 eu cymeradwyo gan y Bwrdd ar 28ain o Orffennaf 2022 a'u llofnodi ar ei ran gan:

John Jenkins
Cadeirydd

John Rees
Aelod Bwrdd

Kate Curran
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol y Grŵp

Datganiad Newidiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn i'r Grŵp a'r Gymdeithas

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 o Fawrth 2022

Datganiad Newidiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn i'r Grŵp

	Cronfeydd refeniw wrth gefn £'000
Ar 1 o Ebrill 2020 Cyfun	22,993
Gwarged/(colled) ar gyfer y flwyddyn	4,386
Colled actiwaraidd mewn perthynas â chynlluniau pensiwn	(251)
Ar 31 o Fawrth 2021	27,128
Ar 1 o Ebrill 2021	27,128
Gwarged/(colled) ar gyfer y flwyddyn	(3,116)
Colled actiwaraidd mewn perthynas â chynlluniau pensiwn	1,196
Gwarged ar ailbrisiadau Eiddo Rhydd-ddaliadol	535
Ar 31 o Fawrth 2022	25,743

Datganiad Newidiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn i'r Gymdeithas

	Cronfeydd refeniw wrth gefn £'000
Ar 1 o Ebrill 2020 Cyfun	22,085
Gwarged ar gyfer y flwyddyn	3,932
Colled actiwaraidd mewn perthynas â chynlluniau pensiwn	(251)
Ar 31 o Fawrth 2021	25,766
Ar 1 o Ebrill 2021	25,766
Gwarged ar gyfer y flwyddyn	(3,593)
Ennill/(colled) actiwaraidd mewn perthynas â chynlluniau pensiwn	1,196
Eiddo	429
Ar 31 o Fawrth 2022	23,798

Datganiad Llifau Arian y Grŵp

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 o Fawrth 2022

		Nodyn	2022 £'000	2021 £'000
	Arian net a gynhyrchwyd o weithgareddau gweithredu	A	12,250	11,058
	Llifau arian o weithgareddau buddsoddi			
	Prynu eiddo, peiriannau ac offer		(20,016)	(18,418)
	Enillion o werthu eiddo, peiriannau ac offer		1,051	302
	Grantiau a dderbyniwyd		6,392	6,610
	Llog a dderbyniwyd		3	47
	Ailbrisio eiddo		(540)	-
	Llif arian net o weithgareddau buddsoddi		(13,112)	(11,459)
	Llifau arian o weithgareddau cyllido			
	Costau cyllid a dalwyd		(2,957)	(4,213)
	Benthyciadau newydd		41,932	500
	Ad-dalu arian a fenthyciwyd		(29,509)	(6,449)
	Elfennau llog les cyllid		(1)	(1)
	Costau ailgyllido		(7,529)	-
	Llif arian net o weithgareddau cyllido		1,937	(10,163)
	Cynnydd net mewn arian parod ac elfennau cyfatebol i arian parod		1,076	(10,562)
	Arian parod ac elfennau cyfatebol i arian parod ar ddechrau'r flwyddyn		6,934	17,480
	Arian parod ac elfennau cyfatebol i arian parod ar ddiwedd y flwyddyn		8,009	6,934
A	**Arian parod net a gynhyrchwyd o weithgareddau gweithredu**			
	Gwarged weithredu ar gyfer y flwyddyn		8,025	8,500
	Addasiad am eitemau amgen nag arian parod:			
	Dibrisiant asedau sefydlog		5,052	4,947
	Amorteiddiad grantiau llywodraeth		(1,065)	(1,128)
	Amorteiddiad ewyllys da negyddol		-	(82)
	Enillion o werthu EPO		(47)	(84)
	Lleihad/(cynnydd) mewn stocrestrau		(388)	(9)
	Lleihad/(cynnydd) mewn dyledwyr		(222)	310
	Cynnydd/(lleihad) mewn credydwyr		896	(1,396)
	Arian parod net a gynhyrchwyd gan weithgareddau gweithredu		12,250	11,058

Datganiad Llifau Arian y Grŵp

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 o Fawrth 2022

Llif Arian Rhydd ar gyfer y Flwyddyn (Y Grŵp)

	2022 £'000	2021 £'000
Arian parod net a gynhyrchwyd o weithgareddau gweithredu	12,249	10,653
Llog a dalwyd	(2,957)	(4,203)
Llog a dderbyniwyd	2	47
Addasiad am ailfuddsoddi mewn meddiannau mewn bodolaeth eisoes		
Cydrannau newydd yn lle hen rai	(6,009)	(6,406)
Prynu asedau sefydlog eraill yn lle hen rai	(254)	(119)
Arian parod rhydd a gynhyrchwyd cyn ad-daliadau ar fenthyciadau	3,031	(28)
Benthyciadau a ad-dalwyd (ac eithrio credyd cylchdro a gorddrafftiau)	(29,059)	(1,589)
Arian parod rhydd a gynhyrchwyd ar ôl ad-daliadau ar fenthyciadau	(26,028)	(1,617)

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 o Fawrth 2022

1. POLISÏAU CYFRIFYDDU

Mae Barcud wedi'i gofrestru dan Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 ac y mae'n Landlord Cymdeithasol Cofrestredig sydd wedi mabwysiadu rheolau elusennol.

Mae Barcyd Cyf yn endid budd cyhoeddus, fel y'i diffinnir yn FRS 102 ac mae'n gweithredu'r paragraffau perthnasol a ragflaenir â 'PBE' yn FRS 102.

(a) Confensiwn cyfrifyddu

Paratoir y datganiadau ariannol o dan y confensiwn cost hanesyddol, yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol 102 (FRS 102) a gyhoeddir gan y Cyngor Adrodd Ariannol ac y maent yn cydymffurfio â'r Datganiad o Arfer a Argymhellir ar gyfer Darparwyr Tai Cymdeithasol Cofrestredig 2018 (DAA), Deddf Tai ac Adfywio 2008 a'r Penderfyniad Cyffredinol ynghylch Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (Cymru) 2015.

(b) Sail cyfuno

Mae datganiadau ariannol y grŵp yn cynnwys canlyniadau cyfun Barcud Cyf a'i is-gwmnïau.

(c) Cwmni gweithredol

Paratoir datganiadau ariannol Grŵp Barcud ar sail cwmni gweithredol.

Gwneir asesiad o gwmni gweithredol, gan y Bwrdd, fel rhan o baratoi'r Datganiadau Ariannol blynyddol, i gadarnhau mai priodol yw defnyddio'r sail hon o hyd. Mae datgeliad o unrhyw ddigwyddiadau neu amodau perthnasol a allai gael effaith sylweddol ar y penderfyniad hwn a'r cynlluniau i ddelio â hwy fel y bo'r angen wedi'u cynnwys yn y Datganiadau Ariannol hyn.

(d) Trosiant

Y mae trosiant yn cynrychioli incwm o rent ac fel arall sy'n dderbyniadwy (yn net o golledion o leoedd gwag), incwm o werthu eiddo, a grantiau refeniw sy'n dderbyniadwy. Y mae hefyd yn cynnwys grantiau sy'n digolledu gwariant penodol ar y rhaglen welliannau.

Cydnabyddir incwm o rent o'r adeg y cyrraedd meddiannau sy'n cael eu datblygu gwblhad ymarferol neu y dônt fel arall ar gael i'w gosod, yn net o unrhyw leoedd gwag. Cydnabyddir trosiant yn EOM Cyf am waith cynnal a chadw pan fo risgiau a buddion sylweddol perchenogaeth wedi trosglwyddo i'r prynwr, pan ellir mesur swm y trosiant yn ddibynadwy, pan fo'n debygol y bydd y buddion economaidd sy'n gysylltiedig â'r trafodiad yn llifo i'r cwmni a phan ellir mesur yn ddibynadwy y costau sydd wedi codi neu sydd eto i godi mewn perthynas â'r trafodiad. Fel arfer ar adeg cwblhau gwaith y bydd hyn.

(e) Eiddo, peiriannau ac offer - meddiannau tai

Wrth eu cost y datgenir meddiannau tai, llai dibrisiant cronedig a cholledion amhariad cronedig. Y mae cost yn cynnwys cost caffael tir ac adeiladau, costau datblygiad sydd i'w priodoli'n uniongyrchol a chostau benthyca y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i adeiladu meddiannau tai newydd yn ystod y datblygiad. Daw cyfalafu i ben pan fo'r holl weithgareddau, yn sylweddol, sy'n angenrheidiol i wneud yr ased yn barod i'w ddefnyddio wedi'u cwblhau. Dim ond pan fo gwariant yn arwain at gynnydd ym mherfformiad economaidd yr ased y bydd cyfalafu'n digwydd. I gynyddu perfformiad ased, mae'n rhaid i wariant arwain at fod un neu fwy o'r canlynol yn digwydd:

- Mwy o incwm rhent
- Lleihad yn y costau cynnal a chadw yn y dyfodol
- Estyniad sylweddol i oes yr eiddo

Caiff eitemau unigol a brynir dros £1,000 eu cyfalafu yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun.

i. Lesddeiliaid

Lle mai'r lesddeiliad neu'r tenant piau'r hawliau a'r rhwymedigaethau ar gyfer gwella meddiant tai, codir tâl ar y lesddeiliad am unrhyw waith i wella'r cyfryw feddiannau a ddaw i ran y Gymdeithas ac fe'i cydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr cyfun ynghyd â'r incwm cyfatebol a ddaw gan y lesddeiliaid neu'r tenant.

ii. Meddiannau rhanberchnogaeth

Caiff meddiannau rhanberchnogaeth sy'n cael eu hadeiladu eu rhannu'n gyfrannol rhwng asedau cyfredol a sefydlog, a hynny wedi'i benderfynu yn ôl canran y

meddiannau sydd i'w gwerthu o dan y gwerthiannau tafell gyntaf.

iii. Meddiannau buddsoddi

Mae dosbarthiad meddiannau fel eiddo buddsoddi neu dai wedi'i seilio ar y defnydd arfaethedig o'r eiddo. Caiff meddiannau a ddelir i ennill rhenti masnachol neu er mwyn arbrisiant cyfalaf eu dosbarthu ill dau fel meddiannau buddsoddi. Caiff meddiannau a ddefnyddir at ddibenion gweinyddol neu a ddelir er mwyn darparu tai cymdeithasol eu trin fel Meddiannau Tai. Caiff eiddo defnydd cymysg ei rannu rhwng eiddo buddsoddi ac eiddo tai. Cydnabyddir Tŷ Canol fel eiddo buddsoddi o fewn Grŵp Barcud.

(f) Dibrisiant ac Amorteiddiad

i. Ni ddibrisir tir rhydd-ddaliadol.

ii. Datgenir asedau anniriaethol wrth eu cost neu brisiad hanesyddol, llai amorteiddiad cronedig ac unrhyw ddarpariaeth ar gyfer amhariad. Darperir amorteiddiad ar bob ased anniriaethol ar gyfraddau a gyfrifir i ddileu cost neu brisiad pob ased ar sail llinell unionsyth yn ystod ei oes ddefnyddiol ddisgwyliedig, fel a ganlyn: Meddalwedd gyfrifiadurol - pum mlynedd

iii. Meddiannau tai

Rhennir adeiladau'n gydrannau sylweddol ac iddynt oes ddefnyddiol economaidd go wahanol. Codir dibrisiant yn y fath fodd ag i leihau gwerth llyfr gros y gydran i'r gwerth gweddilliol a amcangyfrifir iddi ar sail llinell unionsyth.

Yn unol â gofynion y DAA, dibrisir gwelliannau i feddiannau tai i ddileu'r gost hanesyddol llai'r gwerth gweddilliol ar sail systematig drwy gydol yr oes ddefnyddiol a amcangyfrifir iddynt. Ceir y swm dibrisiadwy ar sail y gost wreiddiol, llai unrhyw werth gweddilliol. Dibrisir y cydrannau sylweddol heblaw'r elfen eiddo weddilliol dros yr oesau canlynol:

Cydran	Oes
Adeiladwaith (gan gynnwys adeiladau ffrâm goed)	100 mlynedd
To - ar ogwydd / concrit	60 mlynedd
To - fel arall	20 mlynedd
Ynysiad	30 mlynedd
Ffenestri a drysau	30 mlynedd
Ailwifriad trydanol	30 mlynedd
Lifft	25 mlynedd
Ystafell ymolchi	25 mlynedd
Cegin	20 mlynedd
Systemau gwresogi	30 mlynedd
Bwyleri gwres canolog	15 mlynedd
Offer addasiad ffisegol	25 mlynedd
Offer chwarae	15 mlynedd

Caiff meddiannau a ddelir ar brydlesi hir eu dibrisio dros yr oes ddefnyddiol economaidd a amcangyfrifir iddynt neu gyfnod y brydles os yw hwnnw'n fyrrach.

Codir dibrisiant yn y flwyddyn pan brynwyd, pro rata i'r mis pan brynwyd neu'r dyddiad cwblhau terfynol os yw'n ymwneud â chontract datblygiad i adnewyddu neu adeiladu o'r newydd.

iv. Asedau sefydlog eraill

Rhennir eiddo nad yw'n eiddo tai yn Swyddfeydd, Unedau Diwydiannol a Pheiriannau ac Offer at ddibenion gwerth llyfr ar y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun; Ni ddibrisir tir rhydd-ddaliadol.

Y prif oesau a ddefnyddir ar gyfer asedau eraill yw:

Cydran	Oes
Meddiannau rhydd-ddaliadol	50 mlynedd
Meddiannau masnachol	50 mlynedd
Gwelliannau i Swyddfeydd	5 mlynedd
Caledwedd TGCh	5 mlynedd
Cerbydau Modur/Eraill	5 mlynedd

v. Meddiannau buddsoddi

Caiff meddiannau buddsoddi eu mesur ar werth teg yn flynyddol ac unrhyw newid yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr cyfun.

vi. Amhariad

Gwneir adolygiadau am amhariad meddiannau tai yn flynyddol neu os bydd arwydd o amhariad i'w gael, cydnabyddir unrhyw amhariad mewn uned incwm-gynhyrchiol (megis eiddo rhent â thenantiaid ynddo) drwy godiant i'r Datganiad Incwm Cynhwysfawr. Cydnabyddir amhariad lle bo gwerth llyfr uned incwm-gynhyrchiol yn uwch na'r uchaf o'i werth sylweddoladwy a'i werth mewn defnydd. Bydd Barcud yn chwilio'n flynyddol i weld a oes unrhyw arwydd o

amhariad drwy gyfeirio at:

» Dueddiadau yn y cyfraddau eiddo gwag a gosod stoc;
» Cyngor gan briswyr allanol o ran eu disgwyliadau hwy o werth stoc.

Gwneir adolygiadau amhariad ar y meddiannau buddsoddi fel a nodir yn vi.

(g) Stocrestrau

Datgenir stocrestrau wrth yr isaf o'u cost a'u gwerth sylweddoladwy net.

(h) Trethiant

Treth Ar Werth (TAW)

Dangosir pob incwm yn net o TAW a dangosir gwariant gan gynnwys TAW anadferadwy. Mae gwerthiant meddiannau newydd eu hadeiladu (neu drosglwyddiad cyntaf buddiant sylweddol mewn unrhyw feddiant) o fewn cwmpas TAW, er bod hynny ar 0%.

Y mae gan Barcud Gysgodfa TAW yn ei lle, ar gyfer y meddiannau a drosglwyddwyd i Tai Ceredigion oddi wrth Gyngor Sir Ceredigion, wedi'i chymeradwyo gan CThEM. Mae oes anghyfyngedig i'r Gysgodfa TAW ar gyfer y gwaith cylch cyntaf i'w gwblhau ar y meddiannau a oedd wedi'u cynnwys yn y trosglwyddiad.

O dan y cytundeb trosglwyddo trosglwyddodd Cyngor Sir Ceredigion y meddiannau i Tai Ceredigion ynghyd ag ymrwymiad i ymgymryd â'r gwaith SATC ar draul y Cyngor. Y pris a dalwyd am y meddiannau oedd £71,524,223 (heb gynnwys TAW); y mae'r pris hwn yn adlewyrchu gwerth marchnad y stoc â thenantiaid, sef dim, a gwerth amcangyfrifedig y gwaith, sef £71,524,223 (heb gynnwys TAW).

Treth Gorfforaeth

Nid yw Barcud a'i is-gwmnïau, Gofal a Thrwsio ym Mhowys a'r Gymdeithas Gofal at ei gilydd yn agored i Dreth Gorfforaeth oherwydd eu statws elusennol. Eto, os cyrhaeddir y trothwy gweithgareddau anelusennol ar gyfer Treth Gorfforaeth, fe ddaw Treth Gorfforaeth yn daladwy.

Nid oes gan EOM Cyfyngedig statws elusennol ac felly mae gofyn y canlynol:

Mae treth gyfredol yn cynrychioli swm y dreth sy'n daladwy neu'n dderbyniadwy mewn perthynas ag elw (neu golled) drethadwy ar gyfer y cyfnodau adrodd cyfredol neu'r rhai a fu. Fe'i mesurir ar y swm y disgwylir iddo gael ei dalu neu ei adfer gan ddefnyddio'r cyfraddau a'r cyfreithiau treth sydd wedi'u deddfu neu wedi'u deddfu'n hanfodol erbyn dyddiad y fantolen.

(j) Costau Pensiwn

Mae Barcud yn cyfrannu at un cynllun buddion diffiniedig a thri chynllun cyfraniadau diffiniedig. Y mae Barcud yn aelod cyfrannol o Gronfa Bensiwn Dyfed, cynllun pensiwn llywodraeth leol sy'n gynllun amlgyflogwr lle mae modd i gyflogwyr unigol fel cyrff derbyniedig nodi eu cyfran hwy o asedau a rhwymedigaethau'r cynllun pensiwn. Y mae'r cynllun hwn ar gau i newydd-ddyfodiaid. I'r cynllun hwn y symiau a roddir yn erbyn gwarged weithredol yw'r costau sy'n deillio o wasanaethau gweithwyr a ddarparwyd yn ystod y cyfnod a chost cyflwyniadau, newid buddion, setliadau a chwtogiadau mewn perthynas â'r cynllun. Fe'u cynhwysir yn rhan o gostau staff. Cynhwysir y gost log net ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig net o fewn costau cyllid. Y mae ailfesuriadau sy'n cynnwys enillion a cholledion actiwaraidd a'r enillion o asedau'r cynllun (heb gynnwys symiau a gynhwysir mewn llog net ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig) yn cael eu cydnabod yn syth yn y Cyfanswm Incwm Cynhwysfawr.

Cyllidir cynlluniau buddion diffiniedig, ac asedau'r cynllun yn cael eu dal ar wahân i rai Barcud, mewn cronfeydd ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr. Mesurir asedau cynlluniau pensiwn ar werth teg a mesurir rhwymedigaethau ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull credyd unedau rhagamcanol. Ceir y prisiadau actiwaraidd o leiaf unwaith bob tair blynedd ac fe gânt eu diweddaru ar ddyddiad pob Datganiad Sefyllfa Ariannol.

Y mae Barcud hefyd yn cyfranogi o dri chynllun pensiwn cyfraniadau diffiniedig, y Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol (SHPS), a weinyddir gan yr Ymddiriedolaeth Bensiynau, NEST a Royal London. Rhoddir y cyfraniadau sy'n daladwy am y flwyddyn yn erbyn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Gweithwyr Newydd

Caiff gweithwyr newydd eu haelodi'n awtomatig yn NEST ond fe gânt optio i mewn i'r Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol (SHPS), a'r ddau o'r rheini'n gynlluniau pensiwn cyfraniadau diffiniedig. Rhoddir y cyfraniadau sy'n daladwy am y flwyddyn fel rhan o gostau staff yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

(k) Prydlesi Gweithredu

Rhoddir taliadau rhent o dan brydlesi gweithredu yn erbyn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

(l) Gwerthu Meddiannau Tai

Er nad yw'n fwriad cyffredinol gan Barcud gael gwared ar stoc dai, gall meddiannau gael eu gwerthu am amryw o resymau.

Gall Barcud werthu meddiannau gwag fel rhan o'i strategaeth rheoli asedau parhaus neu lle bo dadleuon economaidd yn cyfiawnhau gwerthu.

Cyfrifir am y warged neu'r diffyg ar werthu meddiannau tai a ddelir fel asedau sefydlog yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

(m) Grant Tai Cymdeithasol a Grantiau Llywodraeth eraill

Cydnabyddir grantiau llywodraeth gan ddefnyddio'r model croniadau ac fe'u dosberthir naill ai fel grant sy'n berthnasol i refeniw neu grant sy'n berthnasol i asedau.

Cydnabyddir grantiau sy'n berthnasol i refeniw mewn incwm ar sail systematig dros y cyfnod pryd y cydnabyddir costau cysylltiedig y bwriedir i'r grant eu digolledu.

Cydnabyddir grantiau sy'n berthnasol i asedau mewn incwm ar sail systematig dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased.

Cydnabyddir grantiau a dderbynnir ar gyfer meddiannau tai mewn incwm dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig adeiladwaith y meddiant tai.

Lle ceir grant yn benodol ar gyfer cydrannau meddiant tai, cydnabyddir y grant mewn incwm dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig y gydran.

Lle bo grant yn dderbyniadwy i ddigolledu treuliau neu golledion a gafwyd eisoes neu er mwyn rhoi cymorth ariannol ar unwaith heb ddim costau cysylltiedig yn y dyfodol, fe'i cydnabyddir fel refeniw yn y cyfnod y daw'n dderbyniadwy ynddo.

Cydnabyddir grantiau a geir o ffynonellau heblaw llywodraeth fel refeniw gan ddefnyddio'r model perfformiad a nodir yn FRS 102.

(n) Grant Cyllid Tai

Telir Grant Cyllid Tai (GCT) gan Lywodraeth Cymru tuag at gostau asedau tai dros gyfnod o 30 mlynedd i roi cymhorthdal at y costau cyfalaf a llog i ddarparu tai fforddiadwy. Cydnabyddir gwerth presennol net y GTC sy'n dderbyniadwy dros dymor talu'r cyfnod cytûn fel grant cyfalaf a dyledwr gohiriedig. Pan dderbynnir y taliadau grant, fe leiha'r dyledwr o'r elfen gyfalaf. Credydir y gwahaniaeth rhwng hyn a swm y grant a dderbynnir i warged neu ddiffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr fel cyfraniad at gost cyllido'r cynllun hwnnw. Y gyfradd ostyngiad a ddefnyddir ar gyfer cyfrifiadau'r gwerth presennol net yw'r un gyfradd ag sy'n berthnasol i'r benthyca cysylltiedig i gyllido'r asedau tai.

Ystyrir bod elfen grant cyfalaf GCT a dderbyniwyd o'r blaen yn ad-daladwy pan werthir ased tai cysylltiedig. Fe drinnir hyn fel Grant Cyfalaf Ailgylchedig yn y Gronfa Grantiau Cyfalaf Ailgylchedig ac fe'i cynhwysir yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun fel credydwr.

(o) Rhoddi neu gaffael tir neu ased arall am werth is na gwerth y farchnad

Lle derbynnir rhodd o dir a/neu asedau eraill neu lle ceir tir a/neu asedau eraill am werth is na gwerth y farchnad o ffynhonnell lywodraethol, cyfrifyddir am hyn fel grant llywodraeth anariannol. Cydnabyddir y gwahaniaeth rhwng gwerth teg yr ased a roddir neu a geir a'r hyn a delir am yr ased fel grant llywodraeth ac fe'i cynhwysir yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun fel rhwymedigaeth.

Lle derbynnir rhodd o dir a/neu asedau eraill neu lle ceir tir a/neu asedau eraill am werth is na gwerth y farchnad gan drydydd parti nad yw'n cwrdd â diffiniad ffynhonnell lywodraethol cydnabyddir y trafodiad fel ased yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun ar werth teg, gan gymryd i ystyriaeth unrhyw gyfyngiadau ar y defnydd o'r ased. Cydnabyddir incwm cyfwerth â'r gwahani-

aeth rhwng unrhyw symiau a dalwyd neu sy'n daladwy am yr ased a gwerth teg yr ased yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr cyfun fel rhodd pan gwrddir â'r amodau mewn perthynas â pherfformiad yn y dyfodol.

(p) Ailgylchu Grantiau

Lle bo gofyn naill ai talu yn ôl neu ailgylchu grant a dderbyniwyd am ased sydd wedi cael ei werthu, cynhwysir darpariaeth yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun i gydnabod y rheidrwydd hwn fel rhwymedigaeth. Pan geir cymeradwyaeth gan y corff cyllido i ddefnyddio'r grant ar gyfer datblygiad penodol, ailddosberthir y swm a gydnabuwyd gynt fel darpariaeth ar gyfer ailgylchu'r grant fel credydwr ar y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun.

Ar gyfer gwerthiannau cynyddu cyfran perchentyaeth mewn rhanberchnogaeth, pan nad oes cynyddu cyflawn wedi digwydd, gellir gohirio ailgylchu grant os yw'r enillion net o'r gwerthiant yn annigonol i gwrdd â'r rhwymedigaeth grant mewn perthynas â'r gwerthiant ac onis cydanbyddir fel darpariaeth.

Ar werthiannau cynyddu cyfran perchentyaeth wedyn, daw'r gofyn i ailgylchu'r grant yn rhwymedigaeth os cynhyrchir digon o enillion o werthiant i gwrdd â'r rhwymedigaeth ac os cydnabyddir darpariaeth ar yr adeg hon.

Pan werthir ased y derbyniwyd grant llywodraeth ar ei gyfer, os nad oes dim rhwymedigaeth i ad-dalu'r grant, caiff unrhyw grant heb ei amorteiddio sy'n aros o fewn rhwymedigaethau yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun mewn perthynas â'r ased hwn ei ddatgydnabod fel rhwymedigaeth a'i gydnabod fel refeniw mewn gwarged neu ddiffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr cyfun.

(q) Llog sy'n Daladwy

Costau benthyca yw llog a chostau eraill a geir mewn perthynas â benthyca cyllid.

Cyfrifir costau benthyca gan ddefnyddio'r gyfradd llog effeithiol, sef y gyfradd sy'n disgowntio'n union daliadau neu dderbyniadau arian amcangyfrifedig yn y dyfodol drwy oes ddisgwyliedig yr offeryn ariannol ac a bennir ar sail swm llyfr y rhwymedigaeth ariannol adeg ei chydnabod yn gyntaf.

O dan y dull llog effeithiol, cost amorteiddiedig rhwymedigaeth ariannol yw gwerth presennol taliadau arian yn y dyfodol wedi'u disgowntio ar y gyfradd llog effeithiol, ac y mae'r traul llog mewn cyfnod yn cyfateb i swm llyfr y rhwymedigaeth ariannol ar ddechrau cyfnod wedi'i luosi â'r gyfradd llog effeithiol ar gyfer y cyfnod.

(r) Asedau ar les cyllid

Dosberthir lesoedd ar asedau sy'n trosglwyddo'n sylweddol yr holl risgiau a buddion cysylltiedig â pherchenogaeth fel lesoedd cyllid. Caiff lesoedd cyllid eu cyfalafu ar ddechrau'r les fel asedau a chyfrifir gwerth teg yr ased ar les neu, os yw'n is, gwerth presennol y lleiafswm taliadau les gan ddefnyddio'r gyfradd llog sydd ymhlyg yn y les.

Dibrisir asedau dros y byrraf o dymor y les a'r oes ddefnyddiol a amcangyfrifir i'r ased. Caiff asedau eu hasesu am amhariad ar bob dyddiad adrodd.

Cofnodir elfen gyfalaf yr ymrwymiadau les fel rhwymedigaeth ar ddechrau'r trefniant. Caiff taliadau les eu cyfrannu rhwng ad-dalu cyfalaf a thâl cyllid, gan ddefnyddio'r dull cyfradd llog effeithiol, i gynhyrchu cyfradd dâl gyson, ar yr ad-daliadau cyfalaf sydd eto i ddod, yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun.

(s) Taliadau gwasanaeth, cronfeydd ad-dalu a chostau gwasanaeth

Bydd Barcud yn gweithredu taliadau gwasanaeth amrywiadwy sy'n adlewyrchu gofynion y gwahanol gytundebau tenantiaeth a phrydles. Caiff cyfraniadau heb eu defnyddio at gronfeydd ad-dalu tâl gwasanaeth a goradfer costau gwasanaeth sy'n ad-daladwy i denantiaid neu les-ddeiliaid neu y bwriedir iddynt gael eu hadlewyrchu mewn gostyngiadau i gyfraniadau tâl gwasanaeth yn y dyfodol eu cydnabod fel rhwymedigaeth yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun. Mae'r swm a gynhwysir mewn rhwymedigaethau mewn perthynas â chronfeydd ad-dalu tâl gwasanaeth yn cynnwys llog wedi'i gredydu i'r gronfa. Lle bo tanadferiad wedi bod o daliadau gwasanaeth amrywiadwy lesddeiliaid neu

denantiaid a lle bo sicrwydd, i bob pwrpas, yr adferir y gweddill sydd heb ei adfer, cydnabyddir y gweddill yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol cyfun fel swm derbyniadwy drwy fasnach. Ni chyfunir balansau debyd a chredyd ar gynlluniau unigol gan nad oes dim hawl gwrthgyfrif.

(t) Offerynnau Ariannol

Cydnabyddir asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol pan ddaw Barcud yn barti i ddarpariaethau contractiol yr offeryn.

Asedau ariannol a ddygir ar gost amorteiddiedig

a. Y mae asedau ariannol a ddygir ar gost amorteiddiedig yn cynnwys ôl-ddyledion rhent, derbyniadwyon masnach ac eraill ac arian parod ac elfennau sy'n cyfateb i arian parod.
b. Cydnabyddir asedau ariannol yn y lle cyntaf ar werth teg ynghyd â chostau trafodiad sydd i'w priodoli'n uniongyrchol.
c. Ar ôl eu cydnabyddiaeth gychwynnol, fe'u mesurir ar gost amorteiddiedig gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol.
d. Hepgorir disgowntio lle bo effaith disgowntio'n ddibwys.
e. Os oes tystiolaeth wrthrychol bod colled amhariad i'w chael, fe fesurir swm y golled fel y gwahaniaeth rhwng swm llyfr yr ased a gwerth presennol llifau arian amcangyfrifedig yn y dyfodol wedi'u disgowntio yn ôl cyfradd llog effeithiol wreiddiol yr ased ariannol. Lleiheir swm llyfr yr ased yn unol â hynny.
f. Datgydnabyddir ased ariannol pan dderfydd yr hawliau contractiol i'r llifau arian, neu pan drosglwyddir yr ased ariannol a phob risg a budd sylweddol.
g. Os yw trefniant yn ffurfio trafodiad cyllido, mesurir yr ased ariannol ar werth presennol y taliadau yn y dyfodol wedi'u disgowntio ar gyfradd llog farchnadol am offeryn dyled cyffelyb.

Rhwymedigaethau ariannol a ddygir ar gost amorteiddiedig

a. Y mae rhwymedigaethau ariannol a ddygir ar gost amorteiddiedig yn cynnwys taladwyon masnach ac eraill a benthyciadau sy'n dwyn llog.
b. Bydd offerynnau dyled nad ydynt yn gyfredol ac sy'n cwrdd â'r amodau angenrheidiol yn FRS 102 yn cael eu cydnabod yn y lle cyntaf ar werth teg wedi'i addasu am unrhyw gost drafodiad sydd i'w phriodoli'n uniongyrchol a'u mesur ar ôl hynny ar gost amorteiddiedig gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, a thaliadau cysylltiedig â llog yn cael eu cydnabod fel traul mewn costau cyllido yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.
c. Hepgorir disgowntio lle bo effaith disgowntio'n ddibwys.
d. Dim ond pan ddiddymir yr ymrwymiad contractiol, hynny yw, pan gaiff yr ymrwymiad ei gyflawni neu ei ganslo neu pan dderfydd, y datgydnabyddir rhwymedigaeth ariannol.

(u) Arian parod ac elfennau sy'n cyfateb i arian parod

Diffinnir arian parod ac elfennau sy'n cyfateb i arian parod fel:

» Arian parod mewn llaw (arian bath ffisegol a ddelir)
» Adneuon sy'n hygyrch ar gais
» Buddsoddiadau byrdymor sy'n dra hylifol ac y gellir eu trosi'n rhwydd i symiau hysbys o arian parod a'r risg o newidiadau yn eu gwerth yn un ddibwys

Bydd Barcud yn trin aeddfedrwydd byrdymor fel tri mis neu lai i ddyddiad caffael.

Ni chynhwysir dim benthyciadau, adneuon hirdymor na buddsoddiadau yn y balansau cychwynnol na therfynol yn y datganiad llif arian.

2. DYFARNIADAU O BWYS GAN REOLWYR A PHRIF FFYNONELLAU ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIF

Mae paratoi'r datganiadau ariannol yn gofyn bod rheolwyr yn gwneud dyfarniadau, amcangyfrifon a rhagdybiaethau sy'n effeithio ar y modd y gweithredir polisïau a'r symiau a adroddir o ran asedau a rhwymedigaethau, incwm a threuliau. Seilir yr amcangyfrifon a'r rhagdybiaethau cysylltiedig ar brofiad hanesyddol ac amryw o ffactorau eraill y credir sy'n rhesymol o dan yr amgylchiadau, a chanlyniadau'r rheini'n ffurfio'r sail ar gyfer gwneud y dyfarniadau ynghylch gwerth llyfr asedau a rhwymedigaethau nad ydynt i'w gweld yn amlwg o ffynonellau eraill. Gall y canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol i'r amcangyfrifon hyn.

Byddir yn adolygu amcangyfrifon a rhagdybiaethau isorweddol yn barhaus. Cydnabyddir diwygiadau i amcangyfrifon cyfrifyddu yn y cyfnod y diwygir yr amcangyfrif ynddo a mewn unrhyw gyfnodau yn y dyfodol yr effeithir arnynt.

Dyfarniadau o bwys gan reolwyr

Y canlynol yw'r dyfarniadau gan reolwyr a wneir wrth weithredu polisïau cyfrifyddu'r Gymdeithas sy'n cael yr effaith fwyaf ar y symiau a gydnabyddir yn y datganiadau ariannol.

Cwmni Gweithredol

Gwneir asesiad o gwmni gweithredol, gan y Bwrdd, fel rhan o baratoi'r Datganiadau Ariannol blynyddol, i gadarnhau mai priodol yw defnyddio'r sail hon o hyd. Cynhwysir datgeliad o unrhyw ddigwyddiadau neu amodau perthnasol a allai effeithio'n sylweddol ar y penderfyniad hwn a'r cynllunio i ddelio â hwy yn ôl yr angen yn y Datganiadau Ariannol hyn.

Cyfalafu costau datblygu eiddo

Bydd y grŵp yn cyfalafu gwariant datblygu yn unol â'r polisi cyfrifyddu ar feddiannau tai. Arferir crebwyll ynghylch y tebygrwydd y bydd prosiectau'n parhau.

Prif ffynonellau ansicrwydd wrth amcangyfrif

Bydd y grŵp yn gwneud amcangyfrifon a rhagdybiaethau ynglŷn â'r dyfodol. Anaml, o'u diffiniad, y bydd yr amcangyfrifon cyfrifyddu a geir o ganlyniad yn gyfartal â'r canlyniadau gwirioneddol cyfatebol. Ymdrinnir isod â'r amcangyfrifon a'r rhagdybiaethau sydd â risg sylweddol o achosi addasiad sylweddol i symiau llyfr asedau a rhwymedigaethau o fewn y flwyddyn ariannol nesaf.

Darpariaethau

Darperir ar gyfer rhai rhwymedigaethau ac ar gyfer ôl-ddyledion rhent yr ystyrir sydd y tu hwnt i'w casglu. Y mae'r darpariaethau'n gofyn amcangyfrif gorau rheolwyr o gostau a geir ar sail gofynion deddfwriaethol a chontractiol. Hefyd, y mae amseru'r llifau arian a'r cyfraddau disgowntiedig a ddefnyddir i sefydlu gwerth presennol net y rhwymedigaethau'n gofyn am grebwyll gan reolwyr.

Cynllun pensiwn buddion diffiniedig

Y mae rhwymedigaethau ar y grŵp i dalu buddion pensiwn i rai gweithwyr cyflogedig. Y mae cost y buddion hyn a gwerth presennol y rhwymedigaeth yn dibynnu ar nifer o ffactorau, gan gynnwys disgwyliad einioes, codiadau cyflog a'r gyfradd ddisgownt ar fondiau corfforaethol. Bydd rheolwyr yn amcangyfrif y ffactorau hyn wrth bennu'r rhwymedigaeth bensiwn net yn y fantolen. Adlewyrchu profiad hanesyddol a thueddiadau cyfredol y bydd y rhagdybiaethau. Gallai amrywiadau o'r rhagdybiaethau hyn effeithio'n sylweddol ar y rhwymedigaeth.

Cydrannau meddiannau tai ac oesau defnyddiol

Y mae gan gydrannau sylweddol meddiannau tai batrymau go wahanol o draul buddion economaidd ac fe wneir amcangyfrifon i ddosrannu cost gychwynnol y meddiant i'w gydrannau sylweddol ac i ddibrisio pob cydran dros ei hoes economaidd ddefnyddiol. Bydd y grŵp yn ystyried a oes unrhyw arwyddion bod eisiau diwygio'r oesau defnyddiol ar bob dyddiad adrodd i sicrhau eu bod yn dal i fod yn briodol.

Amhariad

Bydd y grŵp yn gwneud adolygiadau amhariad yn flynyddol ar feddiannau masnachol. Pan nodir dangosydd amhariad, cydnabyddir ar unwaith mewn elw neu golled golledion amhariad ar asedau nad ydynt wedi'u hailbrisio. Trinnir colledion amhariad ar asedau sydd wedi'u hailbrisio fel gostyngiadau ailbrisio ac fe'u cydanbyddir: - mewn incwm cynhwysfawr arall i raddau unrhyw gynnydd ailbrisio a gydnabuwyd gynt ac a gronnwyd mewn ecwiti; - fel arall mewn elw neu golled.

2a TROSIANT, COSTAU GWEITHREDU A GWARGED WEITHREDOL

Y Grŵp	2022 Trosiant £'000	2022 Costau Gweithredu £'000	2022 Cost Gwerthiannau £'000	2022 Gwarged Weithredol £'000	2021 Trosiant £'000	2021 Costau Gweithredu £'000	2021 Gwarged Weithredol £'000
Gosod tai cymdeithasol (Nodyn 2b)	24,771	(18,430)	-	6,341	24,357	(17,004)	7,353
Gweithgareddau eraill o ran tai cymdeithasol							
Garejys	264	-	-	264	243	-	243
Grantiau eraill	252	-	-	252	107	-	107
Rhoddion	8	-	-	8	13	-	13
Hybu cynhwysiant cymdeithasol	2,278	(2,183)	-	95	2,069	(1,856)	213
Gweithgareddau masnachu	93	(62)	-	31	43	(60)	(17)
Eraill	241	(5)	-	236	289	-	289
Grantiau refeniw eraill	24	-	-	24	65	-	65
Gweithgareddau heblaw tai cymdeithasol							
Gwerthu eiddo	2,075	-	(1,746)	329	58	(7)	51
Meddiannau rhent farchnadol	63	(14)	-	49	-	-	-
EOM	545	(263)	-	282	1,040	(1,023)	17
Incwm masnachol	36	(54)	-	(18)	82	-	82
	30,650	(21,001)	(1,746)	7,893	28,366	(19,950)	8,416

Y Gymdeithas	2022 Trosiant £'000	2022 Costau Gweithredu £'000	2022 Cost Gwerthiannau £'000	2022 Gwarged Weithredol £'000	2021 Trosiant £'000	2021 Costau Gweithredu £'000	2021 Gwarged Weithredol £'000
Gosod tai cymdeithasol (Nodyn 2b)	24,771	(18,596)	-	6,175	24,357	(17,145)	7,212
Gweithgareddau eraill o ran tai cymdeithasol							
Garejys	264	-	-	264	243	-	243
Ailgodiannau ar gwmnïau eraill yn y grŵp	8	(5)	-	3	97	(81)	16
Grantiau refeniw eraill	252	-	-	252	107	-	107
Eraill	362	-	-	362	322	-	322
Gweithgareddau heblaw tai cymdeithasol							
Gwerthu eiddo	2,075	-	(1,746)	329	58	(7)	51
Meddiannau rhent farchnadol	63	(14)	-	49	-	-	-
Eraill	36	(54)	-	(18)	-	-	-
	27,831	(19,669)	(1,746)	7,416	25,184	(17,233)	7,951

2b MANYLION INCWM A GWARIANT O OSOD TAI CYMDEITHASOL

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
INCWM				
Rhent dderbyniadwy	20,665	19,997	20,665	19,997
Incwm tâl gwasanaeth	1,207	1,150	1,207	1,150
Amorteiddio grantiau	1,066	1,128	1,066	1,128
Grantiau a gymerwyd i incwm	1,600	1,855	1,600	1,855
Cefnogi Pobl	233	227	233	227
Trosiant o osod tai cymdeithasol	24,771	24,357	24,771	24,357
COST				
Costau rheolaeth	(4,667)	(4,477)	(4,833)	(4,618)
Costau tâl gwasanaeth	(898)	(823)	(898)	(823)
Cynnal a chadw yn y drefn arferol	(5,240)	(4,745)	(5,240)	(4,745)
Drwgddyledion	(264)	(48)	(264)	(48)
Dibrisiant	(4,972)	(4,709)	(4,972)	(4,709)
Costau eraill	(2,389)	(2,202)	(2,389)	(2,202)
Costau gweithredu ar osod tai cymdeithasol	(18,430)	(17,004)	(18,596)	(17,145)
Gwarged weithredol ar osod tai cymdeithasol	6,341	7,353	6,175	7,212
Colled rhent ar leoedd gwag (nodyn memorandwm)	261	267	261	267

3. GWARGED AR WERTHU MEDDIANNAU TAI

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Enillion o werthu meddiannau	-	292	-	292
Treuliau gwerthu	-	(208)	-	(208)
Gwarged ar werthu	-	84	-	84

4. GWARGED AR GYFER Y FLWYDDYN

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Datgenir gwarged y flwyddyn ar ôl codi/ (credydu):				
Dibrisiant	4,892	4,763	4,839	4,706
Amorteiddio asedau anniriaethol	163	187	133	157
Amorteiddio grant	(1,065)	(1,128)	(1,065)	(1,128)
Tâl yr archwilydd allanol				
- yn eu swyddogaeth fel archwilwyr	39	40	24	22
- eraill	3	-	3	-

5. TRETHIANT

Y mae gweithgareddau elusennol Barcud Cyf, Gofal a Thrwsio ym Mhowys a'r Gymdeithas Gofal wedi'u heithrio o drethiant o dan Adran 505 o Ddeddf Trethi Incwm a Chorfforaeth 1988.

Mae is-gwmni perchnogaeth lwyr Barcud, EOM Cyf., yn agored i dalu Treth Gorfforaeth y D.U. ar y cyfraddau arferol. Y gyfradd dreth ar gyfer y flwyddyn yw 19%.

	£'000
Treth gorfforaeth ar elw	28

Bydd EOM yn gwneud taliad Rhodd Cymorth o £147k cyn 31ain o Ragfyr 2022, a hynny'n lleihau'r rhwymedigaeth dreth i Ddim.

6a. GWEITHWYR CYFLOGEDIG

		Y Grŵp 2022	Y Grŵp 2021	Y Gymdeithas 2022	Y Gymdeithas 2021
Nifer fisol gyfartalog y gweithwyr cyflogedig (gan gynnwys Cyfarwyddwyr Gweithredol) wedi'i mynegi fel cyfwerth ag amser llawn					
Gweinyddu		26	28	16	19
Gwasanaethau gweithredol	- Yn y swyddfa	126	113	107	95
	- Rheolwyr cynllun a glanhawyr	16	15	16	15
	- Tîm atgyweiriadau cymunedol	80	89	54	61
	- Gweithgareddau elusennol	37	26	-	-
		285	271	193	190

6a. GWEITHWYR CYFLOGEDIG (parhad)

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Costau staff:				
Cyflogau	8,159	7,918	5,707	5,665
Costau dileu swyddi a setliadau	30	19	30	19
Costau nawdd cymdeithasol	751	735	545	542
Costau pensiwn	606	574	520	492
Cyfanswm	9,546	9,246	6,802	6,718

Nifer y staff cyfwerth ag amser llawn a dderbyniodd daliadau gan gynnwys cyfraniadau pensiwn dros £50,000 oedd:

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Band cyflog				
£50,000 - £59,999	6	6	6	6
£60,000 - £69,999	4	6	3	6
£70,000 - £79,999	3	3	3	2
£80,000 - £89,999	1	1	1	1
£90,000 - £99,999	1	-	1	-
£100,000 - £109,999	1	3	1	3
£110,000 - £119,999	4	1	4	1
£120,000 - £129,999	-	-	-	-
£130,000 - £139,999	-	-	-	-
£140,000 - £149,999	-	-	-	-
£150,000 - £159,999	1	2	1	2

6b. TÂL PERSONÉL RHEOLAETH ALLWEDDOL

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Cyflogau	1,429	1,375	1,354	1,300
Costau Dileu Swyddi a Setliadau	30	-	30	-
Costau Nawdd Cymdeithasol	166	159	159	152
Costau Pensiwn Eraill	165	158	160	153
Buddion Eraill	3	4	3	4
Aelodau Bwrdd				
Cyflogau	1	-	1	-
Costau Nawdd Cymdeithasol	-	-	-	-
Costau Pensiwn Eraill	-	-	-	-
Treuliau	5	7	5	7
	1,799	1,703	1,712	1,616
Tâl Prif Weithredwr y Grŵp, heb gynnwys cyfraniadau pensiwn	137	140	137	140

Mae Prif Weithredwr y Grŵp yn aelod cyffredin o'r cynllun pensiwn Llywodraeth Leol ac nid oes dim telerau mwy ffafriol nac arbennig yn berthnasol.

7. COSTAU LLOG A CHYLLIDO

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Llog ar fenthyciadau - i'w dalu mewn rhandaliadau mewn				
Llai nag 1 flwyddyn	401	-	401	-
1-5 mlynedd	123	659	123	659
Mwy na 5 mlynedd	2,862	3,549	2,862	3,538
Lesoedd Cyllid	5	5	5	5
Costau cyllido pensiynau (gweler nodyn 21)	108	112	108	112
Costau benthyca wedi'u cyfalafu	(21)	(164)	(21)	(164)
Eraill	4	-	4	-
	3,482	4,161	3,482	4,150

8. ASEDAU SEFYDLOG ANNIRIAETHOL – MEDDALWEDD GYFRIFIADUROL

	Y Grŵp £'000	Y Gymdeithas £'000
COST		
Ar 1 o Ebrill 2021	1,130	981
Ychwanegiadau	279	279
Gwarediadau	(73)	(73)
Ar 31 o Fawrth 2021	1,336	1,187
DIBRISIANT		
Ar 1 o Ebrill 2021	576	546
Codiant yn y flwyddyn	163	133
Gwarediadau	(73)	(73)
Ar 31 o Fawrth 2022	666	606
GWERTH LLYFR NET		
Ar 31 o Fawrth 2022	670	581
Ar 31 o Fawrth 2021	554	435

9. ASEDAU SEFYDLOG DIRIAETHOL – MEDDIANNAU TAI (Y GYMDEITHAS YN UNIG)

	Meddiannau Tai a Gw-blhawyd £'000	Meddiannau Tai'n Cael eu Hadeiladu £'000	Rhanberchno-gaeth Wedi'i Chwblhau £'000	Cyfanswm £'000
COST				
Ar 1 o Ebrill 2021	222,235	10,388	26	232,649
Ychwanegiadau	7,216	11,687	-	18,903
Gwarediadau	(291)	-	-	(291)
Wedi'u trosglwyddo i feddiannau wedi'u cwblhau	7,914	(7,914)	-	-
Ar 31 o Fawrth 2022	237,074	14,161	26	251,261
DIBRISIANT				
Ar 1 o Ebrill 2021	34,445	-	6	34,451
Codiant yn y flwyddyn	4,455	-	-	4,455
Gwarediadau	(239)	-	-	(239)
Ar 31 o Fawrth 2022	38,661	-	6	38,667
GWERTH LLYFR NET				
Ar 31 o Fawrth 2022	198,413	14,161	20	212,594
Ar 31 o Fawrth 2021	187,790	10,388	20	198,198

Ychwanegiadau at feddiannau wedi'u cwblhau ar gadw i'w gosod

	2022 £'000	2021 £'000
Cydrannau newydd yn lle hen rai	6,009	6,406
Prynu meddiannau a oedd eisoes yn bod	953	410
Datblygiadau	11,687	9,218
Gwelliannau	254	119
	18,903	16,153
Codiant ar y Datganiad Incwm Cynhwysfawr	5,240	4,745
Cyfanswm gwariant ar feddiannau wedi'u cwblhau	24,143	20,898

10. EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER ERAILL (Y GRŴP)

COST	Meddiannau rhydd-ddaliadol £'000	Meddiannau lesddaliadol £'000	Meddiannau masnachol £'000	Eiddo masnachol yn cael ei adeiladu £'000	Meddian-nau rhent farchnadol £'000	Eraill £'000	Cyfanswm £'000
Ar 1 o Ebrill 2021	912	427	3,767	2,505	1,128	2,483	11,220
Ychwanegiadau	-	-	523	-	-	420	944
Trosglwyddo	-	-	2,505	(2,505)		-	-
Gwaredu	-	-	-	-	-	(417)	(417)
Rhyddhau grant ar ôl ailbrisio	-	-	(2,608)	-	-	-	(2,608)
Ailbrisio	(46)		419	-	-	-	373
Ar 31 o Fawrth 2022	866	427	4,606	-	1,128	2,487	9,516
DIBRISIANT							
Ar 1 o Ebrill 2021	157	126	476	-	-	1,827	2,586
Codiant yn y flwyddyn	8	5	43	-	-	301	357
Gwarediadau		-	-	-	-	(389)	(389)
Ailbrisio	(150)	-	(10)	-	-	-	(160)
Ar 31 o Fawrth 2022	15	131	509	-	-	1,740	2,395
AMHARIAD							
Ar 1 o Ebrill 2021	-	-	403	-	-	-	403
Trosglwyddo	-	-	(180)	-	-	-	(180)
Ar 31 o Fawrth 2022	-	-	223	-	-	-	223
GWERTH LLYFR NET							
Ar 31 o Fawrth 2022	853	296	3,874	-	1,128	747	6,898
Ar 31 o Fawrth 2021	755	301	5,393	2,325	1,128	654	8,231

10. EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER ERAILL (Y GYMDEITHAS)

	Rhent Farchnadol	Meddiannau lesddaliadol	Meddiannau masnachol	Eiddo masnachol yn cael ei adeiladu	Eraill	Cyfanswm
COST	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ar 1 o Ebrill 2021	1,128	427	3,767	2,505	2,122	9,949
Ychwanegiadau	-	-	523	-	323	846
Gwarediadau	-	-	-	-	(370)	(370)
Trosglwyddo	-	-	2,505	(2,505)	-	-
Rhyddhau grant ar ôl ailbrisio	-	-	(2,608)	-	-	(2,608)
Ailbrisio	-	-	419	-	-	419
Ar 31 o Fawrth 2022	1,128	427	4,606	-	2,075	8,235
DIBRISIANT						
Ar 1 o Ebrill 2021	-	126	476	-	1,504	2,106
Codiant yn y flwyddyn	-	5	43	-	256	304
Gwarediadau	-	-	-	-	(342)	(342)
Ailbrisio	-	-	(10)	-	-	(10)
Ar 31 o Fawrth 2022	-	131	509	-	1,418	2,058
AMHARIAD						
Ar 1 o Ebrill 2021	-	-	403	-	-	403
Codiant yn y flwyddyn	-	-	(180)	-	-	(180)
Ar 31 o Fawrth 2022	-	-	223	-	-	223
GWERTH LLYFR NET						
Ar 31 o Fawrth 2022	1,128	296	3,874	-	657	5,956
Ar 31 o Fawrth 2021	1,128	301	5,393	-	618	7,440

11. BUDDSODDIADAU ASEDAU SEFYDLOG

Y Grŵp

	2022 £'000	2021 £'000
Benthyciadau Cymorth Prynu		
Ar 1 o Ebrill	603	603
Ad-dalu benthyciadau	-	-
Ar 31 o Fawrth	603	603
Arian ar adnau	168	168
	771	771

Y Gymdeithas

	2022 £'000	2021 £'000
Benthyciadau Cymorth Prynu		
Ar 1 o Ebrill	603	603
Ad-dalu benthyciadau	-	-
Ar 31 o Fawrth	603	603
Arian ar adnau	168	168
Buddsoddiad mewn is-gwmni perchnogaeth lwyr	1,011	1,011
	1,782	1,782

12. STOCRESTRAU

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Stoc o ddefnyddiau	178	168	50	59
Meddiannau ar werth	378	-	378	-
	556	168	428	59

13. DYLEDWYR

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Ôl-ddyledion rhent a thâl gwasanaeth gros	645	933	591	886
Llai: darpariaeth ar gyfer drwgddyledion	(347)	(418)	(336)	(410)
Ôl-ddyledion rhent net	298	515	255	476
Dyledwyr masnach	201	160	-	-
Grant Cyllid Tai	199	199	199	199
Cronfa ad-dalu	59	59	59	59
Rhagdaliadu ac incwm cronedig	1,339	1,516	992	1,136
	2,096	2,426	1,505	1,870
Symiau sy'n dod yn ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn:				
Grant Cyllid Tai	3,711	3,830	3,711	3,830
Cytundeb Cysgodfa TAW	11,312	13,604	11,312	13,604
	15,023	17,434	15,023	17,434
	17,119	19,860	16,528	19,304

14. CREDYDWYR: SYMIAU SY'N DOD YN DDYLEDUS O FEWN UN FLWYDDYN

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Credydwyr masnach	308	1,988	793	1,791
Taliadau rhent wedi'u derbyn ymlaen llaw	644	459	644	459
Grant Tai Cymdeithasol wedi'i dderbyn ymlaen llaw	7,204	2,003	7,204	2,003
Incwm gohiriedig grantiau llywodraeth	788	1,128	788	1,128
Grant Cyllid Tai	199	200	199	200
Incwm gohiriedig ar fondiau	57	55	57	55
Grantiau cyfalaf wedi'u hailgylchu	138	-	138	-
Lesoedd cyllid	24	23	1	1
Trethiant a nawdd cymdeithasol arall	270	260	146	174
Benthyciadau	920	695	909	684
Croniadau a chredydwyr eraill	4,493	2,644	4,246	2,698
	15,045	9,455	15,125	9,193

15. CREDYDWYR: SYMIAU SY'N DOD YN DDYLEDUS AR ÔL MWY NAG UN FLWYDDYN

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Benthyciad yn ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	93,727	81,072	93,472	80,805
Grantiau llywodraeth – incwm gohiriedig	91,173	92,694	91,158	92,694
Grant Cyllid Tai	3,711	3,829	3,711	3,829
Incwm gohiriedig ar fondiau	1,418	1,438	1,418	1,420
Grantiau cyfalaf wedi'u hailgylchu	105	243	105	243
Lesoedd cyllid	157	177	118	115
Cytundeb Cysgodfa TAW	11,312	13,604	11,312	13,604
	201,603	193,057	201,294	192,710

Diogelir benthyciadau tai drwy godiant ar yr holl stoc eiddo ym mherchenogaeth Barcud. Diogelir benthyciadau drwy godiant sefydlog ar dir ac adeiladau'r Gymdeithas. Maent i'w talu yn ôl yn rhandaliadau ar gyfraddau sefydlog ac amrywiol. Ymgymerwyd ag ymarfer ailgyllido yn ystod 2021/22, gweler nodyn 24 am fanylion.

Dadansoddiad Dyledion – Benthyciadau Tai	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Un flwyddyn neu lai	919	695	908	684
Mwy nag un flwyddyn a llai na dwy flynedd	933	696	921	684
Mwy na dwy a llai na phum mlynedd	3,496	12,126	3,457	12,089
Ymhen mwy na phum mlynedd	89,298	68,250	89,094	68,032
	94,646	81,767	94,380	81,489

Incwm Gohiriedig – Grantiau Llywodraeth	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Ar 1 o Ebrill	93,822	90,051	93,822	90,026
Grant yn dderbyniadwy	6,408	5,004	6,393	5,029
Amorteiddiad i'r Datganiad Incwm Cynhwysfawr	(1,065)	(1,128)	(1,065)	(1,128)
Trosglwyddiad i Grant Cyfalaf wedi'i Ailgylchu	-	(105)	-	(105)
Ar 31 o Fawrth	99,165	93,822	99,150	93,822
Yn ddyledus o fewn un flwyddyn	7,992	1,128	7,992	1,128
Yn ddyledus ar ôl un flwyddyn	91,173	92,694	91,158	92,694

16. CYFALAF CYFRANDDALIADAU DI-ECWITI

	Y Grŵp 2022	Y Grŵp 2021	Y Gymdeithas 2022	Y Gymdeithas 2021
Cyfranddaliadau am £1 yr un, wedi'u dosrannu a'u dyroddi				
Ar 1 o Ebrill 2021	307	286	307	286
Dyroddwyd yn ystod y flwyddyn	15	21	15	21
Ar 31 o Fawrth 2022	322	307	322	307

17. YMRWYMIADAU CYFALAF

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Gwariant cyfalaf wedi'i gontractio ond heb ddarpariaeth ar ei gyfer yn y datganiadau ariannol	6,256	11,786	6,256	11,786
Gwariant cyfalaf wedi'i awdurdodi gan y Bwrdd ond heb ei gontractio	19,512	9,516	19,512	9,516

Drwy gyfleusterau banc sydd eisoes i'w cael a grant gan y Llywodraeth yr ariennir yr ymrwymiadau uchod.

18a. YMRWYMIADAU ARIANNOL ERAILL (Y GRŴP)

	2022		2021	
	Tir ac Adeiladau £'000	Eraill £'000	Tir ac Adeiladau £'000	Eraill £'000
Prydlesi eraill a dderfydd:				
O fewn un flwyddyn	43	31	55	15
O fewn un i bum mlynedd	171	44	95	22
Mwy na phum mlynedd	86	-	36	-
	300	75	186	37

18b. YMRWYMIADAU ARIANNOL ERAILL (Y GYMDEITHAS)

	2022		2021	
	Tir ac Adeiladau £'000	Eraill £'000	Tir ac Adeiladau £'000	Eraill £'000
Prydlesi eraill a dderfydd:				
O fewn un flwyddyn	-	8	-	15
O fewn un i bum mlynedd	-	5	-	22
	-	13	-	37

19. STOC DAI (Y GRŴP)

	2022 Nifer	2021 Nifer
Nifer yr unedau mewn rheolaeth		
Llety tai i'w osod:		
Tai cyffredinol	3,713	3,665
Tai gwarchod	358	358
Rhenti canolradd	79	75
Rhent farchnadol	20	9
Cyfanswm ar rent	4,170	4,107
Unedau eraill		
Prydlesi hawl i brynu	186	188
Rhanberchnogaeth	3	3
Garejys	656	656
I'w gwerthu	-	-
Cymorth Prynu	3	3
Rhydd-ddeiliaid â gwasanaethau	80	80

20. OFFERYNNAU ARIANNOL

	Y Grŵp 2022 £'000	Y Grŵp 2021 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000	Y Gymdeithas 2021 £'000
Asedau Ariannol				
Wedi'u mesur wrth y swm disgowntiedig sy'n dderbyniadwy				
Trafodion cyllido ôl-ddyledion rhent (gweler nodyn 13)	298	654	255	615
Rhwymedigaethau Ariannol				
Wedi'u mesur wrth gost amorteiddiedig				
Benthyciadau'n daladwy (gweler nodyn 14)	920	695	909	684
Wedi'u mesur wrth y swm heb ei ddisgowntio sy'n daladwy				
Credydwyr masnach ac eraill (gweler nodyn 14)	308	1,988	793	1,791
	1,228	2,683	1,702	2,475

21. CYNLLUN PENSIWN

Y mae Barcud yn cyfranogi o Gronfa Bensiwn Dyfed.
Derbyniwyd yr wybodaeth ganlynol gan actiwariaid y Gronfa.
Ar gyfer y flwyddyn sy'n dechrau 1 o Ebrill 2021 y cyfraniadau cyflogwr oedd 42.5% o'r cyflog pensiynadwy.
Y Gost Wasanaeth Gyfredol gyllidebol ar gyfer y flwyddyn sy'n dechrau 1 Ebrill 2022 yw rhyw 34.9% o gyflogau pensiynadwy a'r disgwyl yw y bydd hynny'n rhoi cost wasanaeth fras o £433,000.

Eitemau'r Datganiad Sefyllfa Ariannol fel y safent ar 31 o Fawrth

	2022 £'000	2021 £'000
Gwerth presennol ymrwymiadau budd a ariennir	19,372	19,182
Gwerth presennol ymrwymiadau budd nas ariennir	-	-
Cyfanswm gwerth presennol ymrwymiadau budd	19,372	19,182
Gwerth teg asedau'r cynllun	(14,921)	(13,881)
Cost wasanaeth a fu nas cydnabyddir	-	-
Diffyg	4,451	5,301
Cydrannau cost pensiwn ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 o Fawrth 2022		
Cost Wasanaeth Gyfredol	466	388
Llog ar Rwymedigaethau Pensiwn	108	112
Treuliau Gweinyddu	4	4
Cost wasanaeth a fu (ennill)	-	-
Effaith Cwtogiadau neu Setliadau	-	-
Effaith terfyn uchaf asedau	-	-
Cyfanswm y gost bensiwn a gydnabyddir yn y SOCI	578	504
Datganiad incwm cynhwysfawr arall		
Ailfesuriadau (rhwymedigaethau ac asedau)	(1,196)	251
Effaith terfyn uchaf asedau	-	-
Cyfanswm yr ailfesuriadau a gynhwysir yn y SOCI	(1,196)	251

Eitemau datgeliad ychwanegol

	Assedau ar 31 o Fawrth 2022		Assedau ar 31 o Fawrth 2021	
	£'000	%	£'000	%
Soddgyfrannau	10,787	72.3	10,271	74.0
Bondiau llywodraeth	194	1.3	-	3.9
Bondiau eraill	1,179	7.9	1,610	11.6
Eiddo	1,955	13.1	1,541	11.1
Arian parod/hylifedd	254	1.7	167	1.2
Eraill	552	3.7	292	2.1
Cyfanswm	14,921		13,881	

21. CYNLLUN PENSIWN (PARHAD)

Newid yn yr ymrwymiad buddion yn ystod y flwyddyn hyd 31 o Fawrth 2022

	2022 £'000	2021 £'000	
Ymrwymiad buddion ar ddechrau'r flwyddyn	19,182	15,632	
Cost wasanaeth gyfredol	466	388	(42.5% o gyflog ynghyd â llog)
Llog ar ymrwymiadau pensiwn	400	373	
Cyfraniadau aelodau	84	84	
Cost wasanaeth a fu	-	-	
Ailfesuriad (rhwymedigaethau)			
Profiad (ennill)/colled	39	(247)	(0.2% o rwymedigaethau ar ddiwedd y cyfnod)
(Ennill)/colled ar ragdybiaethau	(383)	3,140	(2.0% o rwymedigaethau ar ddiwedd y cyfnod)
(Ennill)/colled ar ragdybiaethau demograffig	(150)	-	(2.0% o rwymedigaethau ar ddiwedd y cyfnod)
Cwtogiadau	-	-	
Setliadau	-	-	
Buddion/trosglwyddiadau a dalwyd	(266)	(188)	
Cyfuniadau busnes	-	-	
Ymrwymiad buddion ar ddiwedd y flwyddyn	19,372	19,182	

Newid yn asedau'r cynllun yn ystod y flwyddyn hyd at 31 o Fawrth 2022

Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	13,881	10,773	
Enillion disgwyliedig ar asedau'r cynllun	292	261	
Ailfesuriad (asedau)	702	2,642	(4.7% asedau diwedd y cyfnod)
Treuliau gweinyddu	(4)	(4)	
Cyfuniadau busnes	-	-	
Setliadau	-	-	
Cyfraniadau cyflogwr	232	313	
Cyfraniadau aelodau	84	84	
Buddion/trosglwyddiadau a dalwyd	(266)	(188)	
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	14,921	13,881	
Enillion Gwirioneddol ar asedau'r cynllun	**993**		(6.7% o asedau diwedd y cyfnod)

Crynodeb o'r rhagdybiaethau actiwaraidd a ddefnyddiwyd

Rhagdybiaethau ariannol (Proffeil parhad cyfartalog rhwymedigaethau ar ddiwedd y cyfnod cyfrifyddu)

	Dechrau'r cyfnod	**Diwedd y cyfnod**
- Cyfradd chwyddiant CPI / buddion CARE	2.1%	2.1%
- Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	3.6%	3.6%
- Cyfradd cynnydd mewn pensiynau	2.2%	2.2%
- Cyfradd disgowntio	2.4%	2.4%

Manylion asedau'r holl gronfa

	Gwerth (£m)	Pennwyd ar
- Prisiad actiwaraidd diwethaf	2,576	31 o Fawrth 2019
- Dechrau'r cyfnod	2,958	31 o Ionawr 2021
- Diwedd y cyfnod	3,181	28 o Chwefror 2022

22. PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Y mae Barcud yn cael ei reoli gan Fwrdd Rheoli (y Bwrdd) o hyd at ddeuddeg o bobl. Tenant yw un o aelodau'r Bwrdd. Darperir y tenantiaethau ar sail telerau safonol Barcud. Yn ystod blwyddyn ariannol 2020/21, y rhent a dderbyniwyd gan yr aelodau Bwrdd sy'n denantiaid oedd £5,438. Ni all aelodau'r Bwrdd ddefnyddio eu safle er eu lles eu hunain.

Mae'r Grŵp yn cynnwys Barcud (y rhiant), Gofal a Thrwsio ym Mhowys Cyfyngedig (is-gwmni) Y Gymdeithas Gofal (is-gwmni) ac EOM (Contractwyr Trydanol) Cyf (is-gwmni). Mae gofyn statudol i Barcud Cyf fel landlord cymdeithasol cofrestredig gynhyrchu Cyfrifon Grŵp.

Bu trafodion o fewn y Grŵp fel a ganlyn:

Gofal a Thrwsio ym Mhowys

	Anfonebwyd	Heb ei glirio 31/03/2022
Symiau a godwyd arnynt	£23,945	£7,710
Symiau a godwyd ganddynt	£51,341	£10,198

O fewn nodyn 13 mae £25,779 wedi'i gynnwys yn y rhagdaliadau, incwm cronedig a dyledwyr eraill mewn perthynas â ffi CLG i'r grŵp.

O fewn nodyn 14, mae £7,500 o fewn croniadau ar gyfer ffi'r grant Addasu.

Y Gymdeithas Gofal

	Anfonebwyd	Heb ei glirio 31/03/2022
Symiau a godwyd arnynt	£45,314	£9,441
Symiau a godwyd ganddynt	£160,389	(£1,044)

EOM Cyfyngedig

	Anfonebwyd	Heb ei glirio 31/03/2022
Symiau a godwyd arnynt	£2,513,005	£695,300
Symiau a godwyd ganddynt	£278,725	£117,783

O fewn nodyn 14 mae £9,684 wedi'i gynnwys mewn croniadau a chredydwyr eraill mewn perthynas â gwaith wedi'i gontractio nas anfonebwyd.

23. CYTUNDEB DATBLYGU

Ymgymerodd Barcud â Chytundeb Datblygu yn gyd-ddigwyddiadol â dyddiad trosglwyddo'r stoc dai oddi wrth Gyngor Sir Ceredigion (CSC), i gyflawni rhaglen wedi'i chytuno o waith adnewyddu ar yr eiddo. Gwerth y gwaith hwn oedd £71.5m (heb gynnwys TAW). Cafodd y gost i CSC o gontractio am y gwaith hwn a oedd i'w wneud ei wrthbwyso yn erbyn cynnydd cyfartal ym mhris prynu'r stoc a dalwyd gan Barcud. Caiff y gwaith wedi'i gontractio ei gyflawni dros gyfnod a ragwelir o 15 mlynedd a chaiff ei gydnabod wrth iddo gael ei wneud, yn unol â'r polisi cyfrifyddu ar gyfer atgyweiriadau mawr, cylchdröol ac ymatebol. Os digwydd bod Barcud yn dewis peidio â chwblhau'r gwaith a nodwyd, gellir terfynu'r cytundeb datblygu heb unrhyw golled ariannol i Barcud. Gweler Nodiadau 13 a 15 am y symiau a arhosai'n weddill ar 31 o Fawrth 2022.

24. AILGYLLIDO

Yn ystod 2021/2022, ymgymerodd Barcud Cyf ag ymarfer ailgyllido. Gosodiad preifat gydag Aberdeen Standard Investments y tynnwyd £40m ohono yn Awst 2021 a £10m eto o gyfran ohiriedig i'w thynnu i lawr yn ystod 2022/23.

Cyfanswm gwariant yr ailgyllido oedd:

Gwariant a ddangosir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr	£7,528,789
Ffïoedd wedi'u cyfalafu a ryddheir yn ystod oes y benthyciad a ddangosir yn nodyn 13	£315,430

25. DIGWYDDIADAU AR ÔL Y FANTOLEN

Nid oes dim digwyddiadau ar ôl y fantolen.